

ZVIEDRU ROTARI ROKASGRĀMATA
pārstrādāta rotariešiem Latvijā

Zviedrijas Rotari dienests
Marts 2003
Otrais papildinātais izdevums

SATURS

DAŽI ROTARI BIEŽI SASTOPAMI SAĪSINĀJUMI	5
PRIEKŠVārds ZVIEDRU IZDEVUMAM	7
PRIEKŠVārds MŪSU ROTARI DRAUGIEM LATVIJĀ	8
1. ROTARI VĒSTURE UN MĒRKI	9
PIRMIE GADI	9
ROTARI KLŪST STARPTAUTISKS	10
ROTARI DARBĀ	12
KĀDI IR ROTARI MĒRKI?	14
ČETRU JAUTĀJUMU TESTS (THE FOUR-WAY TEST) UN 1989. GADA ĒTIKAS DEKLARĀCIJA	14
KĀ MĒS PĀRVALDĀM MANTOJUMU?	15
2. ROTARI ORGANIZĀCIJAS STRUKTŪRA	16
RI, PADOME, KOMITEJAS UN SEKRETARIĀTS	16
ORGANIZĀCIJAS STRUKTŪRA (VIENKĀRŠOTA)	17
ZONAS	18
ROTARI ZIEMEĻVALSTĪS, BALTIJĀ UN KRIEVIJAS RIETUMDALĀ (UZ RIETUMIEM NO URĀLIEM)	18
3. KONGRESS, STARPTAUTISKĀ ASAMBLEJA, ROTARI SEMINĀRI UN REĢIONĀLĀS KONFERENCES	19
KONGRESS (CONVENTION)	19
STARPTAUTISKĀ ASAMBLEJA (INTERNATIONAL ASSEMBLY)	19
ROTARI SEMINĀRI (ROTARY INSTITUTES)	20
REĢIONĀLĀS KONFERENCES (REGIONAL CONFERENCES)	20
4. LIKUMDEVĒJA PADOME, ROTARI LIKUMI, DARBĪBAS NOTEIKUMI UN KĀRTĪBAS NOTEIKUMI	22
LIKUMDEVĒJA PADOME (COUNCIL ON LEGISLATION)	22
ROTARI LIKUMI UN DARBĪBAS NOTEIKUMI APKOPOTI	23
KĀRTĪBAS NOTEIKUMI (RULES OF PROCEDURE)	23
5. ROTARI FONDS	25
KAS IR ROTARI FONDS (ROTARY FOUNDATION)?	25
DALĪBAS SISTĒMA (SHARE-SYSTEM)	25
LĪDZEKĻI	26
ROTARI FONDA PROGRAMMAS	28
POLIOPLUS PROGRAMMA	28
HUMANITĀRĀS PROGRAMMAS	28
PILOTPROGRAMMAS	30
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS	30
ROTARI FONDA ADMINISTRĀCIJA	32
6. ROTARI JAUNIEŠU APMAIŅA	34
VIENGADĪGĀ JAUNIEŠU APMAIŅA	34
PASĀKUMI ĀRZEMJU JAUNIEŠIEM, KAS PIEDALĀS VIENGADĪGAJĀ APMAINAS PROGRAMMĀ	35
NOMETNES ZVIEDRIJĀ UN ĀRZEMĒS	36
VASARAS APMAIŅAS PROGRAMMAS	36
7. ROTARI PROGRAMMAS JAUNĀKAJAI PAAUDZEI: ROTARAKTS, INTERAKTS UN ROTEKS	37

8. CITI PASĀKUMI JAUNIEŠIEM	40
9. ROTARI INFORMĀCIJA, LAIKRAKSTI UN SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS	42
LAIKRAKSTI	42
WWW. ROTARY.ORG	43
SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS (PUBLIC RELATIONS)	43
10. ZVIEDRIJAS ROTARI PADOME UN ZVIEDRIJAS ROTARI DIENESTS	45
NACIONĀLĀS ORGANIZĀCIJAS PĀRĒJĀS ZIEMEĻVALSTĪS	46
11. ATTĪSTĪBAS FONDS, BELFRĀGES PIEMINAS FONDS, JUBILEJAS FONDS '86 UN DŽORDŽIJAS STIPENDIJAS	48
KURTA BELFRĀGES PIEMINAS FONDS (STIFTELSEN KURT BELFRAGES MINNESFOND) - ZVIEDRIJAS ROTARIEŠU STIPENDIJU FONDS	48
JUBILEJAS FONDS '86 (STIFTELSEN ROTARYS JUBILEUMSFOND 86)	49
ATTĪSTĪBAS FONDS (U-FONDEN, STIFTELSEN SVENSKA ROTARIANERS FOND FOR INTERNATIONELLT UTVECKLING SARBETE)	49
DŽORDŽIJAS STIPENDIJAS (THE GEORGIA ROTARY STUDENT PROGRAM)	50
12. STARPVALSTU (INTERCOUNTRY) PASĀKUMI	52
13. ROTARI APGABALI	55
APGABALU IEDALĪJUMS	55
KARTE	55
APGABALA GUBERNATORS	56
APGABALA ORGANIZĀCIJAS STRUKTŪRA, APGABALA PADOME, U.C.	57
JAUNĀIS APGABALA VADĪBAS PLĀNS	57
APGABALA ASAMBLEJA	57
JAUNPREZIDENTU SEMINĀRS (PETS)	58
APGABALA KONFERENCE	58
14. ROTARI KLUBS	60
KLASIFIKĀCIJAS SISTĒMA	60
IEVĒLĒŠANA	61
KLUBA APMEKLĒJUMA NOTEIKUMI	61
ATBRĪVOJUMS NO APMEKLĒJUMA	62
SIEVIETES UN ROTARI	62
VALDE	63
KOMITEJAS	64
15. ROTARI ARHĪVS	67
16. ROTARI MOTO UN TĒMAS	69
ROTARI MOTO	69
ROTARI TĒMAS	69
17. ROTARI LITERATŪRA	72
18. NODERĪGAS ADRESES UN INFORMĀCIJA	73
PIELIKUMS	76

DAŽI ROTARI BIEŽI SASTOPAMI SAĪSINĀJUMI

AG	<i>Assistant Governor</i> - gubernatora vietnieks
COL	<i>Council of Legislation</i> - Likumdevēja padome
DDF	<i>District Designated Fund</i> - Apgabala speciālais fonds
DG	<i>District Governor</i> - apgabala gubernators
DGE	<i>District Governor Elect</i> - ievēlētais apgabala gubernators
DGN	<i>District Governor Nominee</i> - nominētais apgabala gubernators
DICO	<i>District Internet Coordinator Officer</i> - apgabala interneta koordinators
DDR	<i>District Rotaract Representative</i> - apgabala Rotarakta pārstāvis
DSA	<i>Distinguished Service Award</i> - Apbalvojums par izcilu kalpošanu
EEMA	<i>Europe, Eastern Mediterranean and Africa</i>
ERIC	<i>European Rotaract Information Center</i> - Rotarakta Eiropas Informācijas centrs
GETS	<i>Governor Elect Training Seminar</i> - Jaungubernatoru mācību seminārs
GSE	<i>Group Study Exchange</i> - Studiju grupu apmaiņa
HON	<i>Honorary</i>
3H	<i>The Health, Hunger and Humanity Program</i> <i>Rotari fonda programma kopš 1979. gada. «Veselība, trūkumcietēji un humanitāte»</i> - programma, kuras mērķis ir veicināt labāku veselības aprūpi, trūkuma mazināšanu un sociālu attīstību.
IC	<i>IC darbība, intercountry (starpvalstu) darbība</i> Darbība Rotari apmaiņai ar citām valstīm
IDG	<i>Incoming District Governor</i> - apgabala jaungubernators
IPAC	<i>International Projects Advisory Committee</i> Rotari konsultatīvā padome starptautisko projektu koordinācijai
IPDG	<i>Immediate Past District Governor</i> - iepriekšējais apgabala vecgubernators
MOP	<i>Manual of Procedures</i> - Darbības Rokasgrāmata
P	<i>President</i> - prezidents
PDG	<i>Past District Governor</i> - apgabala vecgubernators
PETS	<i>Presidents-Elect Training Seminar</i> Mācību seminārs klubu jaunprezidentiem
PHSM	<i>Paul Harris Sustaining Member</i> Persona (atbalstošais biedrs), kas apņemas Rotari fondā iemaksāt 1000 ASV dolāru ar minimālo pirmo iemaksu 100 ASV dolāru apmērā; skat. iepriekš PHF; pilna iemaksa veicama desmit gadu laikā. Arī persona, kuru godinot vai pieminot tiek veikta šāda iemaksa.
PHF	<i>Paul Harris Fellow</i> Cilvēks, kas pats iemaksājis vai kuram par godu vai piemiņu Rotari fondā iemaksāti 1000 ASV dolāru
PP	<i>Past President</i> - vecprezidents
PS	<i>Past Service</i>
OD	<i>Official Directory</i> - Oficiālais (visu RI klubu) saraksts

RC/Rk *Rotary Club* / Rotari klubs
 RESE *Rotary European Summer Exchange*- Rotari vasaras apmaiņa Eiropā
 RF *The Rotary Foundation of Rotary International* - Rotari fonds

RFE *Rotary Friendship Exchange* - Rotari draudzības apmaiņa

RI *Rotary International*
 Rotari kustības pasaules organizācija, kuras biedri ir visi Rotari klubi

ROSE *Rotary Overseas Summer Exchange*
 Rotari transatlantiskā vasaras apmaiņa

ROVE *Rotary Overseas Vocational Exchange*
 Rotari programma jauniešu profesionālajai apmaiņai

Rtc *Rotaract Club* - Rotarakta klubs

RU *(Stiftelsen) Rotarys Ungdomsutbyte (zv.val.)* - Rotari jauniešu apmaiņas fonds (Zviedrija)

Rotaract
 ROTARy in ACTion

RYLA *Rotary Youth Leadership Awards*

SAR *Semi-Annual Report Membership Data Reporting Form* - Pusgada atskaite par kluba biedriem

SRS *Svensk Rotary Service* - Zviedrijas Rotari dienests

U-fonden (zv.val.) Zviedru rotariešu starptautiskā attīstības darba fonds

WF *World Fund* - Pasaules fonds

WCS *World Community Service* - Pasaules sabiedriskais dienests

YE *Youth Exchange* - Jauniešu apmaiņa

Rotari lietotie izteicieni un saīsinājumi

Šo izteicienu un saīsinājumu sarakstu jūs varat atrast arī Darbības rokasgrāmatā (angliski - *Manual of Procedures*). Tā ir visiem rotariešiem un RI amatpersonām domāta rokasgrāmatā, ko izdod katru trešo gadu pēc Likumdevēja padomes tikšanās. Tajā apkopoti RI pamatdokumenti.

PRIEKŠVĀRDS ZVIEDRU IZDEVUMAM

Visi iepriekšējā Zviedru Rotari rokasgrāmatas izdevuma eksemplāri ir pārdoti. Tā kā šī grāmatiņa klubos pilda nozīmīgu funkciju, Zviedrijas Rotari dienests (SRS) nolēma iespiest jaunu izdevumu.

1989.gadā redakcijas komiteja PDG Lenarta Olsona (*Lennart Ohlsson*) vadībā pārstrādāja un papildināja šo rokasgrāmatu. Izdevums atkārtoti pārskatīts arī 1990.un 1993.gadā.

Ši izdevuma pārstrādāšanā un papildināšanā palīdzējuši šādi rotarieši: PDG Jarls Ellsēns (*Jarl Ellsen*), PDG Gunārs Fjelanders (*Gunnar Fjellander*), PDG Kurts Haselgrēns (*Curt Hasselgren*), Svēns Jalmarsons (*Sven Hjalmarsson*), PDG Svēns Karuds (*Sven Karud*), PDG Sēlve Kernels (*Sölve Kernell*), Anders Svēdbergs (*Anders Svedberg*) un PDG Jons Ortengrēns (*Jonh Örtengren*).

Rokasgrāmata sniedz vispārīgu informāciju par Rotari un ir labs palīgs gan klubu informatīvajā darbā, gan katram rotarietim personīgi.

Zviedrijas Rotari dienesta priekšsēdētājs
 Hanss Prips (*Hans Pripp*)

Stokholmā 1997.gada oktobrī

PRIEKŠVārds Mūsu Rotari Draugiem Latvijā

Kopš Rīgas Rotari kluba atjaunošanas 1992.gadā, Rotari organizācija ir piedzīvojusi lielisku attīstību - šobrīd Latvijā ir 16 klubi, kas apvieno ap 440 rotariešu. Es jūtu patiesu prieku par to, ka man pēdējo gadu laikā ir bijusi iespēja īpaši sekot šai attīstībai.

Lai veicinātu spēcīgu turpmāko attīstību, nepieciešama savstarpēja informācijas apmaiņa par Rotari un tā dažādajām darbības sfērām. Saprotams, ka šo informāciju daudz vieglāk apgūt, ja tā ir dzimtajā valodā. Tādēļ pirms vairākiem gadiem šī Rotari rokasgrāmata tika pārtulkota latviski. Rokasgrāmatu saņēma visi Latvijas rotarieši.

Rokasgrāmata, kas šobrīd ir jūsu priekšā, ir jauns, pārstrādāts un papildināts izdevums. Tā jums sniegs padziļinātas zināšanas par Rotari un tā dažādajām darbības formām. Ar šīm zināšanām jūs varēsiet informēt arī jaunus biedrus par Rotari un tā ideāliem. Tikai ar pieaugošu biedru skaitu mēs varam klūt par stiprāku organizāciju, kurā valda biedriskums un lielākas iespējas palīdzēt cilvēkiem, kam klājas grūti. Zināšanas par Rotari sniegtajām iespējām var iedvesmot katru no jums attīstīt gan sava paša dalību organizācijā, gan jūsu Rotari kluba darbu. Kluba prezidents vai cits viņa izraudzīts pārstāvis ar šīs grāmatīņas palīdzību var, piem., katrā kluba sanāksmē pāris minūšu laikā isi informēt pārējos par Rotari plašo darbības lauku.

Es gribu teikt arī lielu paldies Renātei Meijai par darbu šīs rokasgrāmatas papildināšanā.

Es vēlu jums labu veiksmi turpmākajā darbā, kas veltīts Rotari un tā ideāliem. Es patiesi ceru, ka šī rokasgrāmata varēs būt jūsu palīgs šajā darbā.

Tords Soderlunds (*Thord Soderlund*)
Apgabala gubernators 2001-2002
2410. apgabals

Linčēpingā, 2003.gada februārī

1. ROTARI VĒSTURE UN MĒRĶIS

Pirmie gadi

Rotari vēsture sākas 1905.gada 23.februārī. Taču, lai labāk izprastu Rotari izveidošanās pamatu, jāatskatās vēl pāris gadu senākā pagātnē un tuvāk jāiepazīst organizācijas dibinātājs Pauls P. Heriss (*Paul P Harris*), viņa bērnība un jaunība, kā arī vēsturiskā situācija pirms 1905.gada.

Pauls Heriss dzimis 1868.gadā Viskonsinas mazpilsētiņā Reidženā (*Radien*), kas atrodas Mičigana ezera krastā. Viņa bērnība nebija viegla. Kad Paulam bija trīs gadi, viņa tēvs bankrotēja. Ģimene izira, un rūpes par Paulu un viņa divus gadus vecāko brāli Sesilu uzņēmās tēva vecāki. Abi brāļi pārcēlās uz dzīvi pie viņiem Vērmontas Valingfordā. Vectētiņš bija lauksaimnieks un veikalnieks, mazajā pilsētiņā labi ieredzēts vīrs. Šeit saņemtā audzināšana atstāja ietekmi uz visu turpmāko Paula dzīvi. Vecvecāki bija dziļi reliģiozi ar skaidri formulētiem uzskatiem par to, kā jādzīvo īstam cilvēkam. Bērnība šo uzskatu ietekmē tomēr ritēja brīvībā, skaistā un mierīgā Amerikas daļā, kas Paulu iespaidoja ne mazāk spēcīgi.

Valingfordā Pauls sāka iet skolā, un, kad vecvecāki manīja, ka zēnam labi padevās mācības, viņš varēja turpināt studijas. 1891.gadā Pauls divdesmit trīs gadu vecumā saņēma jurista diplomu Aiovas Universitātē. Atkal viņš bija nonācis dzīves krustcelēs, un izrādījās, ka viņš bija sava ceļa gājējs. Viens no profesoriem bija devis jaunajiem juristiem padomu: "Pirms sākat strādāt, iemācieties kaut ko par dzīvi un palīdziet cilvēkiem tajā eksistencē, par kuru jūs šobrīd zināt tik ļoti maz." Pauls šo padomu ņēma *ad notam*¹ un devās piecus gadus ilgos klejojumos. Meklējot darbu iztikas pelnīšanai, jo finansiāla nodrošinājuma viņam trūka, viņš strādāja par roziņu saiņotāju kādā zemnieku saimniecībā, par aktieri, kovboju, naktssargu un daudzviet citur. Lai ceļotu pāri Atlantijas okeānam uz Angliju un apskatītu jaunu pasaules daļu, jauneklis vairākas reizes dabūja darbu uz kravas kuģa, kas veda lopus.

Kad šis klejošanas laiks bija pagājis, Pauls 1896.gadā ieradās Čikāgā, lai, kā viņš teica, "izkārtu pats savu izkārti", t.i., sāktu strādāt par advokātu. Čikāga tolaik grima depresijā. Daudzi dzīvokļi un veikalu telpas stāvēja tukšas. Zēla negodīgums un korupcija. Nodibināt advokātu biroju šādos apstākļos nebija viegli, it īpaši ar to pagātni un attieksmi pret dzīvi, ko Pauls bērnības gados bija ieguvis no audzināšanas noteiktās reliģiskās un morāles normās.

Tomēr viņš nebija vienīgais, kas jutās apjucis Čikāgas skarabajā vidē. Kādā 1905.gada februāra vakarā, precīzāk, 23.februārī, viņš uzaicināja trīs līdzīgi domājošus draugus uz savu biroju, un viņi nolēma izveidot klubu, lai savstarpēji atbalstītu viens otru. Šie trīs

¹zināšanai – latv. val.

draugi bija akmeņogļu tirgotājs Silvestrs Šīle (*Silvester Schiele*), raktuvju inženieris Gustavs E. Lors (*Gustavus E Loehr*) un šuvējs Hairams Šorijs (*Hiram Shorey*). Mazais klubiņš ātri auga, bet tika stingri ievērota prasība, lai no katras profesijas būtu tikai pa vienam pārstāvim. Kluba sapulces rotācijas kārtībā notika dalībnieku darba vietās, un tā radās Rotari nosaukums.

Pirmajos divos gados Paulam Herisam nebija īpašu funkciju jaunizveidotajā klubā, kaut arī viņš bija tā organizators, līdz trešajā gadā viņu ievēlēja par kluba prezidentu. Tad viņš izvirzīja trīs mērķus: piesaistīt klubam jaunus biedrus, izveidot līdzīgus klubus arī citās pilsētās un kā nozīmīgu kluba darbības daļu uzsākt kalpošanu sabiedrībai. Sākotnēji kluba mērķis bija apvienot līdzīgi domājošos, lai kopīgi stātos pretī grūtajiem dzīves apstākļiem Čikāgā, kā arī savstarpēji atbalstītu kluba locekļu profesionālo darbību - lai kluba biedri pirktu ogles pie sava akmeņogļu tirgotāja, šūtu uzvalkus pie sava šuvēja, u.t.t. Līdz ar kluba paplašināšanos Pauls uzskatīja, ka pienācis īstais laiks spert nākamo soli. Dalībniekiem būtu jāpalīdz ne tikai savstarpēji, bet jākalpo arī sabiedrībai, kurā tie dzīvo. Tas bija kaut kas pilnīgi jauns Čikāgā, kur līdz šim katrs bija domājis tikai par sevi un doma par nesavtīgu kalpošanu kādam citam bija pilnīgi sveša. Par pirmo šādas kalpošanas objektu kļuva sabiedriskā tualete, ko uzcēla un nodeva pilsētas rīcībā, tas patiesi bija vēl nedzirdēts jaunums!

Paulam veicās arī ar otrā mērķa īstenošanu. 1908.gadā Sanfrancisko tika nodibināts klubs nr.2. Kaut arī grūta darba rezultātā, tomēr kluba ārējā attīstība bija iesākusies. Taču no Čikāgas kluba biedriem Pauls saņēma maz palīdzības, jo viņi uzskatīja, ka Čikāgā pietiek ar vienu vienīgu klubu. Otrais klubs, O'Hare, Čikāgā izveidojās tikai 1972.gadā. Paula paša vārdiem izsakoties, tur bija pārāk daudz "neticīgo Tomu". Tad nu atlika darīt tieši to, par ko šie Tomi šaubījās, un tādā veidā pārliecināt viņus. Tāpēc Pauls pats intensīvi strādāja, izmantojot visus universitātes un klejojuma gados iegūtos kontaktus.

Rotari kļūst starptautisks

1909.gadā ASV izveidojās vēl četri klubi, un 1910.gadā Rotari kļuva starptautisks līdz ar jauna kluba dibināšanu Vinipegā, Kanādā. Tajā pašā gadā Čikāgā notika pirmais organizācijas kongress. Tolaik kustība apvienoja 16 klubus ar 1500 biedriem. Šajā pirmajā kongresā piedalījās tikai ap 100 rotariešu, kas Paulu Herisu ievēlēja par organizācijas pirmo prezidentu un Čezliju "Čezu" Periju (*Chesley "Ches" Perry*) - par tās pirmo sekretāru. Par viņu Pauls ir teicis - ja daži Paulu pašu dēvējuši par Rotari arhitektu, tad Čezs ir tā namdaris. Čezs bija sekretārs, vēlāk arī ģenerāls sekretārs līdz pat 1942.gadam.

1911.gadā tika sperts solis pāri Atlantijas okeānam - klubi izveidojās Īrijas pilsētās Dublinā un Belfāstā, kā arī Londonā.

Tajā pašā gadā sāka izdot arī organizācijas kopīgo laikrakstu "*The National Rotarian*", kas gadu vēlāk ieguva tā pašreizējo nosaukumu "*The Rotarian*". Nostiprinājās arī kustības moto: "Pašreizējais kalpot" un "Tas pelna visvairāk, kas kalpo vislabāk".

Divus gadus, no 1910. līdz 1912.gadam, Pauls Heriss ieņēma *Rotary International* prezidenta amatu. Sākot no 1912.gada prezidenti mainījās ik gadu.

Pirmais pasaules karš apstādināja kustības paplašināšanos citās valstīs, izņemot Kubu, kur 1916.gadā Havannā izveidojās jauns klubs; tā darbība gan vēlāk, tāpat kā visu pārējo klubu darbība, tika pārtraukta. Taču valstis, kur kustība jau bija aizsākusies, organizācija auga un kara beigās jau pastāvēja 500 klubi ar 45000 biedru. Tad varēja turpināties jaunu valstu un kontinentu "apgūšana": 1919.g. Filipīnu salas un Argentīna, 1920.gadā Japāna, 1921. gadā Francija, Austrālija, Jaunzēlande un Spānija. Franko režīma laikā klubu darbību Spānijā aizliedza. Organizācija turpināja augt raitā tempā līdz pat Otrajam pasaules karam, kura sākumā pastāvēja ap 5000 klubi, apvienojot vairāk nekā 200 000 rotariešu 77 pasaules valstīs. Otrais pasaules karš atkal apturēja organizācijas tālāku izplatīšanos uz jaunām valstīm, kā arī bremzēja tās iekšējo darbu. Kara laikā desmit Austrumeiropas valstis pazuda no Rotari kustības aiz dzelzs aizkara, turklāt uz laiku tika izslēgta Vācija un Spānija. Turpretī citās kara izpostītajās zemēs Rotari klubi deva ievēribas cienīgu ieguldījumu.

To dramatisko politisko pārmaiņu rezultātā, kas Centrālajā un Austrumeiropā norisinājās 1989.gadā un it īpaši šī gada otrajā pusē, Rotari varēja atgriezties visās zemēs un valstīs, kur Rotari klubi bija pastāvējuši jau pirms Otrā pasaules kara. Turklāt jauni klubi izveidojās arī bijušajā Padomju Savienībā, kur Rotari agrāk nebija darbojies. Pirmie klubi šajās jaunajās valstīs izveidojās 1989.gada jūnijā Budapeštā un Varšavā.

Līdz ar Rotari paplašināšanos jaunās valstīs Internacionālā Rotari padome vairākus Rotari apgabalus pilnvaroja būt par pārraugapgabaliem. Tādējādi Zviedrijas Rotari apgabals nr.2390 kļuva par pārraugapgabalu Polijai, kas no 1997.gada 1.jūlija veido patstāvīgu Rotari apgabalu. 2410.apgabals pārrauga Rotari attīstību Latvijā.

Skandināvijā Rotari nonāca divos posmos 20.gadsimta divdesmitajos gados. 1921.gadā reģistrēja Kopenhāgenas Rk un 1922.gada 23.februārī, Rotari dzimšanas dienā, - Kristiānijas (Oslo) Rk. 1926.gadā Rk nodibinājās Stokholmā un pēc tam arī Helsinkos. 1934.gadā Rk tika izveidots Reikjavikā. Pirmais Ziemeļvalstu apgabals tika izveidots Norvēģijā 1927.gadā.

2002.gada jūnijā Internacionālās Rotari organizācijas rindās bija 31 256 klubi no 164 valstīm. Tie apvienoti 530 apgabalos, un kopējais rotariešu skaits pasaulē sasniedza 1 170 904. Tā nenoliedzami ir attīstība, par kādu Pauls Heriss 1905.gadā nevarēja pat sapņot, kaut arī viņš savā darbībā nebaidījās veidot nākotnes vizijas. Šāda attīstība ir apliecinājums organizācijas iekšējam spēkam.

Rotari kļuva par paraugu citiem dienesta klubiem; 1915.gadā, arī ASV, izveidoja *Kiwanis International* un 1917.gadā - *Lions International*, kas pašreiz ir lielākā šāda veida organizācija. Rotari ieņem otro vietu.

Rotari darbā

Pirms noslēdzam šo ieskatu organizācijas dibināšanas vēsturē, vēl būtu vērts citēt, ko 1919.gadā pēc Pola Herisa viesošanās rakstīja *"The Houston Chronicle"*: "Viņš nodibināja savādu klubu, kura biedri nesaņem neko, bet maksā par privilēģiju darīt labu."

Kā tad Rotari ieguvis tik augstu vērtējumu? Samērā ātri kluba darbība tika ievirzīta četrās darbības sfērās: kluba dienests, profesionālais dienests, sabiedriskais dienests un starptautiskais dienests. Bija nepieciešams dot tām reālu saturu, un tad atklājās atšķirības tajā kopīgajā, kas visus vienoja. Primārais Rotari kustībā ir klubi, un katrs no tiem vispārīgi definētajos ietvaros dzīvo savu dzīvi, ko ietekmē dažādi likumi, tradīcijas, ekonomiskās iespējas un citi apstākļi, kas vienu valsti atšķir no citas. Tomēr Rotari organizācijā, tāpat kā jebkurā citā cilvēka darbības laukā, varam īpaši ievērot vienu: attīstības gaitu veido un ietekmē iniciatīvas bagāti un stipri līderi.

Rotari fonda (*Rotary Foundation*) izveidošanās

1917.gada kongresā Atlantā toreizējais prezidents Ārčs Klamps (*Arch Klump*) savas darbības gada noslēgumā ierosināja izveidot fondu izglītošanai un labdarībai, lai "kalpotu labajam pasaulē", kā viņš pats to mazliet neskaidri definēja. Fondu dibināja un pārorganizēja 1928.gadā, un to vadīja valde piecu cilvēku sastāvā. 1931.gadā fondu reģistrēja kā bezpeļņas organizāciju ASV Ilinoisas pavalstī, kas bija nepieciešams, lai pareizi kārtotu nodokļu jautājumus par fondā ieskaitītajiem līdzekļiem. Rotari fonds bija ieguvis ārējo formu un organizācijas struktūru, bet pagaidām nekas daudz vairāk nenotika. Fondā gan nāca klāt arvien jauni līdzekļi, tomēr bija vajadzīgi veseli trīsdesmit gadi, pirms šī summa kļuva ievēribas vērtā. 1947.gada janvārī mira Pauls Heriss, un RI padome aicināja klubus visā pasaulē ziedot Rotari fondam, lai godinātu viņa piemiņu. Aicinājums guva tūlītēju un ļoti lielu atsaucību, kā rezultātā jau tajā pašā gadā bija iespējams piešķirt 18 stipendijas vienu gadu ilgām akadēmiskām studijām kādā ārvalstī. Tā sākās uzvaras gājiens Rotari darbībai, kas izpelņījusies vislielāko uzmanību un ievēribu. Neie dziļinoties pārāk sīkās detaļās (RI svarīgākā programma "Rotari fonds" tuvāk aplūkota 5.nodaļā), varētu piebilst tikai to, ka 1965.gadā tika izveidotas jaunas programmas Studiju grupu apmaiņai (GSE) un Papildus piešķirumiem (*Matching Grants*). Vēlāk radās stipendijas žurnālistiem, invalīdu skolotājiem un augstskolu pasniedzējiem. Brīvprātīgie ziedojumi no visas pasaules rotariešiem šobrīd sasniedz ap 70 milj. ASV dolāru gadā. Piecdesmit gadu laikā kopš 1947.gada fonds dažādām programmām ir izsniedzis 765 milj. ASV dolāru, un līdz ar to tā šobrīd ir pasaulē lielākā privāti finansētā izglītības un humanitārā programma.

Rotari fonds (*Rotary Foundation*, pilns nosaukums: *The Rotary Foundation of Rotary International*) pēdējo gadu laikā izmanto dažādus centralizēti organizētus ziedojumu vākšanas pasākumus. 1980.gadā, sagaidot Rotari 75 gadu jubileju, tika uzsākta t.s. 3H (*Health, Hunger, Humanity - Veselība, trūkums, humanitāte*) kampaņa, kuras laikā

rotarieši ziedoja ap 8 milj. ASV dolāru. Cita starpā ar šo līdzekļu palīdzību uzsāka vakcināciju jaunattīstības valstīs, kas 1986.gadā turpinājās PolioPlus kampaņā. Šī kampaņa cilvēku dzīvību glābšanai izvērtās par vislielāko, kādā rotarieši jebkad piedalījušies. Pēc vienošanās ar Pasaules Veselības organizāciju (WHO) un Apvienoto Nāciju Bērnu fondu (UNICEF) Rotari ir apņēmies segt izdevumus par vakcīnām pret bērnu slimībām, pirmām kārtām bērnu trieku, un piedalīties arī vakcinēšanas veikšanā. Akcijas mērķis bija savākt vismaz 120 milj. ASV dolāru, kas būtu pietiekoši, lai apmaksātu bērnu triekas vakcīnas. Ik gadu jaunattīstības valstīs piedzimst 150 miljoni bērnu - tas ir skaitlis, kas norāda uz šī projekta milzīgajiem apmēriem.

1988.gada kongresā Filadelfijā pasākuma vadība varēja ziņot, ka kopējā ziedojumu summa ir 220 milj. ASV dolāru. 2002. gadā vakcinācijas projektam ziedotā summa bija 438 milj. ASV dolāru.

Taču, lai īstenotu Paula Herisa sākotnējo kustības domu, kas gadu gaitā caurvijusi visas Rotari aktivitātes, katrs klubs darbojas arī ar mazāk iespaidīgiem projektiem. Uzmanība tiek pievērsta attiecīgās valsts sociālajiem apstākļiem, un pat tādā valstī kā Zviedrija, kur lielāko atbildības daļu par sociālo aprūpi uzņēmusies valsts, darāmā tomēr ir bezgala daudz - un ne vienmēr viss ir atkarīgs tikai no naudas. Personiskas rūpes un uzmanība vienmēr ieņēmusi lielu vietu klubu darbībā.

Zviedrijas fondi

Zviedrijā kopš 1968.gada pastāv Attīstības fonds (*U-fonden*, Zviedru rotariešu fonds starptautiskam darbam jaunattīstības valstīs). Šim fondam, tāpat arī 1951.gadā dibinātajam Kurta Belfrāges piemiņas fondam (*Kurt Belfrages Minnesfond*) un Rotari jubilejas fondam '86 (visi šie fondi aprakstīti rokasgrāmatas tālākā nodaļā) vajadzētu turpināt piesaistīt Zviedrijas rotariešu uzmanību un interesi, mudinot brīvprātīgiem ziedojumiem.

Darbs ar jauniešiem

Viena no programmām, kas pēdējo gadu desmitu laikā attīstījusies īpaši strauji, ir organizēta apmaiņa skolu jauniešiem. Zviedrijas apgabaliem ir kopēja organizācija, kuras darbība aprakstīta citā šīs rokasgrāmatas nodaļā. Uzturēties ģimenē svešā valstī, iet skolā kopā ar turienes vienaudžiem dod jauniešiem iespējas attīstīties un nobriest, kas tādā veidā nebūtu iespējams mājās, ierastajā vidē. Lai veicinātu saprašanos starp zemēm un tautām, personiskām draudzības saitēm ir ļoti būtiska nozīme.

No Rotari atzarojušās arī divas jauniešu organizācijas, kam Rotari klubi sniedz atbalstu gan to veidošanās, gan darbības laikā. Tie ir Interakt (*Interact*) klubi 14-18 gadu veciem jauniešiem un Rotarakt (*Rotaract*) klubi 18-30 gadu veciem jauniešiem.

Zviedru RI amatpersonas

Kādu ieguldījumu Zviedrijas Rotari dod kustības starptautiskajā attīstībā? Katru gadu jaungubernatori kopā ar saviem kolēģiem no visas pasaules brauc uz mācību semināru. Tajā notiek apmēram nedēļu ilgas intensīvas mācības, kuru mērķis ir palīdzēt semināra dalībniekiem kļūt par labākiem sava apgabala klubu padomdevējiem gubernatora saspringtajā darbības gadā.

Dažādās RI komitejās virkne zviedru rotariešu ir devuši nozīmīgu ieguldījumu. Zviedru rotarietis Ernsts Breitholcs (*Ernst Breitholtz*) no Kalmāras Rk 1971.-72. gadā bija mūsu organizācijas prezidents. Gadu gaitā RI padomē darbojušies septiņi zviedru rotarieši.

Kādi ir Rotari mērķi?

Oficiālo tekstu, kurā formulēti RI mērķi, var izlasīt satversmē. Šeit dots mazliet vienkāršots šī teksta kopsavilkums.

Rotari mērķis ir veicināt kalpošanu ikdienas dzīvē, to īstenojot šādi:

1. iepazīstoties ar cilvēkiem un tādējādi iegūstot iespēju kalpot;
2. profesionālajā dzīvē ievērojot augstus ētiskos principus, atzīstot katras lietderīgas nodarbošanās vērtību un rūpējoties, lai ar savu profesionālo darbību būtu iespējams kalpot sabiedrībai;
3. ievērojot kalpošanas ideālus ikdienas dzīvē un saskarsmē ar sabiedrību;
4. ar visu pasauli aptverošu biedriskumu un kopību veicinot sapratni un mieru starp tautām.

Četru jautājumu tests (*The Four-Way test*) un 1989. gada ētikas deklarācija

Būtu grūti detaļās regulēt tādas organizācijas darbību, kas pārstāvēta 196 valstīs un ģeogrāfiskajos apgabalos. Tāpēc mūsu kopīgais dokuments formulē vadlīnijas un organizācijas darbības ietvarus ar zināmām obligātām sastāvdaļām, un tad šajos ietvaros katrs klubs var veidot un attīstīt savu darbību. Par rotarieša palīglīdzekli ikdienas dzīvē RI prezidents (1954-1955) Herberts Teilors (*Herbert Taylor*) formulēja t.s. 4 jautājumu testu, kurā uz šādiem jautājumiem jāvar atbildēt ar "jā":

1. Vai tā ir patiesība?
2. Vai tas ir godīgi pret visiem, uz ko tas attiecas?
3. Vai tas veicina labu gribu un draudzību?
4. Vai tas nāks par labu visiem, uz ko tas attiecas?

Kaut arī šī mēraukla radīta citā pasaules daļā (ASV) un drīz būs sasniegusi jau piecdesmit gadu vecumu, tā vēl joprojām ir labi izmantojama. Uz šo testu jāatbild nevienam citam kā jautājumu uzdevējam pašam.

1989.gadā Singapūrā likumdevēja padome pieņēma deklarāciju ar noteikumiem, ko rotariešiem būtu jāievēro ikdienas dzīvē. Deklarācijas saturs īpaši uzsver, ka no manis kā rotarieša tiek gaidīts:

- uztvert savu profesiju kā līdzekli, lai tieši vai netieši palīdzētu citiem;
- ievērot - gan burtiski, gan pēc dziļākās būtības -, savas profesijas ētikas normas, kā arī pildīt savas valsts likumus un dzīvē sekot augstām morāles normām;
- godāt savu profesiju un veicināt tās ētiskos standartus;
- būt godīgam, lojālam un taisnīgam pret visiem cilvēkiem, ar kuriem es saskaros;
- izrādīt ciešu un respektu visām profesijām un darbības veidiem, kas ir sabiedrībai noderīgi;
- gan savā profesionālajā darbā, gan ārpus tā dot cilvēkiem iespējas strādāt un attīstīties, mazināt trūkumu un uzlabot savu līdzcilvēku dzīves kvalitāti.

Šie noteikumi ētikas jautājumos - par pareizo un nepareizo, labo un ļauno -, mums izvirza augstas prasības. To piemērošana dzīvē tomēr var dot gandarījumu par pieliktajām pūlēm un ļaut īstenoties daudzām mūsu nākotnes vīzijām.

Kā mēs pārvaldām mantojumu?

Kāda tad izskatās nākotne? Mums ir statūti un darbības noteikumi, kurus katrs klubs apņēmis ievērot līdz ar patenta saņemšanas brīdi. Ja kaut kas pēc mūsu domām ir nepareizi, tad mums jāparūpējas, lai tas tiktu izlabots likumdevēja padomē, kas sanāk katru trešo gadu. Neviens no mums - ne ierindas rotarietis, ne kluba vadība - nedrīkst aizmirst, ka mēs sanākam kopā, ne tikai lai paēstu kopīgu maltīti, tā mums uzliek pienākumu piedalīties mūsu lielajā starptautiskajā organizācijā. Ne visi var dot lielu ieguldījumu. Bet katrs no mums var palīdzēt nodot tālāk Paula Herisa atstāto mantojumu.

2. ROTARI ORGANIZĀCIJAS STRUKTŪRA

RI, padome, komitejas un sekretariāts

Rotari, pasaules vecāko dienesta klubu apvienību, organizatoriski veido:

- liels skaits vietējo klubu, kuriem ir kopīga organizācija,
- Internacionālais Rotari (RI) ar galveno mītni (*Head Quarters*) Evanstonā, ASV Ilinoi-sas pavalstī,
- birojs (*Service Center*) Āfrikai un Eiropai (atrodas Cīrihē),
- birojs Anglijā (*RIBI Office, Rotari International in Great Britain and Ireland*).

Bez tam visā pasaulē darbojas vēl septiņi servisa centri (skat. Oficiālo sarakstu - *Official Directory*).

Starptautisko organizāciju vada RI padome. Padomē ietilpst RI prezidents un RI jaun-prezidents (*President Elect*) (abi ievēlēti uz vienu gadu), kā arī 17 valdes locekļi (ievēlēti uz diviem gadiem), viceprezidents un kasieris. Ģenerālsēkretārs veic padomes sekretāra pienākumus, un viņam nav balsstiesību. Ģenerālsēkretāru ievēlē padome uz laiku, ne ilgāku par pieciem gadiem.

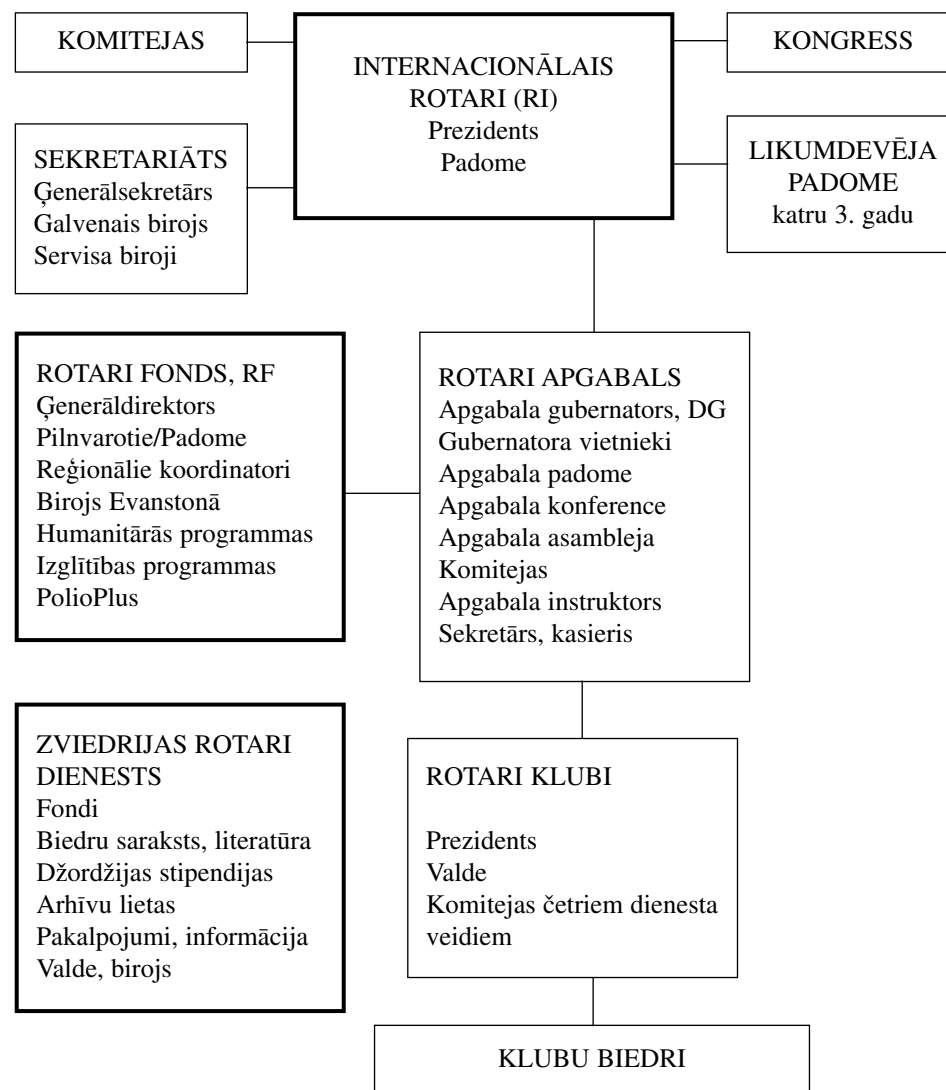
Katru gadu notiek četras padomes sēdes, kuru laikā izskata ap 400 jautājumu. Lai pārraudzītu un sagatavotu jautājumus visdažādākajās jomās, padomei palīdz sekretariāts un arī dažādas komitejas. Pastāv divu veidu komitejas: pastāvīgās (*standing*) un sevišķās (*special*). Pastāvīgās komitejas ir noteiktas RI darbības noteikumos. Sevišķo komiteju prezidents var izveidot kāda jautājuma risināšanai savas prezidentūras gadā. Īpašs sevišķo komiteju veids ir t.s. *ad hoc* komitejas, kam uzdots kāds konkrēts uzdevums un tās darbojas tik ilgi, līdz šis uzdevums ir izpildīts. Informāciju par komitejām, kas darbojas šobrīd, un to uzdevumiem skatīt Oficiālajā sarakstā.

Kā redzams šeit ievietotajā vienkāršotajā shēmā, RI prezidentu un padomi tiešas saites savieno ar organizācijas 530 apgabaliem un 31 256 klubiem. Apgabalu veido noteikta ģeogrāfiska teritorija, kurā klubi (parasti skaitā ap 50) apvienoti administratīvā vienībā. Apgabala gubernators ir RI amatpersona. Skat. rokasgrāmatas nodaļu par Rotari apgabaliem (13. nod.) un Rotari klubiem (14. nod.).

RI kanceleja apkalpo Rotari klubus visā pasaulē. Tā apkopo, analizē, tulko un izplata Rotari informāciju. Ģenerālsēkretārs ir RI algots darbinieks.

Izsmelošāku informāciju par Rotari organizāciju var iegūt Darbības rokasgrāmatā (*Manual of Procedures*) un Rotari bibliotēkas 1. daļā "Uzmanības centrā Rotari".

Organizācijas struktūra (vienkāršota)

Zviedrijas Rotari dienests (*Svensk Rotari Service*) nepastāv kā instance starp RI un apgabalu gubernatoriem. Tas ir ar šīm struktūrām nesaistīts birojs ar uzdevumu atslēgt gubernatorus dažos apgabalos un klubiem kopīgos jautājumos, kā arī saskaņā ar RI vadlīnijām un Rotari organizācijas likumiem atvieglot kontaktus rotariešu vidū.

Zonas

1995.gadā likumdevēja padome nolēma Rotari sadalīt 34 zonās. Tā rezultātā Zviedrijas apgabalus iedalīja divās dažādās zonās. Apgabali nr.2360 un 2390 ietilpst 16.zonā līdzās Dānijai un Norvēģijai, bet pārējie zviedru apgabali kopā ar Islandi un Somiju ietilpst 15. zonā. Šo jauno iedalījumu veica, lai saskaņā ar likumdevēja padomes pieņemto jauno sistēmu garantētu, ka ikvienu Rotari pasaules daļu padomē pārstāv viens valdes loceklis.

Rotari Ziemeļvalstīs, Baltijā un Krievijas rietumdaļā (uz rietumiem no Urāliem)

Ziemeļvalstīs, Baltijas valstīs un Krievijas rietumdaļā ir šāds apgabalu, klubu un biedru skaits (2002.g.):

	Apgabali	Klubi	Biedri
Dānija	5	272	11 608
- Farēru salas	2	54	
- Grenlande	2	53	
- Lietuva	23	599	
KOPĀ	5	299	12 314
Somija	6	293	11 739
- Ālandes s-s.	2	130	
- Igaunija	12	366	
- Krievija	8	170	
KOPĀ	6	315	12 405
Islande	1	28	1 083
Norvēģija	7	339	13 949
Zviedrija	10	550	31 160
- Krievija	26	614	
- Latvija	16	452	
KOPĀ	18	959	46 469

Kā redzams no nākamajā tabulā ietvertajiem datiem, Ziemeļvalstīs ir daudz Rotari klubu:

Rotari klubu daudzums dažādās valstīs: iedzīvotāju skaits uz vienu rotarieti

270	Islande	611	ASV
305	Zviedrija	827	Šveice
312	Jaunzēlande	856	Nīderlande
319	Norvēģija	876	Lielbritānija
444	Somija	907	Kanāda, Luksemburga
451	Austrālija	973	Japāna
473	Dānija		

3. KONGRESS, STARPTAUTISKĀ ASAMBLEJA, ROTARI SEMINĀRI UN REĢIONĀLĀS KONFERENCES

Kongress (Convention)

Katra pārskata gada pēdējo trīs mēnešu laikā RI padomes noteiktajā laikā un vietā tiek sasaukts kongress.

Kongresa nolūks galvenokārt ir informēt, iedvesmot un stimulēt topošās amatpersonas visos organizācijas līmeņos, it īpaši jaunus apgabalu gubernatorus un klubu prezidentus, mudināt viņus ar pilnu sparību darboties Rotari attīstības labā, kā arī dot iespēju veidot personīgus kontaktus. Kongresa laikā notiek arī atsevišķas vēlēšanas, piem., ievēlēt apgabalu gubernatorus nākamajam darbības gadam. Tiek izskatīti arī citi, pirmkārt jau steidzama rakstura jautājumi, kuros lēmuma pieņemšanu nebūtu vēlams atlikt līdz nākamajai likumdevēja padomes (*Council on Legislation*) sanāksei. RI padomes lēmumus Rotari klubi zināmos gadījumos var pārsūdzēt kongresā, tāpat arī likumdevēja padomes lēmumus.

Katrs rotarietis ir tiesīgs piedalīties. Klubam ir tiesības deleģēt vienu balsstiesīgu delegātu no katriem piecdesmit vai vairāk kluba biedriem. Katram klubam jābūt pārstāvētam ar vismaz vienu delegātu, taču pārtāvniecība var notikt arī ar pilnvarotu pārstāvi (*proxy*). Pārstāvim jābūt pilnvarotam (*credential*) saskaņā ar RI darbības noteikumu IX§. Izvēloties vietu kongresa, likumdevēja padomes un Starptautiskās asamblejas (skat.turpmāk) noturēšanai, padomei jāpieliek visas pūles, lai nodrošinātu, ka nevienam rotarietim netiks liegta dalība tikai nacionalitātes, rases vai reliģiskās piederības dēļ.

Lai piedalītos kongresā, obligāti jāiemaksā reģistrācijas maksa.

Lai spētu sekmīgi darboties par Rotari vadītāju, nepieciešams iepazīties ar Darbības rokasgrāmatas (*Manual of Procedures*) 9. nodaļu. Kongresa delegātam/pilnvarotajam pārstāvim, tāpat kā kluba prezidentam un sekretāram, turklāt jāpārzina arī RI satversmes IX§ un RI darbības noteikumu 9§.

Starptautiskā asambleja (International Assembly)

Ik gadu pirms kongresa starp 15.februāri un 31.martu notiek Starptautiskā asambleja.

Zviedrijā par "gubernatoru skolu" dēvētās asamblejas nolūks ir sniegt zināšanas, instrukcijas, motivāciju un iedvesmu tiem, kas no 1.jūlija sāks darboties par apgabalu gubernatoriem, kā arī dot iespēju topošajiem gubernatoriem un pārējiem asamblejas dalībniekiem diskutēt un plānot Rotari programmas un pasākumus nākamajam gadam. Līdztekus apmāca to administratīvo uzdevumu veikšanā, kas ietilpst apgabala gubernatora atbildības sfērā.

Saskaņā ar īpašiem noteikumiem RI sedz nominēto gubernatoru, mācību vadītāju u.c. ceļa un uzturēšanās izdevumus Asamblejas vietā.

Tiem, kas izraudzīti par gubernatoriem, kā arī tiem, kas vēlas kandidēt, ieteicams rūpīgi iepazīties ar Darbības rokasgrāmatu, RI darbības noteikumiem 19.010 un 11. nod. "Asambleja".

Rotari semināri (Rotary Institutes)

Izšķir divu veidu seminārus: **starptautisko semināru** (*International Institute*), ko RI padome parasti rīko vienlaicīgi ar Starptautisko asambleju (*International Assembly*) un kurā tiek apmācīti nominētie gubernatori, un **Rotari seminārus** (*Rotary Institutes*), ko padome tiesīga uzdot organizēt kādam padomes loceklim (*Director of the Board of Rotary International*), saskaņojot to ar attiecīgo apgabalu gubernatoriem.

Starptautisko semināru nolūks ir uzlabot kādreizējo un pašreizējo RI amatpersonu spējas palīdzēt saviem klubiem un apgabaliem. Iespēju robežās semināros var piedalīties arī tuvākie radnieki, paši sedzot dalības maksu.

Šo semināru mērķis ir sniegt korektu informāciju par RI un Rotari fonda noteikumiem un programmām, veicināt tās, kā arī informēt, iedvesmot un motivēt gubernatorus veiksmīgam vadības stilam.

Rotari semināriem jāspēj sevi finansēt. Tādēļ dalībniekiem pašiem jāsedz visi personiskie izdevumi un reģistrācijas maksa, ko semināra organizētāji ir tiesīgi noteikt. RI prezidentam, padomei un ģenerālsekretāram nepieciešams atbalsts un sadarbība ar rotariešiem. Semināri tādējādi kalpo par starpniecības vietu šīs sadarbības veidošanai. Semināri prasa rūpīgus sagatavošanās darbus. Tādēļ padome ir izstrādājusi vadlīnijas semināru rīkošanai, kas sīkāk aprakstītas Darbības rokasgrāmatas 12. nod. "Semināri" (*Institutes*).

Rotari semināra dalībnieku skaits ierobežojams, tajos aicinot piedalīties tikai attiecīgajā teritorijā dzīvojošās kādreizējās un pašreizējās RI amatpersonas, kā arī tos, kas stāsies pie pienākumu pildīšanas nākamajā Rotari gadā. Nominēto apgabalu gubernatoru (DGN) mācības daļēji notiks šajos zonālajos institūtos.

RI padome var lemt par semināru organizēšanu dažādās Rotari pasaules zonās vai arī vairākām zonām kopīgi.

Reģionālās konferences (Regional Conferences)

Lēmumu par reģionālās konferences rīkošanu pieņem RI padome. Tas ir īpašs pasākums, ko nav paredzēts noturēt katru gadu, un šī konference nevar pieņemt RI vai Rotari klubiem saistošus lēmumus. Konference tomēr var pieņemt rezolūcijas ar rekomendācijām padomei.

Reģionālās konferences mērķis ir attīstīt un veicināt kontaktus un savstarpēju sapratni, kā arī kalpot par forumu ideju apmaiņai.

Reģionālajai konferencei jāspēj sevi finansēt; reģistrācijas maksa dalībniekiem ir obligāta.

Pastāv spēkā vispārējs noteikums, ka reģionālās konferences vienā reģionā netiek rīkotas biežāk kā katru trešo gadu. Konferenci vēlams organizēt ne pārāk tuvu tai vietai, kur notiek attiecīgā gada kongress (*Convention*). Konferences rīko, lai attiecīgā reģiona rotariešiem dotu iespēju par pieņemamu maksu apmeklēt lielāka mēroga RI forumu nekā, piemēram, apgabala konference.

Noteikumi par reģionālajām konferencēm atrodami Darbības rokasgrāmatā, RI darbības noteikumu 19.020 10. nod. "Reģionālās konferences".

4. LIKUMDEVĒJA PADOME, ROTARI LIKUMI, DARBĪBAS NOTEIKUMI UN KĀRTĪBAS NOTEIKUMI

Likumdevēja padome (Council on Legislation)

Likumdevēja padome ir RI likumdevējs, kam ir tiesības izdarīt grozījumus RI konstitucionālajos dokumentos, kā noteikts RI Satversmes X§ un RI Darbības noteikumu VII un VIII§§.

Padomi sasauk katru trešo gadu RI galvenās mītnes tuvumā. Zināmos gadījumos iespējams sasaukt likumdevēja padomes ārkārtas sanāksmes. Iepriekšējā Likumdevēja padome tika sasaukta Čikāgā 2001.gadā.

Likumdevēja padomes sanāksmes izdevumu segšanai katrs klubs atbalstam iemaksā 1 ASV dolāru no biedra.

Katru apgabalu pārstāv viens rotarietis, kas strādājis par RI amatpersonu pilnu dienesta periodu. Pārstāvja un tā aizvietotāja vēlēšanas parasti notiek apgabala konferencē divus gadus pirms Likumdevēja padomes sasaukšanas. Citos gadījumos iespējams balsot pa pastu. Lai pretendētu uz pārstāvja un aizstājēja vietu, vēlēšanu brīdī kandidātiem jābūt strādājušiem par RI amatpersonu vienu pilnu dienesta periodu. Izņēmuma gadījumā var pielaut, ka kandidāts bijis gubernators mazāk nekā pilnu dienesta periodu vai ir izraudzīts par jaungubernatoru. Katram klubam ir tiesības nominēt šādas kvalifikācijas rotarieti. Pārstāvēt klubus likumdevēja padomē jāuztic viskvalificētākajam un pieredzējušākajam rotarietim.

Izraudzītā pārstāvja pienākums ir iesniegt ģenerālsekretāram īpašu deklarāciju, kurā «garantēta» attiecīgās personas spēja un vēlme pareizi izpildīt tai uzticēto uzdevumu.

Likumdevēja padome izskata iesūtītos priekšlikumus grozījumiem RI Satversmē un Darbības noteikumos, kā arī Rotari darbības principos un kārtībā. Priekšlikumus var iesūtīt ikviens Rotari klubs, apgabals, kā arī RI valde, un visi priekšlikumi jau laikus tiek izsūtīti klubiem apspriešanai, lai uzklausīto to iespējamus komentārus.

Visiem Rotari klubiem ir tiesības lemt par Likumdevēja padomes pieņemtajiem lēmumiem pirms to stāšanās spēkā, un nepieciešamības gadījumā jautājums tiek izskatīts nākamajā Kongresā.

Ja iespējams, apgabala klubus vajadzētu aicināt uz īpašu sapulci, kurā iepazīstina ar likumprojektiem un tos diskutē. Šādā veidā tiek gan veicināta izpratne par likumprojektiem, gan balsstiesīgajam delegātam dota iespēja iepazīties ar klubu viedokļiem.

Tādējādi attiecīgajai personai iespējams iegūt vērtīgu informāciju, kas tomēr neierobežo delegāta rīcības brīvību. RI padome iesaka attiecīgajā gadā likumprojektus apspriest apgabalu konferencēs, kā arī apgabalos organizēt īpašas tikšanās reizes diskusijām. Klubi var savstarpēji apspriest gan priekšlikumus likumu grozījumiem, gan vēlāk - likumdevēja padomes pieņemtos lēmumus.

Jāizvirza īpaši stingras prasības, lai pārstāvji būtu labi informēti par apgabalā valdošajiem viedokļiem un varētu gan objektīvi novērtēt visus priekšlikumus, gan tos lietišķi apspriest likumdevēja padomē.

Likumdevēja padomes pārstāvja rīcībā jābūt rakstiskai pilnvarai, kas iesniedzama padomes sēdē.

Rotari likumi un darbības noteikumi apkopoti

Internacionālā Rotari konstitucionālajos dokumentos, t. i.:

1. RI satversme (*Constitution of Rotari International*). Satversmē aprakstīts organizācijas mērķis un ietverti galvenie noteikumi.
2. RI darbības noteikumi (*Bylaws of Rotari International*) - sniedz detalizētus organizācijas un tās darbības noteikumus.
3. Rotari klubu vienotie statūti (*Rotari Club Constitution*) - pamatnoteikumi par kluba mērķi un kluba struktūru.
4. Ieteiktie Rotari klubu darbības noteikumi (*Recommended Club Bylaws*).

Paraugnoteikumi, ko klubam ir tiesības papildināt vai mainīt. Kluba darbības noteikumi tomēr nedrīkst būt pretrunā ar pārējiem konstitucionālajiem dokumentiem.

Konstitucionālie dokumenti atrodami Darbības rokasgrāmatas dzeltenajā daļā.

Kārtības noteikumi (Rules of Procedure)

Kārtības noteikumus, ko RI padome formulējusi un iekļāvusi Darbības rokasgrāmatā kā papildinājumu RI pamatdokumentiem, RI padome iesaka pielietot ne tikai likumdevēja padomes sanāksmēs un kongresā, bet arī citās RI sapulcēs, it īpaši izskatot lietas un pieņemot lēmumus, kas skar grozījumus un papildinājumus likumdošanā.

Priekšlikumus izmaiņām likumdošanā var iesniegt klubi, apgabalu konferences, likumdevēja padome un RI padome. Priekšlikumi, kas attiecas uz satversmi un darbības noteikumiem, jāiesniedz ģenerālsekretāram līdz 1.maijam gadu pirms likumdevēja padomes sanāksmes. Priekšlikumi par darbības principiem un/vai pasākumiem jāiesniedz vēlākais 90 dienas pirms likumdevēja padomes sanāksmes atklāšanas. Klubu priekšlikumiem

jābūt iesniegtiem apgabala konferencē, kas balso par attiecīgā priekšlikuma pieņemšanu. Laika trūkuma gadījumā apgabala klubi var balsot arī pa pastu. Katram no ģenerālsekretāram iesniegtajiem priekšlikumiem jāpievieno gubernatora izziņa ar apstiprinājumu, ka attiecīgais priekšlikums izskatīts saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem, un norādīti balsojuma rezultāti. Klubam ir tiesības iesniegt šādi izskatītu priekšlikumu ģenerālsekretāram neatkarīgi no tā, vai tas konferencē apstiprināts vai ne. Katrs klubs un katrs pārstāvis saņem visu iesūtīto priekšlikumu apkopojumu.

Priekšlikumu, kas neatbilst minētajām kārtības prasībām, uzskata par izskatīšanai nepieņemotiem. Priekšlikuma iesūtītājam tiek dota iespēja jau iepriekš veikt nepieciešamās izmaiņas, lai priekšlikums būtu izskatāms.

Gadījumos, kad iesniegti līdzīgi likumprojekti, padome priekšlikumu iesniedzējiem var ieteikt kopromisa variantu. Ja tie nevēlas meklēt kompromisu, padome var aicināt ģenerālsekretāru iesniegt likumdevēja padomei alternatīvu priekšlikumu, kas visprecīzāk izsaka līdzīgo priekšlikumu būtību.

Ja padome atklāj, ka likumprojekts nav iesniegts un izskatīts saskaņā ar noteikto kārtību, ir kļūdaini, pārprotams, vai ir ierosināta alternatīva, kuru priekšlikuma iesniedzējs nav pieņēmis, padome var pieņemt lēmumu priekšlikumu nenodot izskatīšanai likumdevēja padomē. Tas iespējams, ja vien priekšlikuma iesniedzējs nav ieguvis likumdevēja padomes piekrišanu izskatīt attiecīgo priekšlikumu.

Pēc likumdevēja padomes sanāksmes noslēguma padomes priekšsēdētājs iesniedz ģenerālsekretāram pieņemto lēmumu protokolu. Ģenerālsekretāra pienākums ir to izplatīt tālāk klubiem un likumdevēja padomes delegātiem. Tad klubiem ir iespēja iebilst pret pieņemtajiem lēmumiem. Ja vairāk nekā 10% balsu (viena balss no kluba ar mazāk par 75 biedriem) oponē likumdevēja padomes lēmumam, tas tiek paziņots par spēkā neesošu, un priekšlikumu nodod galīgai izskatīšanai nākamajā RI kongresā. Visi likumu un darbības noteikumu grozījumi, kā arī lēmumi par darbības principiem un kārtības jautājumiem parasti stājas spēkā 1.jūlijā pēc to pieņemšanas.

Katram pārstāvim rūpīgi jāiepazīstas ar kārtības noteikumiem, skat. Darbības rokasgrāmatas 14. nodaļu.

5. ROTARI FONDS

Kas ir Rotari fonds (Rotary Foundation)?

Rotari fonda uzdevums ir ar vietējām, nacionālām un starptautiskām programmām, kas paredzētas humanitārai palīdzībai, izglītības veicināšanai un kultūras apmaiņai, atbalstīt Starptautiskā Rotari darbību, lai sasniegtu Rotari mērķi - veicināt starptautisku sapratni un mieru pasaulē.

Līdzdalība Rotari fonda programmās ir katra rotarieša pamatu pamats. Katrs klubs var izvēlēties savu veidu, un tam var būt daudz formu. Vieni uzskata, ka tas nozīmē ziedot savu laiku un ekspertu zināšanas, lai palīdzētu citiem. Otri uzskatīs, ka tas nozīmē strādāt ar papildus piešķiruma projektiem vai uzņemt savās mājās Studiju grupu apmaiņas (GSE) komandu. Daudzi to uztver kā sava finansiālā ziedojuma došanu, jo ikgadējie ziedojumi veido Rotari fonda darbības pamatu.

Pateicoties visas pasaules rotariešu kopējiem pūliņiem, Rotari fonds var:

- piedāvāt pasaulē lielāko un labāko privāto starptautisko stipendiju programmu, kuras ietvaros ik gadu vairāk nekā 1000 stipendiātu dodas studēt uz kādu ārvalsti;
- piedāvāt Studiju grupu apmaiņas (GSE), kas katru gadu dod iespēju vairāk nekā 2000 jaunu sieviešu un vīriešu doties apmaiņas ceļojumos, lai iepazītu profesionālo dzīvi un kultūru kādā citā valstī;
- finansēt humanitārās palīdzības programmas - papildpiešķirumus, palīdzības piešķirumus, 3H piešķirumus (*3H - Health, Hunger, Humanity, Veselība, trūkumcietēji, humanitāte*), 3H plānošanas piešķirumus, pabalstus ceļa izdevumu segšanai un pabalstus programmā «Jaunās iespējas», kā arī miera veicināšanas programmās;
- finansēt Rotari piešķirumus augstskolu pasniedzējiem, piešķirumus Rotari brīvprātīgajiem, kā arī ceļa izdevumu segšanai;
- mobilizēt globālo programmu bērnu triekas izskaušanai no pasaules - programmu, kas jau pierādījusi savu efektivitāti.

Tā ir mūsu rotariešu atbildība - nodrošināt, lai Rotari fondam būtu pietiekami resursi, ko izmantot pastāvīgi pieaugošo vajadzību apmierināšanai, sniedzot finansiālu atbalstu visas pasaules rotariešiem, kas ik dienas īsteno svarīgus humanitāros projektus.

Dalības sistēma (SHARE-system)

Dalības sistēma ir Rotari fonda īpaša metode rotariešu ziedojumu izmantošanai. Tā dod apgabaliem iespēju ietekmēt savāko līdzekļu izmantošanu un piedalīties tajās Rotari fonda programmās, kas tos visvairāk interesē. Dalības sistēmas ietvaros gada beigās visu klubu ikgadējās iemaksas saskaita kopā un pārdala divos fondos. 60% tiek ieskaitīti apgabala paša DDF fondā (*District Designated Fund*). Šis fonds apgabalam

dod līdzekļus, ar ko atbalstīt to interesējošās programmas. Atlikušie 40% tiek ieskaitīti Pasaules fondā (*World Fund*). No šī fonda finansē programmas, kurām līdzekļus var pieprasīt jebkurš apgabals neatkarīgi no tā, cik liela vai maza bijusi attiecīgā apgabala gada iemaksa. Pasaules fonds finansē Studiju grupu apmaiņu (*Group Study Exchange*), piešķirumus 3H programmai, papildus piešķirumus, Rotari miera programmu un visas jaunās programmas. 1996.gada oktobrī Rotari fonda padome nolēma vienkāršot lēmumu pieņemšanas kārtību apgabalos, sakārtojot programmas grupās. Tas nozīmē, ka apgabaliem nav jāpieņem detalizēti lēmumi agrīnās stadijās.

Līdzekļi

Gadskārtējie ziedojumi

Visi ziedojumi Rotari fondam (RF) ir brīvprātīgi un tiem jābūt brīvprātīgiem. Šobrīd katrs rotarietis fondā ik gadu iemaksā ap 60 ASV dolāru. Pirmajā gadā iemaksātā nauda tiek pārvaldīta, un apgabals kopumā to izlieto trešajā gadā. Fonda līdzekļi netiek aplikti ar nodokļiem. Pirmajā un otrajā gadā iegūto peļņu izmanto Rotari fonda administrēšanai un programmu tālākai attīstībai. Parasti papildus rodas arī pārpalikums, ko ieskaita RF rezerves fondā. Šos līdzekļus izmanto, lai programmu ietvaros atbalstītu pasākumus tajos gadījumos, kad ikgadējā iemaksa nav bijusi pietiekama apgabala vēlmju apmierināšanai.

Pastāvīgais fonds

Tā kā laika gaitā novērotas visai lielas svārstības ikgadējo ziedojumu apmēros, ir izveidots Rotari pastāvīgais fonds, lai mazinātu šo svārstību nozīmi. Šajā fondā ieskaitītos ziedojumus nav atļauts izmantot programmām; izmantot drīkst tikai iegūtos noguldījuma procentus. Mērķis ir Rotari simtgades jubilejā 2005.gadā sasniegt 200 milj. ASV dolāru, jo tādējādi būtu garantēta Rotari fonda nākotne.

Attīstība un iegūtā atzinība

Rotari fondu ar brīvprātīgām iemaksām atbalsta Rotari klubi, individuāli rotarieši, kā arī organizācijā neietilpstošas personas. Ziedotāji uzskata, ka fonds efektīvi darbojas sapratnes un miera veicināšanai pasaulē. Rotari Fonda attīstība ir atkarīga gan no "ikgadējiem ziedojumiem", gan "plānotajiem ziedojumiem". Ar ikgadējo ziedojumu palīdzību iespējams palielināt iemaksas un veicināt apgabalu dalību fonda programmās. Ar plānoto ziedojumu sistēmu fonds vēlas veicināt lielu ziedojumu iemaksu, kas savukārt palielina RF pastāvīgo fondu, no kura Rotari programmām drīkst izmantot tikai ienākumus. Dažās valstīs šāda sistēma nodrošina ievērojamus nodokļu atvieglojumus, diemžēl gan ne Skandināvijā, tāpēc tur šo sistēmu izmanto reti.

Tiek nodalīti mērķziedojumi, piem., PolioPlus programmai, un vispārējie ziedojumi bez specifiska mērķa, kas paredzēti Rotari fonda regulārajām programmām.

Ziedošanu dažādi stimulē. Rotarietis, nerotarietis vai organizācija, kā vārdā fondā gada laikā ieskaita 1000 ASV dolāru, kļūst par *Paul Harris Fellow* (PHF). Dodot vēl 1000-5000 ASV dolāru, ziedotājs iegūst uz nozīmītes novietojamus 1-5 safirus. Kopš 1998.gada iespējams turpinājumā iegūt 1-3 rubīnus par ziedojumu līdz 9000 ASV dolāru un pēc tam 1-3 dimantus par iemaksām no 10 000 ASV dolāru līdz pāri par 100 000 ASV dolāru. Pastāv arī iespēja šo summu (1000 ASV dolāru) sadalīt, desmit gadus iemaksājot pa 100 ASV dolāriem. Ziedotājs šajā laikā ir *Paul Harris Sustaining Member*, atbalstītājbiedrs, kas pēc pilnas iemaksas veikšanas kļūst par *Paul Harris Fellow*. Kopš 1957.gada izvirzīti vairāk nekā 600 000 PHF, kā rezultātā Rotari fondā ieskaitīti 600 milj. ASV dolāru. Šis pasākums ir Rotari fonda galvenā iespēja iegūt līdzekļus, lai nodarbotos ar labdarību pasaulē.

Statistika

Kopējais iemaksu apjoms laikā no 1917.gada līdz 2001.gada 30.jūnijam sasniedza aptuveni 1,242 miljardus ASV dolāru. Laika gaitā piešķirtas ap 34 000 starptautisko stipendiju par kopējo summu 396 milj. ASV dolāru. Vairāk nekā 8500 studiju grupas no 110 valstīm piedalījušās šajā programmā par kopējo summu ap 76 milj. ASV dolāru. Pēdējo gadu laikā īpaši pieaudzis humanitāro programmu skaits. 2000.-2001.g. šīm programmām izmantots ne mazāk kā 29,9 milj. ASV dolāru. PolioPlus programmas aktivitātēm 2000.-2001.g. piešķirti 34 milj. ASV dolāru un vakcinācijas programmai līdz šim piešķirti ap 438 milj. ASV dolāru. Rotari fonda statistikas datus var atrast *The Rotarian* un *Rotary Norden* izdevumos. Turklāt katru gadu tiek izplatīts arī Rotari fonda gada pārskats.

Visi ziedojumi Rotari fondam (RF) no rotariešiem un klubiem ir brīvprātīgi un tiem jābūt tikai un vienīgi brīvprātīgiem. 2000.-2001.gadā RF ziedojumos no rotariešiem un citiem saņēma 73,9 miljonus ASV dolāru, t.sk., 61,1 miljonus ASV dolāru Gadskārtējam programmu fondam, 11 miljonus ASV dolāru Pastāvīgajam fondam, 1,9 miljonus ASV dolāru PolioPlus programmai.

Pamatprincips ir tāds, ka piešķirumi un stipendijas netiek izmaksātas rotariešiem vai viņu radniekiem. Taču uz Rotari piešķirumiem augstskolu pasniedzējiem un Rotari brīvprātīgo programmas dalībniekiem var pretendēt arī rotarieši, jo šīs programmas ir balstītas uz brīvprātības principa. Arī Studiju grupu apmaiņas vadītājs veic šo darbu uz brīvprātības pamata, un viņa ceļa izdevumi tāpēc tiek segti no Studiju grupu apmaiņas programmas.

Informāciju par Rotari fondu varat iegūt arī organizācijas mājas lapā www.rotary.org/foundation.

Rotari fonda programmas

Rotari fonds piedāvā daudz iespēju, un katram klubam vajadzētu tās pārzināt. Tāpēc ieteicams, lai katrā klubā pastāvētu RF komiteja. Apgabals katru gadu ielūdz klubus uz Rotari Fonda semināru, kur tiek piedāvātas zināšanas par RF un iespēja diskutēt un plānot projektus.

Rotari fonda programmas trīs galvenajās jomās

- PolioPlus
- Humanitārās programmas
- Izglītības programmas

PolioPlus programma

Nodalā «Rotari vēsture un mērķis» stāstīts, kā daļa no 3H programmas ir turpinājusies PolioPlus kampaņā, kurā Rotari pēc vienošanās ar Pasaules veselības organizāciju (WHO) un Apvieno Nāciju Bērnu fondu UNICEF uzņēmies gādāt par vakcinām pret bērnu trieku (Polio) un citām bērnu slimībām (Plus), kā arī piedalīties vakcinācijas veikšanā. Kampaņas mērķis ir novērst bērnu trieku arī jaunattīstības valstīs. Līdzekļu vākšanas galvenais smaguma punkts bija likts uz 1987.-88. Rotari gadu, un tā beigās izrādījās, ka savāktā summa 220 milj. ASV dolāru apmērā pat pārsniegusi izvirzīto mērķi.

Rotari fonda padome izstrādāja plānu, t.s. «otro soli», kas īpaši attiecās uz līdzekļiem, kas pārsniedza izvirzīto mērķi 120 milj. ASV dolāru. Saskaņā ar plānu, šie papildlīdzekļi tiks izmantoti trīs svarīgiem mērķiem:

1. papildus pabalsti bērnu triekas vakcinu iegādei valstīs, kur trūkst līdzekļu;
2. pabalsti vakcinu transportam, atbalsts sociālajai attīstībai, izglītībai un metožu attīstīšanai visu bērnu triekas slimnieku atklāšanai tajās valstīs, kas apņēmušās noteikt konkrētu gadu, līdz kuram vismaz ievērojami jāsamazina saslimstība ar bērnu trieku;
3. nometnes un klinikas, lai sniegtu noteiktu ķirurģisku ārstēšanu gados jauniem bērnu triekas slimniekiem.

PolioPlus programma ir īpaša, jo šobrīd mums visiem jāapkopo spēki, lai sasniegtu mērķi «Pasaule bez bērnu triekas 2005.gadā», kad Rotari svinēs 100 gadu jubileju.

Humanitārās programmas

Šeit ir daudz izvēles iespēju, sākot no lielām un visaptverošām programmām, kā 3H programma pret trūkumu (*Hunger*) un par veselību (*Health*) un humanitāti (*Humanity*), līdz pat iespējām palīdzēt dabas katastrofu gadījumos.

3H programma pret trūkumu (*Hunger*) un par veselību (*Health*) un humanitāti (*Humanity*) (humanitārai un sociālai attīstībai) ir galvenokārt vērsta uz profilaktisku darbību, nevis aprūpi, un uz pašpalīdzību drīzāk nekā uz labdarību.

Programma paredzēta liela mēroga daudzgadīgiem starptautiskiem humanitāriem projektiem, parasti 100 000-300 000 ASV dolāru vērtībā, kas ir pārāk lieli atsevišķiem klubiem vai apgabaliem. Programmai noteikti jāveicina starptautiskā sapratne un miers, tajā aktīvi jāpiedalās pietiekami lielam skaitam rotariešu un to jāatbalsta vietējiem klubiem un/vai apgabalam, kā arī vismaz vienai ārvalstij. Pastāv iespējas iegūt piešķirumu arī 3H programmas plānošanas darbiem.

Šobrīd prioritāte tiek dota projektiem, kas vērsti uz bada novēršanu, primāro veselības aprūpi un izglītību, ārstniecību un rehabilitāciju, lasīt un rakstītprasmju veicināšanu un arodapmācību.

Papildus piešķirumi (*Matching Grants*) ir līdzekļi, kas tiek piešķirti gan klubiem, gan apgabaliem starptautisku servisa projektu īstenošanai.

Lai saņemtu Rotari fonda Papildus piešķirumu (maksimālā summa 50 000 ASV dolāru), nepieciešama rotariešu aktīva personiskā dalība. Mērķis ir:

- * dot ieguldījumu sapratnes veicināšanai un draudzīgām attiecībām starp tautām un valstīm;
- * humanitārā projektā nepieciešama noteikta rotariešu skaita aktīva dalība vismaz divās valstīs, t.sk. vismaz viens klubs vai apgabals saņēmējvalstī;
- * dot labumu daudziem sabiedrības locekļiem;
- * daļējs finansējums no sponsorklubiem un/vai apgabaliem, kas dod vismaz tikpat lielus līdzekļus kā no Rotari fonda pieprasītā summa.

Īpaši noteikumi attiecas uz ēku celšanu un remontu. Visu gadu var pieteikties uz piešķirumiem no Rotari fonda apjomā līdz 20 000 ASV dolāru. Klubi un apgabali, kam nav starptautisku kontaktu, var izmantot Pasaules sabiedriskā dienesta apmaiņas projektu sarakstu (*Rotarys World Community Service (WCS) Projects Exchange List*), lai atrastu interesantus projektus.

Palīdzības pabalsti (*Helping Grants*) ir finansiāli līdzekļi, ko var ieguldīt īpaši vērtīgu humanitāro starptautisko servisa projektu īstenošanā valstīs, kur Rotari nepastāv, un/vai vietās, kur vietējais Rotari klubs nevar nodrošināt pietiekami aktīvu dalību un projekta pārraudzību no rotariešu puses.

Jauno iespēju pabalsti (*New Opportunities Grants*) ir paredzēti jauniem un īpašiem projektiem, kas pilnībā neatbilst citu Rotari piešķirumu noteikumiem un kritērijiem, un dod klubiem lielāku iespēju izmantot savus DDF līdzekļus.

Piešķirumi Rotari brīvprātīgajiem (*Grants for Rotary Volunteers*) ir programma, kas sniedz lielu atbalstu mūsu «Ārstu bankai» - ārstiem, kas dodas brīvprātīgi strādāt uz citām valstīm.

Rotari brīvprātīgo programma (*Rotary Volunteers*) izveidojās kā daļa no 3H programmas un šobrīd ir patstāvīga programma, kas līdz ar *Grants for Rotary Volunteers* no Rotari fonda palīdz segt izdevumus (ceļa izdevumus un dienas naudu, šobrīd 50 ASV dolāru dienā) rotariešiem, rotaraktiešiem un bijušajiem Rotari fonda stipendiātiem, kas četru līdz astoņu nedēļu ilgā periodā piedāvā savus pakalpojumus kādai citai valstij, kam šāda palīdzība ir nepieciešama. Tie var būt, piem., zobārsti, ārsti, tehniķi, ekonomisti, agronomi un skolotāji. Algu par šo darbu nemaksā.

Celojumu piešķirumi *Discovery Grants* ir paredzēti, lai segtu daļu no projekta plānošanas izdevumiem (piem., ceļa izdevumi, pārtika u.c. izdevumi) Rotari apgabaliem un klubiem, kas plāno starptautiskus servisa projektus.

Ziedojot 1 000 000 ASV dolāru, kādreizējais RI prezidents Kārlis P. Millers (Carl P. Miller) un viņa kundze devuši iespēju starptautiskiem dienesta projektiem iegūt pabalstus ceļojumiem un pētījumiem projekta norises valstī.

Pilotprogrammas

Piešķirumi humanitārās palīdzības transportam - ziedoto «preču» transportēšanai no vienas valsts uz otru.

Kopējs stipendiju fonds valstīm ar zemiem vidējiem ienākumiem - tā ir jauna iniciatīva, lai dotu lielākas iespējas apgabaliem ar zemiem vidējiem ienākumiem sponsorēt stipendiātus.

Izglītības programmas

RF piedāvā vairākas stipendiju programmas.

Kultūras sūtņu stipendijas (*Ambassadorial Scholarships*) - šīs stipendijas uzskatāmas par investīciju šodienas jaunatnē. Rotari tic, ka šie stipendiāti būs tie, kas var dot lielu ieguldījumu gan savai valstij, gan pasaulei.

Viengadīgās starptautiskās stipendijas paredzētas kvalificētiem studentiem, kas vienu gadu vēlas studēt vai tālākizglīties ārzemēs. Rotari fonda starptautisko stipendiju mērķis galvenokārt ir veicināt starptautisku sapratni un draudzību starp tautām un nācijām. Gan sievietes, gan vīrieši var pieteikties uz stipendijām studijām vai tālākizglībībai citā valstī, kur darbojas Rotari klubi. No stipendiātiem tiek gaidīts, lai šī studiju gada laikā viņi dažādos veidos darbotos kā labas gribas sūtņi. Pēc atgriešanās mājās stipendiātam savā zemē jādalās iegūtajā pieredzē. Rotari klubi abās valstīs atbalsta ar padomu, palīdzību un informāciju, t.sk. kontaktpersonām. Kandidātiem jābūt tās valsts pilsoņiem,

kurā atrodas Rotari klubs, bet viņi nedrīkst būt rotarieši, strādāt Rotari vai būt rotariešu tuvi radnieki.

Starptautiskā stipendija tiek piešķirta uz vienu mācību gadu mācībām Rotari fonda padomes izraudzītā izglītības iestādē. Kandidāts var norādīt studijām vēlamu iestādi, bet Rotari fonds patur tiesības izvēlēties piemērotāko mācību iestādi, lai veicinātu stipendiju ģeogrāfisko izplatību. Stipendiju kandidātiem, kas studē augstskolā, pirms stipendijas piešķiršanas jābūt studējušiem universitātes līmenī vismaz divus gadus. Kandidātiem, kas apgūst profesionālo izglītību, jābūt absolvējušiem vidusskolu vai tai atbilstošu mācību iestādi un ieguvušiem vismaz divu gadu profesionālo pieredzi pirms stipendijas gada sākuma. Kandidātam jāspēj pierādīt, ka viņš/viņa var lasīt, rakstīt un runāt plānoto studiju valsts valodā. Par valodas prasmes pārbaudi lemj Rotari fonds.

Starptautiskā stipendija sedz visus ceļa izdevumus, mācību maksu, nepieciešamos mācību līdzekļus, uzturēšanās izdevumus un daļēji arī neparedzētus izdevumus. Stipendijas summa, kas neietver ceļa izdevumus, laika gaitā mainās un 2001.-2002.g. sasniedza līdz 25 000 ASV dolāru. Izdevumi, kas pārsniedz šo summu, jāmaksā stipendiātam pašam. Ja stipendiātam piešķirti līdzekļi no citiem avotiem, Rotari fonds par to rakstiski jāinformē. Ja ar stipendiju saistītās izmaksas izrādās mazākas nekā iepriekšminētā summa, starpība ieskaitāma atpakaļ apgabala fondā.

Kopš 1994./95.gada piešķir divus jaunus stipendiju veidus - vairākgadīgu akadēmisko stipendiju un kultūras stipendiju. Pirmā no minētajām stipendijām palīdz finansēt izdevumus akadēmiskā grāda iegūšanai studijām ārzemēs divu vai trīs gadu ilgā periodā. Stipendijas apjoms ir 11 000 ASV dolāru gadā, tajā neietilpst ceļa izdevumi. Otrā stipendija paredzēta valodas studiju finansēšanai ārzemēs trīs vai sešu mēnešu ilgā periodā. Ja iespējams, stipendiātam mācību laikā vajadzētu dzīvot viesģimenē. Stipendijā ietilpst ceļa izdevumi, mācību maksa un uzturēšanās izdevumi. Priekšnoteikums stipendijas saņemšanai ir gadu ilgas valodas studijas universitātes līmenī. Arī zviedru valoda šobrīd ir atzīta stipendijas piešķiršanai. Par zviedru valodas apgūšanu Zviedrijā atbild tautas universitātes.

Studiju grupu apmaiņa (*GSE, Group Study Exchange*) - ir viens no Rotari darbības veidiem starptautiskas sapratnes un miera veicināšanai pasaulē.

Programma dod iespēju četrus jaunu (25-40 gadu vecu), profesionāli nodarbinātu vīriešu un/vai sieviešu grupai (tie nedrīkst būt rotarieši, viņu tuvi radnieki vai Rotari darbinieki) un vienam rotarietim - grupas vadītājam - veikt apmaiņas braucienu starp diviem Rotari apgabaliem dažādās valstīs. Piecu līdz sešu nedēļu laikā grupa viesojas dažādos uzņēmumos un iestādēs, tādējādi gūstot skaidru priekšstatu par attiecīgās valsts ekonomisko un sabiedrisko dzīvi, paradumiem, kultūru un vēsturi, kā arī rodot iespēju dibināt kontaktus un attīstīt abpusēju sapratni un draudzību. Saprotams, ka grupas dalīb-

niekiem vizītes laikā jāiepazīstas arī ar savas profesionālās nozares darbību attiecīgajā valstī. Atbildes vizīte parasti notiek tajā pašā gadā.

Ar apgabala DDF fonda palīdzību grupā var piedalīties vēl viens vai divi dalībnieki, ja tam piekrit abu attiecīgo apgabalu gubernatori. Atbalsts šādā gadījumā ir 2000 ASV dolāru par papildus dalībnieku.

Studiju grupu apmaiņas kandidātiem pieteikšanās brīdī jāatbilst šādām prasībām: jābūt strādājušiem savā profesijā uz pilnu slodzi vismaz divus gadus un jāvēlas tuvākajā nākotnē turpināt darboties savā profesijā, lai iegūto pieredzi varētu izmantot. Kandidātiem vajadzīgas apmeklējamās valsts valodas zināšanas un vēlme uzstāties Rotari klubos un citās organizācijās gan brauciena laikā, gan pēc atgriešanās mājās.

Rotari fonds sedz visus ceļa izdevumus starp apgabaliem. Par uzturu, dzīvošanu un braucieniem apgabala robežās maksā tas apgabals un klubi, kas viesus uzņem. Dalībniekus parasti izmitina rotariešu ģimenēs. Apmainā jācenšas iesaistīt pēc iespējas vairāk rotariešu un nerotariešu; izšķiroša nozīme ir klubu ieguldījumam un vēlmei piedalīties apmaiņā.

Piešķirumi universitāšu pasniedzējiem - to mērķis ir starptautiskas sapratnes veicināšana un augstākās izglītības līmeņa celšana valstīs ar zemiem vidējiem ienākumiem.

Rotari Miera stipendijas (*Rotary World Peace Scholarships*) - septiņi Rotari centri starptautiskām studijām miera veicināšanas un konfliktu pētījumiem ir viena no jaunākajām Rotari fonda iniciatīvām. Šie Rotari centri veidoti, pamatojoties uz veiksmīgo pieredzi ar Rotari sūtņu stipendijām, un tie ir noteikti par RF izglītības prioritāti starptautiskās sapratnes un miera veicināšanai jaunajā gadu tūkstoši.

Papildinformāciju un pieteikuma dokumentus varat atrast organizācijas mājas lapā www.rotary.org.

Rotari fonda administrācija

Rotari fonda statūti lasāmi Darbības rokasgrāmatā. Fonds atrodas ļoti izdevīgā situācijā, jo tā līdzekļi netiek aplikti ar nodokļiem. Fonda darbība statūtos regulēta tā, lai šis labvēlīgais stāvoklis netiktu pakļauts riskam. Noteiktais padomes locekļu (*trustees*, kas nozīmē 'pilnvarotais') skaits ir trīspadsmit, un visi ir ievēlēti uz četriem gadiem. Četriem no padomes locekļiem jābūt agrākajiem RI prezidentiem. Priekšsēdētāju ievēlē padome. Rotari galvenajā birojā Rotari fondam ir sava administrācija ar darbiniekiem, kas ir prasmīgi fonda dažādo programmu eksperti. Līdzās viņiem nu jau vairākus gadus darbojas jauna instance - **reģionālie koordinatori**. Viņi galvenokārt ir atbildīgi par informāciju un organizē RF seminārus savas atbildības zonās. Koordinatori galvenajā

birojā ir ļoti plaši un pamatīgi izglītoti, tāpēc visus ar Rotari fondu saistītos jautājumus ieteicams uzdot tieši viņiem.

Katrā apgabalā gubernators izveido komiteju darbam ar Rotari fondu. Komitejā ietilpst vairākas apakškomitejas, kas atbild par apgabala darbu dažādajās programmās. Rotari fonda komiteja atbild par to, lai katru gadu apgabalā tiktu organizēts īpašs Rotari fonda seminārs.

Par Rotari fondu iespējams saņemt plašu informāciju; bezmaksas materiālus var pasūtīt apgabalu servisa centrā Cīrihē.

6. ROTARI JAUNIEŠU APMAIŅA

Rotari jauniešu apmaiņa pasaulē tika sākta 1929.gadā; Zviedrijā tā sākās 1964.gadā, gan visai pieticīgā mērogā. Katru gadu Rotari jauniešu apmaiņā visā pasaulē piedalās ap 7000 jauniešu. Kopš 1964.gada, kad Zviedrija iesaistījās šajā apmaiņā, tajā piedalījušies ap 8000 zviedru jauniešu, un aptuveni tikpat daudz ārzemju jauniešu piedalījušies dažādās apmaiņas formās starp Zviedriju un citām valstīm.

Rotari jauniešu apmaiņas fonda (*RU - Rotarys ungdomsutbyte*) mērķis ir atbalstīt jauniešu apmaiņu Zviedrijas apgabalos un pārvaldīt fonda rīcībā esošos līdzekļus. Fonda sākotnējais dibinātājs ir Zviedrijas Rotari padome (SRR), tagad - Zviedrijas Gubernatoru kolēģija.

Fondu pārvalda valde ar sēdekli Stokholmā. Valdē ietilpst priekšsēdētājs un Zviedrijas Rotari apgabalu jauniešu apmaiņas komiteju priekšsēdētāji. Katra apgabala priekšsēdētājs (*District Chair -DC*) atbild par to jautājumu risināšanu un koordinēšanu, kas saistīti ar jauniešu apmaiņu. Fonda priekšsēdētāju uz diviem gadiem ievēlē Zviedrijas Rotari dienesta (SRS) gada sapulce. Fonda birojs atrodas Stokholmā.

Fonda statūtus Zviedrijas Rotari padomes sapulce apstiprināja 1981.gada 21.-22.novembrī, un tie stājās spēkā 1982.gada 1.jūlijā. RI padome 1986.gada 16.aprīli oficiāli atzina Rotari Jauniešu apmaiņas fondu par multiapgabalu.

Šodien fonda darbība aptver skolēnu apmaiņu (viengadīga programma), vasaras jauniešu apmaiņas braucienus, vasaras nometnes un Džordžijas stipendijas. Fonda programmām laipni aicināti pieteikties visi. Kandidātu vecākiem nav obligāti jābūt Rotari kluba biedriem, un kandidēt var arī rotariešu bērni.

Viengadīgā jauniešu apmaiņa

Katru mācību gadu ap 130 zviedru jauniešu iegūst iespēju mācīties ārzemēs, piem., Argentīnā, Austrālijā, Brazīlijā, Japānā, Kanādā, Meksikā, Jaunzēlandē, Dienvidāfrikā, ASV un atsevišķās Eiropas valstīs.

Uzturēšanās ilgums aptver vienu mācību gadu, kura laikā zviedru jaunieši dzīvo ārzemju ģimenē un mācās zviedru ģimnāzijai atbilstošā mācību iestādē. Tādi paši noteikumi attiecas arī uz tiem jauniešiem, kas ierodas Zviedrijā. Zviedru ģimene nodrošina uzturu un dzīvesvietu, un viņiem ir garantētas bezmaksas mācības ģimnāzijā un klases ekskursijas, kā arī brīvpusdienas. Parasti gadu pabeidz ar ceļojumu pa valsti un/vai citu noslēguma pasākumu apgabalā.

Zviedru jaunieši dodas ceļā grupās vai individuāli jūlijā/augustā. Jaunieši no Argentīnas, Austrālijas, Jaunzēlandes, Dienvidāfrikas un daļēji arī Brazīlijas ierodas janvāra vidū. Jaunieši no pārējām pasaules valstīm ierodas laikā no 25.jūlija līdz 1.augustam. Atpakaļceļā katrs jauniešs dodas individuāli pēc mācību gada beigām.

Ierašanās laiks ir izraudzīts tā, lai vēl pirms mācību gada sākuma viņi paspētu piedalīties valodas kursos un iegūt informāciju par Zviedriju un apmaiņas gadu. Valodas kurss paredzēts kā pirmā iepazīšanās un ievads zviedru valodā, un valodas nodarbībām jāturpinās vēl vismaz pirmo semestri. Rotari klubs, kas uzņem apmaiņas jauniešus, ir atbildīgs par to, lai valodas apmācība turpinātos.

Viesģimenei jācenšas runāt ar jauniešiem zviedriski: studentam ir pēc iespējas labāk jāapgūst zviedru valoda, nevis viesģimenei jāuzlabo savas zināšanas citā valodā.

Rotari šajā jauniešu apmaiņā aktīvi piedalās tāpēc, ka mēs vēlamies dot praktisku ieguldījumu, lai veicinātu lielāku sapratni un draudzību starp tautām. Rotari cer, ka apmaiņas jaunieši šeit tiks uzņemti tā, ka viņiem izveidosies patiesas draudzības saites, un mājās viņi atgriezīsies ar daudziem pozitīviem iespaidiem par mūsu valsti.

Pasākumi ārzemju jauniešiem, kas piedalās viengadīgajā apmaiņas programmā

Rotari Jauniešu apmaiņas fonds piedāvā jauniešiem, kas piedalās viengadīgajā apmaiņas programmā, doties ceļojumā pa Eiropu "*Europe Ramble*". Ceļojums ilgst apmēram 20 dienas un parasti sākas nedēļā pirms Jāņiem. Ceļa izdevumus jaunieši sedz paši. Ceļojuma laikā iespējams iepazīties ar daudzām Eiropas valstīm. Pieredzējuši gidī atbild par ceļojuma plānojumu un informāciju par apskatāmajām valstīm un objektiem: vēsturi, dabu, ievērojamākajām vietām, mācību ekskursijām, u.c.

Ceļojums notiek ar ērtiem autobusiem. Nakšņošanu organizē labās vidējās klases viesnīcās. Brokastis, vakariņas un noteikts skaits pusdienu ietilpst ceļojuma plānā, tāpat arī ieejas maksa daudzās apmeklējuma vietās. Katrā autobusā ir divi vecāku pāri - Rotari vadītāji. Viņu uzdevums ir pavadīt grupu un kopā ar gidīem un šoferiem radīt priekšnosacījumus kārtībai un drošībai ceļojuma laikā. "*Europe Ramble*" ir augstu novērtēts dalībnieku vidū. Katru vasaru tajā piedalās ap septiņdesmit jauniešu.

"*A Walk into the Midnight Sun*" ir Arvidsjauras Rotari kluba organizēta nometne fjellos, galvenokārt domāta jauniešiem no Austrālijas, Jaunzēlandes un Dienvidāfrikas, taču laipni aicināti ir arī citi jaunieši. Pārgājieni Zviedrijas fjellos ir ļoti populāri.

Zināms skaits apmaiņas jauniešu katru gadu decembrī gūst iespēju piedalīties Nobela prēmijas pasniegšanas ceremonijā. Viņi dodas uz Stokholmu, dzīvo viesnīcā, piedalās prēmijas pasniegšanas ceremonijā un Rotari organizētā ekskursijā pa Stokholmu ar autobusu.

Nometnes Zviedrijā un ārzemēs

Nometnes zviedru jauniešiem ārzemēs

Piedalīties vasaras nometnē ārzemēs katram jauniešim ir vienreizējs piedzīvojums, kā arī lieliska iespēja satikties ar citu valstu jauniešiem un iegūt kopīgas intereses.

Katrai nometnei ir noteikta tēma, piem., apvidus ritenbraukšana Alpos, burāšana Vidusjūrā, jāšana Somijā vai saulošanās un peldēšanās Turcijā. Ik gadu tiek saņemti ielūgumi uz aptuveni 60 dažādām nometnēm lielākajā daļā Eiropas valstu, kā arī Izraēlā un Turcijā. Nometnes notiek vasarā, un to ilgums parasti ir 2-3 nedēļas.

Nometnes ārzemju jauniešiem Zviedrijā

Tāpat kā zviedru jaunieši novērtē nometnes ārzemēs, arī citu valstu jaunieši ar prieku piedalās nometnēs Zviedrijā. Mēs vēlamies panākt, lai Zviedrijā uz nometnēm ierastos tikpat daudz ārzemju jauniešu, cik zviedru jauniešu ir izbraukuši uz nometnēm citās valstīs. Tāpēc mēs priecātos, ja vairāk Rotari klubu vēlētos organizēt nometnes Zviedrijā. Ieinteresētie klubi ir laipni aicināti sazināties ar RU biroju.

Vasaras apmaiņas programmas

Jauniešiem, kas apsver iespēju piedalīties viengadīgajā apmaiņas programmā, bet kam šis gads šķiet par ilgu.

Jauniešu apmaiņas fonds (RU) katru vasaru organizē apmēram četras nedēļas ilgas jauniešu apmaiņas gan Eiropā, gan ārpus tās robežām.

Apmaiņas būtība ir šāda: zviedru meitene/puisis dodas ciemos pie kādas ģimenes ārzemēs, kurai ir tāda paša vecuma jauniešs, un uzturas šajā ģimenē apmēram mēnesi. Pēc tam jaunieši kopā brauc atpakaļ uz Zviedriju, un ārzemju jauniešs savukārt mēnesi uzturas zviedru ģimenē. Apmaiņa var notikt arī apgriezta secībā.

Uz šo programmu var pieteikties jebkurš vidusskolas/ģimnāzijas audzēknis. Kandidātam nav jābūt bijušām iepriekšējām saitēm ar Rotari, bet Rotari klubs ir tas, kas sponsorē jaunieša dalību šajā pasākumā. Rotari klubam arī jāapstiprina, ka attiecīgais jauniešs ir piemērots kandidāts dalībai vasaras apmaiņā.

Mums ir izveidojušās vasaras apmaiņas programmas ar tādām valstīm kā Beļģija, Brazīlija, Francija, Izraēla, Itālija, Japāna, Kanāda, Luksemburga, Nīderlande, Šveice, Slovākija, Spānija, Polija, Portugāle, Taizeme, Čehija, Turcija, Vācija, Ungārija, ASV, Austrija un Ziemeļvalstis. Ja kandidāts vēlas braukt uz kādu citu valsti, vēlam sazināties ar RU biroju.

Papildus informāciju var iegūt RU mājas lapā www.rotary.se/youthexchange. Tur atrodamas arī pieteikuma veidlapas.

7. ROTARI PROGRAMMAS JAUNĀKAJAI PAAUDZEI: ROTARAKTS, INTERAKTS UN ROTEKS

Tā ir katra rotarieša atbildība - palīdzēt jaunākajai paaudzei - jauniešiem vecumā līdz 30 gadiem - labāk sagatavoties dzīvei un nākotnei, vienlaicīgi apzinoties lielās atšķirības viņu vajadzībās.

Klubi un apgabali tiek īpaši aicināti īstenot projektus, kas vērsti uz jaunākās paaudzes pamatvajadzībām: veselību, cilvēcisku vērtību izkopšanu, izglītību un pašattīstības veicināšanu.

Starptautiskais Rotari (RI) jaunākajai paaudzei piedāvā šādas programmas: Interakts, Rotarakts, RYLA un jauniešu apmaiņa.

Interakts (*Interact*)

Interakta klubos var ievēlēt jauniešus vecumā no 14 līdz 18 gadiem. Zviedrijā šobrīd (2003.g. sākumā) vēl neviena Interakta kluba nav, bet pasaulē darbojas 8600 Interakta klubu ar 199 000 biedriem 111 valstīs un ģeogrāfiskajos reģionos.

Rotarakts

Rotarakts ir ar politiku nesaistīta organizācija, kas dibināta 1968.gadā pēc Starptautiskā Rotari (RI) iniciatīvas, vēloties iesaistīt jaunus cilvēkus darbā par labākas pasaules veidošanu. Šodien Rotarakts kļuvis par starptautisku kontakttīklu, kas apvieno ap 169000 biedru aptuveni 7300 klubu 154 valstīs un ģeogrāfiskajos reģionos..

Rotarakts, kura nosaukumu veido vārdu '*Rotari*' un '*Action*' kombinācija, paredzēts jauniešiem un jauniešiem vecumā no 18 līdz 30 gadiem. Tā mērķis ir piedāvāt jauniešiem un jauniešiem iespējas vairot zināšanas un prasmes, kas viņiem palīdz personības attīstībā, kā arī apmierināt sabiedrībā pastāvošās fiziskās un sociālās vajadzības. Rotarakts palīdz saviem biedriem veidot labāku starptautisko sapratni, augstus ētiskos standartus profesionālajā darbībā un bagātīgu sociālo kontaktu tīklu visā pasaulē. Jēgpilna brīvā laika pavadīšana ir svarīga - tā ļauj gan iemācīties ko jaunu, gan attīstīties.

Kluba dibināšana

Rotarakta klubu organizē un darbību palīdz vadīt viens vai vairāki Rotari klubi, kas ir to «šefi». Lai izveidotu klubu, vajadzīgi vismaz 15 biedri, bet vēlam, lai vēlāk šis skaits pieaugtu līdz 25-30 biedriem. Rotarakta klubā nepastāv klasifikācijas noteikumi. Klubiem iesaka veicināt vienmērīgu vecuma grupu un dzimumu pārstāvniecību. Atbildīgajiem Rotari klubiem vajadzētu palīdzēt jaunu biedru piesaistīšanā un izjust atbildību par to, lai jauniešu klubi turpinātu pastāvēt un darboties, kļūtu spēcīgāki un to darbība būtu jēgpilna.

Pirms ķerties pie Rotarakta kluba dibināšanas, Rotari kluba biedriem ir svarīgi pajautāt sev pašiem: vai mēs vēlamies Rotarakta klubu un kāpēc? Vai mēs esam gatavi sniegt Rotarakta klubam nepieciešamo atbalstu - ne tikai pirmajā gadā, bet arī turpmāk, iespējams, visu laiku nākotnē? Šis jautājums neattiecas tik daudz uz finansiālo atbalstu. Drīzāk te ir runa par vēlmi izrādīt interesi, palīdzēt jauniešiem noorganizēt satikšanās vietu, nepieciešamības gadījumā palīdzēt ar sanāksmju programmu, kā arī aicināt savus vai labu draugu bērnus un mazbērnus iestāties klubā. Kopības sajūta, kas rodas Rotarakta kluba apmeklējuma laikā, uzmundrina gan rotarieti, gan jauniešus. Vismaz reizi ceturksnī atbildīgajam Rotari klubam vajadzētu uzaicināt «savus» rotaraktiešus ciemos uz kluba kārtējo sapulci, un rotaraktieši tiek aicināti atbildēt ar to pašu.

Kluba darbība

Rotarakta kluba darbība lielā mērā līdzinās Rotari kluba darbībai. Klubs satiekas katru četrpadsmito dienu, parasti vakaros, izņemot vasaru un citus mācību brīvlaikus. Būtu vēlams, lai kluba apmeklējums ir vismaz 60%. Kluba darbs noris sabiedriskā, profesionālā un starptautiskā dienesta komitejās. Sanāksmēs laipni aicināti piedalīties rotarieši un citi viesi.

Rotaraktieši var piedalīties RI gadskārtējos kongresos, un dienu pirms kongresa parasti notiek īpašs rotaraktiešu forums.

Papildinformācija

1. Starptautiskā Rotari (RI) valdes formulētais Rotarakta mērķis un nolūks lasāms Darbības rokasgrāmatas (*Manual of Procedures, 2001*) 8. nodaļā «Rotari programmas jaunākajai paaudzei».

Tur atrodama arī cita informācija, t.sk. par Rotarakta organizāciju. Skat. arī mājas lapas www.rotary.org/programs/rotaract/about.html un www.rotaract.org/central

2. Rotarakta kluba pamatlikumu un statūtus var lejupielādēt no mājas lapas www.rotary.org/newsandinfo/downloadcenter/programs/rotaract.html

Tur atrodama arī cita informācija, piem., «Rotarakta rokasgrāmata» (*Rotaract handbook*).

Rotarakts Eiropā

Ziemeļvalstīs darbojas organizācija, kas katru gadu rīko Ziemeļvalstu konferenci, kā arī izdod «*Nordact News*». Eiropas valstīm ir izveidots Eiropas Rotarakta informācijas centrs (*European Rotaract Information Center - ERIC*) un rotaraktiešiem visā pasaulē katru trešo gadu tiek rīkota konference (INTEROTA). Iepriekšējā konference notika Riodežaneiro 2002.gada jūlijā.

Skat.: www.rotaract-eric.org

Rotarakts Zviedrijā

Informācija par Rotaraktu iekļauta Rotari biedru sarakstā (*Svensk Rotarymatrikel*) un Rotarakta mājas lapā www.rotaract.org/sweden. Tur atrodama arī informācija par Rotarakta klubiem Zviedrijā.

Kāpēc izvēlēties Rotaraktu?

Ar Rotarakta palīdzību tu vari iepazīties ar interesantiem cilvēkiem un iegūt daudz jaunu draugu gan savā pilsētā, gan valstī un visā pasaulē. Rotarakts ir forums jauniem cilvēkiem, kurā tu vari satikties un iepazīties ar citiem jauniešiem ar ļoti atšķirīgu kultūru un pieredzi. Rotarakts dod tev iespēju augt un attīstīties gan kā personībai, gan profesionālim. Mūsu pasākumi - interesanti priekšlasījumi, studiju apmeklējumi, ceļojumi un ballītes - dod vielu gan tavam intelektam, gan dvēselei. Piedaloties humanitārajos projektos un strādājot kopā ar cilvēkiem no citām pasaules daļām, tu iegūsti plašāku un humānāku skatu uz dzīvi un strādā vienlīdzības labā. Turklāt, tu noteikti iemācīsies arī daudz ko citu, kas tev noderēs turpmākajā dzīvē, un būsi patīkami pavadījis laiku.

Roteks (*Rotex*)

ROTEX ir organizācija jauniešiem, kas piedalījušies jauniešu apmaiņas programmā. Daudzi no jauniešiem, atgriežoties no ārzemēs pavadītā gada, ir entuziasma pilni un vēlas uzturēt kontaktus ar apmaiņas programmu un citiem, kas ieguvuši līdzīgu pieredzi. ROTEX klubi veido programmas saviem kluba biedriem, un piedāvā tās arī apmaiņas programmas dalībniekiem, kas tobrīd uzturas attiecīgajā apgabalā. ROTEX biedri var sniegt lielu atbalstu jauniešiem, kas gatavojas doties apmaiņas braucienā - roteksieši var dalīties pieredzē un dot vērtīgus padomus.

8. CITI PASĀKUMI JAUNIEŠIEM

Ļoti svarīgi, lai Rotari klubs būtu organizēts tā, ka, piem., sabiedriskā dienesta ietvaros pastāvētu darba grupa vai komisija, kas atbild par jauniešiem paredzētajiem pasākumiem. Šīs darba grupas uzdevums ir izstrādāt programmas un projektus, lai palīdzētu jauniešiem, sniegtu viņiem zināšanas un pieredzi, kā arī novērtētu viņu doto ieguldījumu sabiedrības labā.

Idejas darbam ar jauniešiem var atrast Rotari bibliotēkā, it īpaši brošūrā "Pasākumi jauniešiem", kā arī brošūrā "Sabiedriskais dienests". Arī Darbības rokasgrāmatā daudzviet ir aprakstīti dažādi šī darba aspekti.

Ieguldīt darbā ar jauniešiem - tas nozīmē ieguldīt nākotnē. Šodienai raksturīgi, ka jauniešiem nākas sastapties ar aizvien pieaugošām prasībām; tajā pat laikā varam saskatīt pazīmes, kas liecina, ka jauniešu ticība nākotnei vairs nav tik stipra. Jaunieši redz daudz problēmu un draudu gan savā sabiedrībā, gan globālajā kopienā. Vides aizsardzības jautājumi būs aktuāli vēl ilgi nākotnē; centieni pēc miera pasaulē tomēr nedod pamatu nedalītam optimismam, narkotiku izplatība pieaug aizvien vairāk; lielas bažas rada AIDS infekcijas draudi; profesijas izvēle kļūst aizvien sarežģītāka, u.t.t. Raugoties no šādas perspektīvas, viegli saprast, ka jauniešiem vajadzīgs atbalsts un palīdzība daudzos jautājumos. Tiešs rotariešu uzdevums ir būt par paraugu un piemēru jauniešiem. Mēs varam viņiem palīdzēt saskatīt iespējas. Katrs vismazākais atbalsts kļūst par svarīgu detaļu nākotnes veidošanā.

Ar ko tad isti jauniešu komisijai nodarboties? Daudzas labas idejas atrodamas iepriekšminētajās brošūrās. Šeit varam īsumā minēt dažus labi pārbaudītus pasākumus. (Skat. arī nodaļas par Rotari fonda izglītības programmām un Rotari jauniešu apmaiņu).

1. Īpaši jāatzīmē septembris - jauniešu pasākumu mēnesis. Jauniešu jautājumiem var veltīt priekšlasījumu sēriju. Jauniešus uzaicina uz priekšlasījumiem un dod viņiem iespēju piedalīties diskusijās.
2. Skolas sadarbība ar darba dzīves pārstāvjiem. Zviedrijas pamatskolās tā ir prioritēta darbības joma. Piemērota kontaktpersona varētu būt skolas direktors. Sazinieties arī ar vidusskolām un lūdziet skolas vadību informēt par to, kādas saites tiek veidotas starp skolu un profesionālo dzīvi. Šīs sadarbības mērķi varētu formulēt sekojoši: profesiju pārstāvjus - skolā, skolu - pie profesiju pārstāvjiem. Mācību stundas par darba dzīvi var organizēt ar rotariešu līdzdalību. Komiteja darbam ar jauniešiem var uzņemt iniciatīvu izstrādāt lokāli izmantojamus mācību līdzekļus. Varbūt klubam iespējams šādu darbu atbalstīt finansiāli.
3. Iepazīstināšana un informācija par dažādām profesijām ir kļuvusi par labi pārbaudītu pasākumu. Izlasiet brošūru "Iepazīsti profesijas!", kurā aprakstīts, kā šādu ikgadēju pasākumu plānot un realizēt. Skat. arī informatīvos materiālus komitejām.

4. Rotari izglītības programma topošajiem vadītājiem - RYLA (*Rotary Youth Leadership Award*).

RYLA ir viens no daudzajiem veidiem, kādā Rotari cenšas atjaunināt un mainīt, ļaujot jauniešiem piedalīties ar savu daudzveidību un perspektīvu.

RYLA ir oficiāla Rotari programma kopš 1971.gada, un tā paredzēta jauniešiem vecumā no 14 līdz 18 gadiem, un no 19 līdz 30 gadiem. Šis iedalījums vecuma grupās ļauj labāk piemērot programmu dažādām vajadzībām un brieduma līmeņiem.

RI valde aicina apgabalus rūpēties par to, lai uz RYLA semināriem tiktu aicināti jaunieši ar vadītāja talantu no sociāli un ekonomiski mazāk nodrošinātām ģimenēm.

RYLA mērķis ir attīstīt vadītājam nepieciešamās īpašības, pilsoniskumu un personīgo attīstību jauniešu vidū.

RYLA programmas var īstenot klubu un apgabala līmenī, un mācības notiek kā dažādu formu semināri, atbilstoši katrā apgabalā pastāvošajam iespējam.

Semināri var notikt arī pār vairāku apgabalu robežām vai pat kā starptautiska sadarbība. Katrā apgabalā jābūt vienam atbildīgajam komitejas priekšsēdētājam. Biežāk sastopamās semināru tēmas ir tādas kā vadības pamati, vadītāja un līdzstrādnieku attīstība, pārmaiņas, konfliktu risināšana, u.t.t.

Rotarieši dalās pieredzē par vadītāja lomu ar jaunāko paaudzi. Visi klubi tiek aicināti reklamēt šos seminārus, izvēlēties un sponsorēt dalībniekus. Lai piedalītos seminārā, nav obligāti nepieciešama saistība ar Rotari.

Pēc semināriem svarīgi tos izvērtēt, piem., var semināru dalībniekus uzaicināt ciemos uz klubu, lai viņi pastāsta par iespaidiem un ieguvumu. Viņiem var piešķirt arī gubernatora un kluba prezidenta parakstītu diplomu.

5. Jauniešiem var rīkot seminārus par profesionālās ētikas jautājumiem. To vajadzētu darīt sadarbībā ar vidusskolas direktoru. Arī šajā jomā klubos noteikti atrodami labi palīgspēki. Profesionālās ētikas jautājumi aizvien vairāk nonāk sabiedrības uzmanības lokā.

6. Var rīkot sacerējumu konkursus par dažādiem aktuāliem tematiem. Iespējamo tematu skaits ir neierobežoti liels, piem., "Kāpēc jaunieši pārtrauc mācības skolā?", "Kāpēc jauniešiem trūkst intereses par izglītību tehniskajās profesijās?", "Kāpēc jauniešus nesaista darbs rūpniecībā?" u.t.t. Sacerējumus pēc tam ieteicams publicēt.

7. Praktiski un finansiāli atbalstīt dažādas kustības, piem., skautus.

8. Daudzos gadījumos nepieciešamas stipendijas, piem., mūzikas studentiem. Klubs var izveidot stipendiju fondu.

9. Dažādos veidos jāpievērš uzmanība jauniešiem invalīdiem.

10. Var organizēt vai dažādi atbalstīt jauniešu nometnes.

11. Jāizmanto apmaiņas programmu jaunieši un viņu īpašās zināšanas. Dodiet viņiem iespēju darboties un īstenot klubā dažādas programmas. Izmantojiet arī jauniešus, kas agrāk piedalījušies apmaiņas programmās, un ļaujiet viņiem pastāstīt, kā uzturēšanās ārzemēs ietekmējušas viņu dzīvi. Iesūtiet informāciju vietējiem laikrakstiem.

12. Apsveriet iespējas izveidot Rotarakt/Interakt klubus. Šie klubi veido jauniešu darbības pamatu, kas atbilst Rotari mērķiem un ideoloģijai.

9. ROTARI INFORMĀCIJA, LAIKRAKSTI UN SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS

Tāpat kā citās organizācijās, arī Rotari kustībā informācijai un tās apmaiņai ir izšķiroša nozīme. Ir svarīgi, lai sabiedrība zinātu un cienītu Rotari mērķus un pasākumus. Vēl svarīgāk ir sniegt labu un sistemātiski apstrādātu informāciju organizācijas biedriem. Tieši no tā brīža, kad biedri apzinās izvirzītos mērķus un to, kas tiek gaidīts no katra rotarieša personīgi, viņi var rast motivāciju un vēlmi sniegt aktīvu ieguldījumu kluba darbā.

Rotari publikācijas un audiovizuālos materiālus izplata apgabaliem, klubiem un biedriem gan centrāli - ar sekretariāta starpniecību -, gan ar teritoriāliem izdevumiem. Nepārtraukti tiek sastādītas un rediģētas grāmatas, vadlīnijas, brošūras un laikraksti. Viens no būtiskiem mērķiem ir stāstīt par klubu un apgabalu sekmīgi realizētiem projektiem un pasākumiem, lai rosinātu arī citos jaunas idejas, kas var nodrošināt Rotari tālāku attīstību.

Viena no jaunām RI aktivitātēm ir interneta izmantošana, lai izplatītu informāciju par Rotari dažādajiem pasākumiem. Šis informācijas veids pēdējo gadu laikā ir spēcīgi attīstījies un nākotnē tam būs vēl lielāka nozīme, jo tiek lēsts, ka to izmantos aizvien vairāk un vairāk rotariešu.

Laikraksti

Rotari oficiālais laikraksts ir mēnešraksts angļu valodā "*The Rotarian*". Papildus tam tiek izdoti RI apstiprināti reģionālie laikraksti. Katram aktīvajam biedram, aktīvajam senioram un vecbiedram ir jāabonē RI oficiālais laikraksts vai attiecīgais reģionālais laikraksts. "*Rotary Norden*" ir atzīts par oficiālu kopīgo laikrakstu Dānijai, Somijai, Islandei, Norvēģijai un Zviedrijai. Latvijā šobrīd Rotari laikraksts nav obligāts, taču atzinības vērta ir Viļa Vārsberga (Hanzas Rk, Rīga) lieliskā iniciatīva, izdodot avīzi "Rotkalis Latvijai".

"*Rotary Norden*" izveidojies par vērtīgu platformu Rotari kopīgajai sadarbībai Ziemeļvalstīs. Katrā numurā publicēti raksti dāņu, somu, islandiešu, norvēģu un zviedru valodā. Laikraksta saturam redakcionāli jāatbilst RI darbības principiem, un lielākajai daļai rakstu jābūt par tematiem, kas saistīti ar Rotari.

Reģionālajā laikrakstā, ko oficiāli atzinusi RI, jāpublicē daļa no RI prezidenta pieprasītā teksta. Katru mēnesi laikraksta redaktors saņem nākamā "*The Rotarian*" manuskriptu. Daļa no tā ir apzīmēta par "*mandatory*", t.i., raksti, kas pilnībā vai kopsavilkumā tulkojami un publicējami "*Rotary Norden*" izdevumā. Saskaņā ar jaunajiem norādījumiem, ne vienmēr jāizmanto tieši "*The Rotarian*" raksti, bet tiem jābūt par to pašu tematu.

"*Rotary Norden*" izdod astoņus numurus gadā. Pasūtiet papildus eksemplārus un uzdāviniet tos bibliotēkām un lasītāvam!

www.rotary.org

Rotary International ir sava mājas lapa internetā, un tajā var atrast ļoti daudz informācijas. Mājas lapas adrese redzama šīs apakšnodaļas virsrakstā. Mājas lapā katru nedēļu publicē *Rotary News Basket* ar mūsu organizācijas ziņām. Turpat atrodams arī Rotari klubu tikšanās vietu saraksts, informācija par Rotari fondu, Rotari vēsturi, organizācijas struktūru un daudz ko citu. Virkne zviedru klubu un apgabalu internetā izveidojuši savas mājas lapas, un varam paredzēt, ka nākotnē to skaits aizvien pieaugs.

Sabiedriskās attiecības (Public Relations)

Rotarieši reizēm ir vilušies un sašutuši, ka masu medijos parādās mūsu kustības nepietiekams novērtējums vai arī, piem., aprakstos par palīdzības projektiem Rotari līdzdalība nemaz netiek minēta, kaut arī tieši mēs esam darījuši attiecīgo projektu iespējamu. Šī parādība nebūt nav tik reta, un tā galvenokārt ir saistīta ar to, ka rotarieši paši nav informējuši masu saziņas līdzekļus par svarīgo ieguldījumu sabiedrības labā. Arī tādi notikumi kā jauna gubernatora ievēlēšana vai "*Distinguished Service Award*" piešķiršana kādam rotarietim masu medijiem neliekas īpaši saistoši.

Mūsu moto "Pašreizējā kalpot" nozīmē, ka nav jālielā ar savu ieguldījumu, tomēr mums ir pamatoti iemesli labām sabiedriskajām attiecībām šī vārda tiešajā nozīmē. Ja Rotari kustībai ir slikts tēls, tas, protams, negatīvi iespaido jaunu biedru piesaisti. Slikta slava apgrūtina arī sadarbību ar valsts iestādēm un citām institūcijām, kas daudzkārt var būt svarīgs Rotari darba priekšnoteikums.

Tālāk minēti daži vienkārši noteikumi nepieciešamo sabiedrisko attiecību veidošanai.

Ja valsts masu medijos parādās kļūdaina vai Rotari nievājoša informācija, pēc iespējas ātrāk jāiesūta kļūdas labojums. Atbildība par to gulstas uz Rotari dienesta priekšsēdētāju, kas pilda "centrālā rotarieša" lomu. Tāpat atbildīgs ir arī apgabala gubernators (sazinoties vai deleģējot atbildību skartā kluba prezidentam vai tā kluba prezidentam, kura rajonā attiecīgais masu saziņas līdzeklis atrodas).

Kluba programma, kas satur būtisku, sabiedrībai jaunu un interesantu informāciju, kalpo par ļoti labu ceļu uz veiksmīgām sabiedriskajām attiecībām, ja vien klubs parūpējas par to, lai tiktu uzaicināti masu mediju, iestāžu, politisko partiju u.c. pārstāvji, kas varētu būt ieinteresēti attiecīgajā jautājumā. Īpaši jāuzsver, ka ārkārtīgi liela nozīme ir šo viesu laipnai uzņemšanai klubā.

Kad Rotari klubs iesaistījies kādā palīdzības projektā, vienalga - nacionālā vai starptautiskā līmenī-, un šis projekts sasaucas ar sabiedrībā aktuāliem jautājumiem, ir pienācis piemērots brīdis par to informēt masu saziņas līdzekļus. Jāievēro priekšnosacījums, ka

attiecīgajam projektam jābūt tik tālu sagatavotam (piem. ar Rotari fonda līdzdalību), ka to var sākt realizēt. Jāsagatavo kluba programma ar informāciju par gaidāmo "operāciju", un šeit rodas lieliska iespēja ielūgt masu mediju pārstāvjus vai nosūtīt īsu ziņojumu preseī. **Pamatnoteikumam jābūt šādam: žurnālistam jāvēlas stāstīt par pašu projektu, nevis galvenokārt par X-Rotari klubu, kas šo projektu realizē. Protams, arī šī informācija būs iekļauta, taču uz to nav jāliek galvenais akcents.**

Arī klubu līmenī īstenota programma vai projekts var būt interesants visai valstij. Tādā gadījumā klubam noteikti vajadzētu vērsties pie masu medijiem.

Saprotams, ka Rotari var iegūt labas sabiedriskās attiecības (tās pareizi veidojot), ja klubam izdodas savās biedru rindās iesaistīt vadošus parlamenta, pašvaldību, iestāžu un masu mediju pārstāvjus. Tomēr vienmēr jāatceras, ka, piesaistot šādus cilvēkus par kluba biedriem, viņi savu kolēģu priekšā varētu justies kā "ķīlnieki" (it īpaši tas attiecas uz žurnālistiem). Atteikums tāpēc nebūt nenozīmē, ka konkrētā persona ir negatīvi noskaņota pret Rotari. Biedru piesaistei jebkurā gadījumā jāatbilst Rotari noteikumiem.

Apgabala padomē jāietilpst vienam par sabiedriskajām attiecībām atbildīgajam rotarietim, vajadzības gadījumā - ar līdzstrādniekiem. Tas pats attiecas arī uz Rotari klubiem: tajos vienmēr jāizrauga par sabiedriskajām attiecībām atbildīgais biedrs. Tā uzdevums ir risināt iepriekšminētos jautājumus.

Šajā sakarā var minēt, ka RI pastāvīgo komisiju vidū darbojas *RI Public Relations Committee*, kas veic padomdevēja funkcijas RI padomei visos ar sabiedrību saistītajos jautājumos, arī Rotari dažādajos izdevumos un publikācijās. Komiteju veido pieci rotarieši no dažādām pasaules malām, kas strādā pēc darba grupas principa. Ik gadu darba grupa kopā ar attiecīgajiem Rotari darbiniekiem satiekas organizācijas galvenajā birojā Evanstonā. Čīrihes servisa centrā darbojas īpaša sabiedrisko attiecību nodaļa. Tās vadītājs un līdzstrādnieki ar prieku būs jūsu rīcībā, lai atbildētu uz gubernatoru un klubu jautājumiem un atsevišķos gadījumos arī aktīvi piedalītos Rotari pasākumos.

10. ZVIEDRIJAS ROTARI PADOME UN ZVIEDRIJAS ROTARI DIENESTS

Zviedrijas Rotari padome (*SRR, Svenska Rotari-rådet*) izveidojās 1948.gadā kā Rotari kustības pārstāvniecības orgāns Zviedrijā. Toreiz Zviedrijā bija tikai viens apgabals, bet jau nākamajā gadā bija izveidojušies divi apgabali. Līdz 1956.gadam apgabalu skaits pieauga līdz pieciem - pa vienam jaunam apgabalam gandrīz katru otro gadu. 1961.gadā Zviedrijā bija seši, 1972.gadā - astoņi, un kopš 1986.gada 1.jūlija - desmit apgabali.

Līdz 1973.gadam SRR sastāvā ietilpa apgabalu pārstāvji, priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks. 1973.gadā apstiprināja jaunus statūtus, saskaņā ar kuriem katru apgabalu pārstāv gubernators, jaungubernators un viens rotarietis, ko apgabala konference ievēlējusi uz diviem gadiem.

No 1948. līdz 1955.gadam toreizējā Stokholmas 78A apgabala birojs atradās tikai vienā telpā pie Gustava Ādolfa laukuma (*Gustaf Adolfs torg*). 1955.gadā Rotari klubu skaits Stokholmā un tās apkaimē bija pieaudzis līdz 11, un aizvien lielāka kļuva klubu vēlme pēc pakalpojumiem. 1955.gada 1.septembrī izveidoja pirmo kopējo Rotari sekretariātu, kura uzdevums cita starpā bija kalpot par Rotari informācijas centru.

1972.gada pilnsapulcē SRR nolēma no 1973.gada 1.jūlija pārņemt galveno atbildību par sekretariātu. Līdz ar klubu un apgabalu skaita pieaugumu sekretariāta uzdevumi kļuva aizvien apjomīgāki. Tika izdots klasifikāciju saraksts, kā arī "zaļā" un "zilā" rokasgrāmata. Materiālus izsūtīja daudziem Zviedrijas klubiem, u.t.t. Kanceleja pārņēma arī nozīmīšu pārdošanu.

Valsts komiteju Rotari jauniešu apmaiņai (*Rikskommittén för Rotarys ungdomsutbyte, RKU*) dibināja 1965.gadā, lai tā atbildētu par viengadīgajām apmaiņas programmām ar ASV. No 1967.gada līdz 1972. gadam komitejai bija pašai savs birojs, bet no 1973.gada RKU, vēlāk pārveidota par Rotari jauniešu apmaiņas fondu (*RU, Stiftelsen Rotarys ungdomsutbyte*), birojs atradās kopā ar SRR kanceleju - daļēji arī izmaksu samazināšanas nolūkā. 1997.gada rudenī SRR un RU kopējā kanceleja pārcēlās uz biroja telpām Kvarna ielā 14.

Gadu gaitā SRR uzdevumi, organizācijas struktūra un finanses ir diskutēti ar mainīgu intensitāti. Pēc apjomīgiem izpētes darbiem trīs reizes veikta plašāka pārorganizācija.

1981.gada kopsapulce apstiprināja SRR, RU, Attīstības fonda (*U-fonden*) un Kurta Belfrāges piemiņas fonda (*Kurt Belfrages minnesfond*) jaunus statūtus. Saskaņā ar tiem, katru apgabalu padomē pārstāv trīs cilvēki: apgabala gubernators, jaungubernators un apgabala konferences uz diviem gadiem ievēlēts rotarietis. Līdztekus tiem pilnsapulce ievēlēja priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku. Valdē ietilpa priekšsēdētājs,

priekšsēdētāja vietnieks, viens DG un viens PDG. Visi tobrīd vai iepriekš bija veikuši Rotari pilnvaroto pienākumus. RU, Attīstības fondu un Kurta Belfrāges piemiņas fondu pārveidoja par fondiem, par kuru galveno atbildīgo kļuva SRR.

1986.-88.gadā tika izvērtēta pieredze, kas iegūta no 1981.gada statūtiem. Pastāvēja ieskaits, ka nepieciešams stiprināt gubernatoru pozīcijas un likvidēt neskaidro atbildības sadalījumu starp SRR valdi un Gubernatoru kolēģiju. Tādēļ tika izstrādāti 1988.gada statūti. To būtiskākā izmaiņa bija tā, ka SRR valdē ietilpst visu apgabalu gubernatori, kā arī priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks, kurus tāpat kā agrāk ievēlēja pilnsapulce.

Deviņdesmito gadu sākumā ievērojami pasliktinājās SRR finansiālā situācija. Lai varētu turpināt darbību, SRR bija spiests aizņemties naudu no apgabaliem. Radās nepieciešamība veikt virkni pārmaiņu organizācijas struktūrā, kas nodrošinātu ilglaicīgu plānošanu un labāku finanšu kontroli. Laikā no 1994. līdz 1996.gadam īpašas darba grupas veica organizācijas izpēti. Izstrādātos priekšlikumus vairākas reizes nosūtīja klubiem tuvākai izvērtēšanai. Debates izvērsās ne vien ļoti aktīvas, bet arī konstruktīvas. 1996.gada jūnijā notika ārkārtas pilnsapulce, kuras laikā apgabali vienojās par turpmākā darba vadlīnijām, un pēc papildus izvērtēšanas 1996.gada pilnsapulce apstiprināja jaunu organizācijas struktūru un statūtus. Vēloties īpaši uzsvērt organizācijas uzdevumu nodrošināt pakalpojumus klubiem un apgabaliem, tika pieņemts lēmums mainīt organizācijas nosaukumu - Zviedrijas Rotari dienests (*SRS, Svensk Rotary Service*).

1996.gada organizācijas struktūra un statūti, kas stājās spēkā 1997.gada 1.jūlijā, galvenokārt paredzēja radikālas pārmaiņas valdes sastāvā. Valdes locekļu skaitu samazināja līdz pieci, visus uzticot ievēlēt pilnsapulcei: priekšsēdētāju - uz vienu gadu un locekļus - uz diviem gadiem ar slidošu mandātu maiņas periodu. Iespējama personas atkārtota ievēlēšana, taču maksimālais periods darbam valdē ir seši gadi. Līdzīgi kā agrāk, apgabalu pārstāv trīs delegāti: DG un divi apgabala konferences vai apgabala asamblejas ievēlēti rotarieši.

Jaunos statūtos fondu statuss regulēts tā, lai tas saskanētu ar jauno Zviedrijas fondu likumu, kas stājās spēkā 1996.gada janvārī. Būtiskākais ir tas, ka valde pilnīgi patstāvīgi vada fonda darbību un pārvaldi SRR (SRS) nosprausto mērķu ietvaros. Fondu valdes, tāpat kā agrāk, ievēlēja SRS pilnsapulce.

Nacionālās organizācijas pārējās Ziemeļvalstīs

Arī pārējās Ziemeļvalstīs, izņemot Islandi, kurā ir tikai viens Rotari apgabals, ir izveidojušās nacionālas organizācijas ar tādu pašu mērķi kā SRS. Seko īsa informācija par šīm organizācijām.

Dānijā darbojas Rotari Dānijas padome. Saskaņā ar 1983.gadā pieņemtajiem statūtiem, tās uzdevums ir būt par kopēju dāņu Rotari apgabalu orgānu, tādējādi veicinot to vienošanu ievirzi administratīvajās un organizatoriskajās struktūrās un funkcijās. Tāpat Padomei

vajadzētu kalpot par apgabalu kopēju administratīvo orgānu gadījumos, kad tai piešķir kādu īpašu uzdevumu.

Padomē ietilpst trīs pārstāvji no katra apgabala: DG, IDG un iepriekšējais PDG. Padomi vada priekšsēdētājs - viens no PDG. Līdzās padomei dāņu apgabaliem ir arī kopējs sekretariāts.

Somijā darbojas Somijas Rotari biedrība, kuru veidojuši visi Somijas Rotari apgabali. Tās mērķi ir koordinēt, plānot un īstenot apgabalos apstiprinātos projektus, kā arī palīdzēt gubernatoriem un apgabaliem tādā Rotari darbībā, kas kopīga visiem apgabaliem un ko apgabalu konferences ir nolēmušas nodot Somijas Rotari atbildībā. Šādi uzdevumi ir, piemēram, jauniešu apmaiņa, Somijas pārstāvniecības pārraudzīšana "*Rotary Norden*" izdevumā, biedru saraksta un citu Rotari materiālu publicēšana, kancelejas uzturēšana un gubernatoru grāmatvedības kārtošana.

Somijas Rotari valdi veido priekšsēdētājs un pa vienam loceklis un vienam aizstājējam no katra apgabala. Priekšsēdētāja amats ik gadus rotē apgabalu starpā. Parasti par priekšsēdētāju kļūst kāds no PDG. Pārējie valdes locekļi parasti ir IDG vai DG.

1972.gadā **Norvēģijā** nodibināja Norvēģijas Rotari padomi. Tās uzdevumi ir veicināt savstarpējos kontaktus Norvēģijas Rotari kustībā, risināt apgabaliem un klubiem kopīgos jautājumus, izdot Norvēģijas Rotari biedru sarakstu, vadīt un pārraudzīt apgabalu centrālo arhīvu un vadīt kopējo sekretariātu, veicināt Rotari sadarbību Ziemeļvalstīs, kā arī pārvaldīt un atbildēt par līdzekļu sadali Norvēģijas Rotari jauniešu fondā. Komisijas koordinē un vada Rotari jauniešu apmaiņu un katru otro gadu organizētās noņemtnes jauniešiem invalīdiem, kā arī atbild par Džordžijas stipendijām (skat. tāda paša nosaukuma apakšnodalu šajā rokasgrāmatā).

Padomē ietilpst apgabalu DG, kā arī iepriekšējie PDG līdz katra gada 31.decembrim un no 1.janvāra - IDG. Tāpat padomē darbojas arī priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks, kuriem agrāk jābūt pildījušiem gubernatora pienākumus.

11. ATTĪSTĪBAS FONDS, BELFRĀGES PIEMIŅAS FONDS, JUBILEJAS FONDS`86 UN DŽORDŽIJAS STIPENDIJAS

Rotari Zviedrijā pārvalda vairākus fondus, kuru kopīgais mērķis ir stiprināt Rotari kustību valstī. Visiem šiem fondiem kopīgs arī tas, ka tie atrodas gubernatoru pārraudzībā un to valdes izrauga sadarbībā ar Gubernatoru kolēģiju.

Kurta Belfrāges piemiņas fonds (*Stiftelsen Kurt Belfrages Minnesfond*) - Zviedrijas rotariešu stipendiju fonds

Atbalstīt jauniešu personīgo izaugsmi un veicināt sapratni starp tautām - tā ir katra rotarieša sirdslieta. Abi šie mērķi apvienojas Kurta Belfrāges piemiņas fondā.

Kurts Belfrāge, kā vārdā fonds nosaukts, bija Zviedrijas Rotari kustības «sirds un dvēsele» - sākot no Zviedrijā pirmā Rotari kluba dibināšanas Stokholmā (1926) līdz pat viņa aiziešanai mūžībā 1951.gadā. 1932.-1933.gadā viņu izraudzīja par vienu no Starptautiskā Rotari direktoriem, un viņš kļuva arī par pirmo Rotari gubernatoru Zviedrijā 1934., vēlreiz atgriezoties šajā amatā 1944.gadā.

Pieteikšanās stipendijām

Fonda uzdevums ir dot zviedru jauniešiem iespējas starptautiskām studijām un saskarsmei, it īpaši Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs. Fonda stipendijas tiek piemērotas individuālām vajadzībām, un tām var pieteikties gan projektu īstenošanai, gan personīgām studijām un sevis pilnveidošanai. Šis stipendijas Zviedrijā papildina Rotari starptautisko stipendiju formas. Stipendiāti ir vecumā no 12 līdz 30 gadiem, un stipendiju mērķi ir visdažādākie - gan mākslas un amatniecības jomās, gan akadēmiskai izglītībai. Stipendijas pieteikumi jāiesniedz līdz 1.martam gadā, uz kuru stipendija tiek pieprasīta.

Ziedojumi fondam

Klubi un individuāli rotarieši fondam var ziedot vairākos veidos. Piemēram, ieskaitīt naudas līdzekļus, lai godinātu kādu jubilāru vai mūžībā aizgājušu rotarieti. Fonds šo ziedojumu apstiprina, personai vai piederīgajiem, kam par godu ziedojums dots, izsniedzot īpašu apliecību - Rotarigrammu. Eleganto Rotarigrammas kartīti, ko lieliski var izmantot apsveikumam, iespējams pasūtīt Rotari kancelejā Stokholmā par 40 zviedru kronām, no kurām 10 kronas tiek ieskaitītas fondā. Klubu ikgadējie ziedojumi fondam ir viens no priekšnoteikumiem, lai tas varētu turpināt nu jau piecdesmit gadu ilgo darbību.

Kopš 1987.gada ik gadu tiek organizēta Kurta Belfrāges piemiņas nedēļa, kuras laikā godina viņa lielo ieguldījumu Zviedrijas Rotari labā. Tad no visiem Zviedrijas klubiem tiek gaidīts, lai tie organizētu ziedojumu vākšanas akcijas.

Fonda pasta žiro konta numurs ir 98 77 66-3.

Sīkāka informācija par pieteikumiem u.c.: www.rotary.se/kbelfrage/index.html

Jubilejas fonds`86 (*Stiftelsen Rotarys jubileumsfond 86*)

Pirms Rotari sešdesmitās darbības gadskārtas Zviedrijā Stokholmas Rotari klubs uzņēmās iniciatīvu vākt ziedojumus no visas Zviedrijas rotariešiem. Jubilejas svinību laikā Viņa Majestāte Zviedrijas karalis savāktos līdzekļus nodeva Rotari Jauniešu apmaiņas fondam. Sākotnējais fonda kapitāls vēlāk tika ievērojami papildināts sakarā ar Rotari deviņdesmito gadskārtu 1995.gadā.

Rotari jubilejas fonda`86 mērķis ir veicināt saturīgu uzturēšanās laiku Zviedrijā tiem jauniešiem, kas valstī ieradušies ar Rotari Jauniešu apmaiņas starpniecību. Īpašos gadījumos fonds var atbalstīt arī citas jauniešu aktivitātes Zviedrijas Rotari ietvaros.

Zviedru klubi var iesniegt savus pieteikumus līdzekļu piešķirumiem, iesūtot tos fondam: *Stiftelsen Rotarys Jubileumsfond-86, Kvarngatan 14, 118 47 Stockholm* līdz katra gada 15.februārim un 15.augustam.

Ziedojumus fondam var ieskaitīt: bankas žiro nr.: 5685-8814, vai bankas kontā: *Foreningsparbanken, 8327-9 994 113 212-9, saņēmējs - Stiftelsen Rotarys Jubileumsfond-8.6*

Fondu pārvalda valde ar sēdekli Stokholmā. Valdē ietilpst priekšsēdētājs, kas ir arī Rotari jauniešu apmaiņas fonda priekšsēdētājs, SRS priekšsēdētājs un RU (Jauniešu apmaiņas fonda) priekšsēdētājs, kā arī vēl divi locekļi un to aizstājējs, kas pārstāv Zviedrijas Rotari klubus un ir izraudzīti SRS gada pilnsapulcē. No viņiem vismaz vienam valdes loceklim un aizstājējam jāpārstāv Stokholmas Rotari klubs. Valde pati no sava vidus ievēlē priekšsēdētāja vietnieku.

Attīstības fonds (*U-fonden, Stiftelsen Svenska rotarianers fond for internationellt utvecklingsarbete*).

Zviedru rotariešu starptautiskā attīstības darba fondu zviedru gubernatori izveidoja 1968.gadā. Iniciatīvu uzņēmās toreizējais 139. apgabala (šobrīd 2390. apgabals) gubernators Karls Hermans Jortšjo (*Carl-Herman Hjortsjo*). Fonda moto ir «Palīdzība pašpalīdzībai». Līdzšinējos 34 darbības gados fonds piešķirījis stipendijas un projektu pabalstus vairāk nekā 14 milj. zviedru kronu apmērā. 2000.-2001.g. zviedru rotarieši fondā ieskaitīja aptuveni 1 milj. zviedru kronu.

Noteikti šādi principi:

1. Attīstības fonda darbs jākoncentrē uz starpniecību mācību organizēšanā un/vai jaunu sieviešu un vīriešu izglītošanu jaunattīstības valstīs.
2. Sadarbojoties visiem Rotari klubiem, radīt resursus, kas jaunattīstības valstīm nodrošinātu zviedru rotariešu cienīgu palīdzību.
3. Visvērtīgākos rezultātus var gūt, sadarbojoties ar organizācijām, kurām jau ir ilgstoša pieredze palīdzības sniegšanā jaunattīstības valstīm.

Attīstības fonds galvenokārt atbalsta:

- * projektus, ko atbalsta atsevišķi Rotari klubi,
- * WCS-projektus (*WCS=World Community Service, Pasaules sabiedriskais dienests*) starp zviedru Rotari klubiem un klubiem jaunattīstības valstīs,
- * jaunattīstības valstu projektus, ko vada nopietnas un labi pazīstamas organizācijas ar atzariem attiecīgajā valstī.

Attīstības fondu pārvalda valde trīs locekļu sastāvā, ko SRS gada kopsapulce ievēl uz divu gadu slidoša mandāta laiku.

Papildus informācijai skatīt Rotari biedru sarakstu (*Svensk Rotarymatrikel*).

Džordžijas stipendijas (*The Georgia Rotary Student Program*)

ASV Džordžijas pavalsts rotarieši katru gadu piešķir ap 90 stipendiju ārzemju studentiem vienu mācību gadu ilgām studijām kādā no Džordžijas pavalsts koledžām vai universitātēm. Ar šīm stipendijām rotarieši vēlas veicināt starptautisku sapratni un labu gribu.

Šī programma darbojas kopš 1946.gada un tajā jau piedalījušies ap 2400 jauniešu, no kuriem apmēram trešā daļa ir pārstāvējuši Eiropas valstis. 2003./2004.mācību gadā šo stipendiju saņēmuši astoņi zviedru jaunieši.

Stipendijā iekļauta mācību maksa, izdevumi par mācību materiāliem, īri un pārtiku, kā arī 400 ASV dolāru sikiem izdevumiem. Stipendijā neietilpst cēla izdevumi un apdrošināšana.

Kas var pieteikties? - šie dati attiecas uz 2003./2004.mācību gadu

2003./2004.mācību gadam var pieteikties kandidāti, kas dzimuši laikā no 01.08.1978. līdz 31.07.1985., t.i., sākoties mācību gadam, ir ne jaunāki par 18 gadiem un ne vecāki par 24 gadiem. Atšķirībā no vairuma Rotari stipendiju, Džordžijas stipendijai var kandidēt arī rotariešu bērni.

Ir arī daži ierobežojumi: kandidāts nedrīkst būt precējies un nedrīkst būt iepriekš studējis ASV ilgāk par četriem mēnešiem. Kandidēšanai nepieciešams uzrādīt labas sekmes vidusskolā.

Ko stipendiāti var studēt?

Daudzas no stipendiātiem piedāvātajām skolām ir nelielas koledžas, kurās mācības notiek elementārā akadēmiskā līmenī. Parasti šīs studijas netiek atzītas zviedru akadēmisko studiju programmā. Šo studiju mērķis drīzāk ir svešvalodas prasmju nostiprināšana.

12. STARPVALSTU (INTERCOUNTRY) PASĀKUMI

Pirmā Starpvalstu komiteja (*Intercountry Committee*) Eiropā pastāvēja starp Franciju un Vāciju 1931.-1937.gadā. Pēc Otrā pasaules kara starpvalstu pasākumi aizvien vērsušies plašumā. Šobrīd eksistē ap 60 starpvalstu komiteju aptuveni 25 Rietumeiropas valstīs, t.sk. Skandināvijā. Pēdējo gadu laikā starpvalstu komitejas izveidojušās arī starp jaunajām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm, un Rietumeiropas valstīm, kur Rotari darbojas jau krietni ilgāk.

Katra starpvalstu komiteja divu zemju sadarbībai parasti sastāv no divām nodaļām - katrā valstī pa vienai. Kopš 1960.gada Eiropas Starpvalstu komiteju pārstāvji pulcējas Strasbūrā, šobrīd - katru trešo gadu. Starplaikos notiek mazākas gadskārtējās sapulces. Strasbūrā darbojas sekretariāts, kur strādā brīvprātīgie rotarieši, kas apkalpo Starpvalstu komitejas, izsniedz adreses un citu informāciju.

Pirms aptuveni piecpadsmit gadiem zviedru gubernatori nolēma turpmāk vairs neveidot nodaļu komitejas starpvalstu aktivitātēm. Tā vietā tiktu izraudzītas tikai atsevišķas atbildīgās personas saziņai ar valstīm, kurās runā angļu, franču un vācu valodā. Šādas atbildīgās personas izraudzīja un šis princips pastāv vēl joprojām. Pēc tam tika iecelta arī atbildīgā persona Ziemeļvalstīm, bet vēlāk šo amatu likvidēja. Zviedru atbildīgās personas sadarbojas ar Eiropas Starpvalstu komitejām.

Zviedru gubernatori uzdevuši Zviedrijas Rotari dienestam (SRS) veicināt starptautiskos kontaktus, uzturēt saiknes ar Starpvalstu sekretariātu Strasbūrā un kārtot attiecīgos maksājumus, nosūtīt delegātus uz sapulcēm, atbildēt uz jautājumiem, u.t.t.

Klubos un apgabalos starpvalstu pasākumi ir Starptautiskā dienesta komiteju pāriņā. Klubi, kas vēlas nodibināt kontaktus ar ārvalstu klubiem, ir aicināti vērsties pie zviedru Rotari biedru sarakstā norādītās atbildīgās personas, kas palīdzēs šajā jautājumā. Gadu gaitā zviedru klubi nodibinājuši sakarus ar ārzemju klubiem, kas daudzviet tālāk pārauguši personiskā draudzībā, jauniešu apmaiņā u.t.t.

Priekšlikumi pasākumiem:

1. Klubiem ieteicams veidot sadarbību ar klubiem ārzemēs. Rotarieši, kuriem ir zināšanas par attiecīgo valsti un sadarbības klubu pieredze, ir aicināti ar priekšlasījumu palīdzību veicināt intereses veidošanos. Būtu vērtīgi izveidot "datu banku" par šādiem lektoriem. Klubam var būt vairāki sadarbības klubi.

Veiksmīgu kontaktu priekšnoteikums ir kluba patiesa interese par sadarbību, ir vajadzīgi aktīvi cilvēki. Ja klubu ilgstošāku sadarbību pārtrauc, tam jānotiek apbūšēji, atklāti un savstarpēji uzticoties.

Ja vēlāk rodas vēlēšanās, sadarbību atjauno ar to pašu vai kādu citu klubu.

2. Iespējams rīkot apvienotus tūrisma un kultūras ceļojumus grupām. Kontaktus dibina ar attiecīgās valsts rotariešiem un viņu ģimenēm. Šādi ceļojumi abos virzienos jau

vairākus gadus organizēti starp Zviedriju un Lielbritāniju, Franciju un Vāciju. Kopš Centrāleiropas un Austrumeiropas valstis atvērtas Rotari kustībai, ir īpaši ieteicams ceļot uz turieni un cita starpā apmeklēt arī šo valstu Rotari klubus.

3. Rotarieši aicināti savus ceļojumus plānot tā, lai brauciena laikā būtu iespējams apmeklēt kādu Rotari klubu. Sadarbībā ar SRS izraudzītajām atbildīgajām personām laikrakstus "*Rotary Norden*" publicē priekšlikumus šādiem ceļojumiem, norādot arī klubus un to biedrus, kas šādos gadījumos gatavi palīdzēt ar padomu un informāciju par klubu apmeklējumiem. Šīs personas vēlams jau laicīgi informēt par plānoto vizīti.

4. Iespējama lektoru apmaiņa starp divām valstīm. Zviedru rotarietis lasa lekciju kādā ārzemju klubā par Zviedriju, tās organizācijām, u.t.t., lai vairotu zināšanas un veicinātu interesi par Zviedriju. Tādā pašā veidā mēs vēlamies saņemt informāciju no ārzemju rotariešiem par viņu valstīm.

5. Starpvalstu pasākumiem vajadzētu veicināt plašāku jauniešu apmaiņu (viengadīgās programmas) starp Zviedriju un pārējām Eiropas valstīm. Var atbalstīt nometnes un vasaras apmaiņas braucienus. Sadarbībai jānotiek ar Rotari Jauniešu apmaiņas fonda līdzdalību.

6. Sadarboties var ar klubiem un rotariešiem arī citās zemēs, ne tikai tajās, kuru valodas pārstāv Rotari kontaktpersonas. SRS kancelejā ir pieejama virkne šādu valstu Rotari sarakstu, ar kuru starpniecību klubi un rotarieši var iegūt nepieciešamo palīdzību.

7. Lai rosinātu un uzsāktu palīdzības projektus, kontaktus var veidot arī starp klubiem un rotariešiem Zviedrijā un jaunattīstības valstīs. Ar šādu domu kādreizējais RI prezidents M.A.T.Kaparas (*M A T Caparas*) uzņēmās iniciatīvu sasaukt attīstības konferenci "*Development Conference*" sakarā ar EEMA Starpvalstu sanāksmi Strasbūrā 1987.gadā. Konferencē un sanāksmē piedalījās rotarieši no Āfrikas un Eiropas.

8. Izveidot pastāvīgus draudzības kontaktus starp klubiem, lai satiktos, iepazītu viens otru un varbūt piedalītos kādā kopīgā projektā. Šādā veidā kontakti nodibinājušies starp daudziem Eiropas klubiem, t.sk. arī Centrāleiropas un Austrumeiropas klubiem, arī t.s. "Eurotary" saietos.

9. Tagad Rotari klubi darbojas visās Baltijas jūras reģiona valstīs. Rotarieši ir aicināti piedalīties šādās tikšanās reizēs, kur iespējams veidot kontaktus ar Rotari biedriem no valstīm, kas vēl pirms pāris gadiem bija vairāk vai mazāk slēgtas Rotari attīstībai.

Papildus stimulam - vēl daži piemēri starpvalstu pasākumiem, ko pēdējā laikā ierosinājušas vai organizējušas Rotari atbildīgās personas:

- zviedru jauniešu dalība RYLA semināros Francijā,
- Studiju grupu apmaiņa starp Francijas un Zviedrijas apgabaliem,
- Baltijas jūras valstu saiets 1995.gadā rotariešiem no Dānijas, Vācijas, Polijas un Zviedrijas,
- jauni ārvalstu sadarbības klubi zviedru Rotari klubiem,
- zviedru rotariešu grupas brauciens uz Franciju un Vāciju 1995.gadā, tiekoties ar šo valstu rotariešiem,
- 1997.gada pavasarī kopīgs poļu un zviedru Rotari klubu pasākums - medicīnas kon-

ferences Polijā ar zviedru rotariešiem vieslektoru un vadītāju lomā; pēc konferencēm notika pieredzes apmaiņa tādās jomās kā sporta traumas un bērnu psihiskās attīstības traucējumi,

- zviedru jauniešiem, kas profesionāli nodarbojas ar amatniecību, iespējas iepazīt attiecīgās amatniecības nozares Vācijā,
- Baltijas jūras valstu saiets 1997.gada rudenī rotariešiem un viņu dzīvesbiedriem/-ēm no visām Baltijas jūras valstīm.

Aktīvi piedaloties starpvalstu pasākumos, klubi un individuālie rotarieši kalpo vienam no Rotari svarīgākajiem mērķiem - veicināt starptautisku sapratni, draudzību un mieru.

Dalība starpvalstu pasākumos katram atsevišķajam rotarietim dod iespējas gan dibināt personiskus kontaktus ar rotariešiem un viņu ģimenes locekļiem citās valstīs, gan iepazīt attiecīgo zemi pavisam citādi nekā ceļojot kā "parastam" tūristam.

Viens no priekšnosacījumiem starpvalstu pasākumu pieaugumam ir gubernatoru aktīvs atbalsts, piem., nodrošinot klubiem labu informāciju.

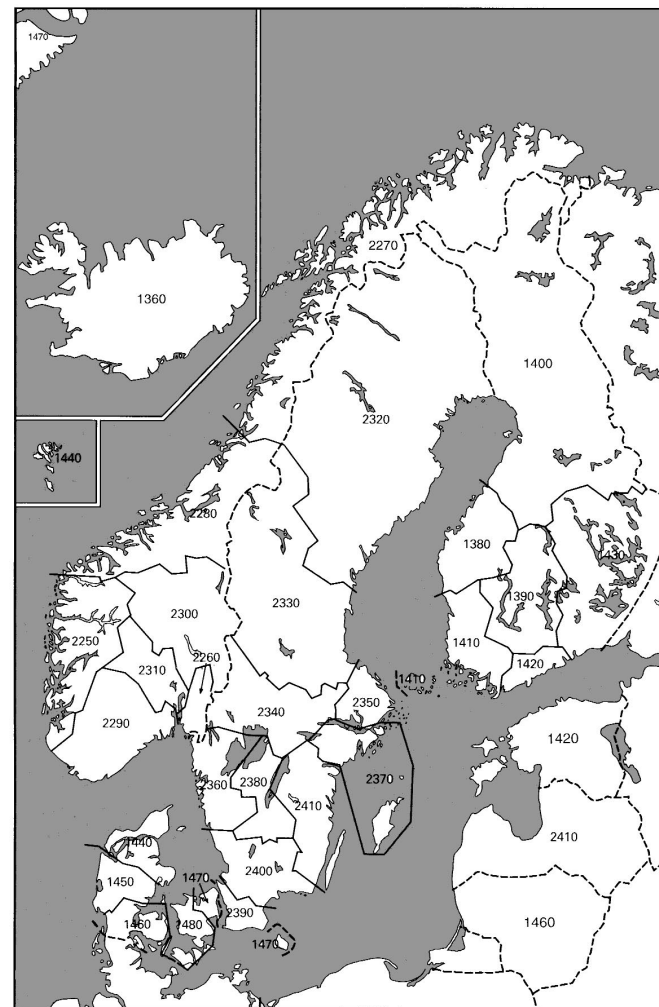
Zviedrijas Rotari biedru sarakstā (*Svensk Rotarymatrikel*) dots pārskats par dažādiem starpvalstu pasākumiem. Sarakstā iekļauta arī informācija par Zviedrijas un Latvijas klubu sadarbības klubiem ārzemēs.

13. ROTARI APGABALI

Apgabalu iedalījums

Rotari apgabals ir ģeogrāfiska teritorija, kurā klubi apvienoti administratīvā nolūkā. Principā vienā apgabalā jāietilpst vismaz 40 klubiem un 1200 rotariešiem. Tālāk ievietotajā kartē attēlots apgabalu iedalījums Ziemeļvalstīs.

2410.apgabalā ietilpst Latvija, Osterjotlandes un Kalmāras lēņi, kā arī Tranosas pašvaldība no Jenčēpingas lēņa.

Apgabala gubernators

Katru apgabalu vada RI amatpersona - apgabala gubernators. Vadības uzdevumos ietilpst plānošana, pasākumu īstenošana un izvērtēšana, kas nepieciešama attiecīgajā Rotari gadā izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Gubernators vada un koordinē sava apgabala rotariešu centienus veikt savus uzdevumus.

Kandidātu gubernatora amatam izvirza apgabala nominācijas komisija. Dažos gadījumos nominācija notiek, balsojot pa pastu vai pieņemot lēmumu apgabala konferencē. Formāli gubernatoru izraugās RI kongress. Titulu "nominētais gubernators" (*DGN, district governor nominee*) lieto līdz brīdim, kad kongress pasludina viņu par ievēlētu. Pēc tam līdz amatā stāšanās brīdim, t.i. tā paša gada 1.jūlijam, viņu sauc par "apgabala jaungubernatoru" (*IDG, incoming district governor*). Pirms stāšanās amatā nominētajam gubernatoram obligāti jāpiedalās Starptautiskajā asamblejā (*International Assembly*), t.s. "gubernatoru skolā".

Apgabala gubernatoram jābūt aktīvajam biedram, aktīvajam senioram vai vecbiedram kādā no attiecīgā apgabala klubiem. Amatā stāšanās brīdī viņam jābūt ar vismaz septiņus gadus ilgu rotarieša pieredzi, kā arī veikušam kluba prezidenta pienākumus pilnu Rotari gadu. Gubernatoram nepieciešamas dziļas, praktiskas zināšanas par Rotari, tā uzdevumiem un mērķiem, kā arī izteiktas vadītāja īpašības un spēja veicināt Rotari darbu. Gubernatora pienākumi pildāmi vienu Rotari gadu, un tie prasa ievērojamu laiku un enerģijas ieguldījumu. Gubernatoram vajadzīgas labas valodu prasmes, it īpaši angļu valodā, gan tāpēc, lai spētu sekot mācībām "gubernatoru skolā", gan starptautisko sakaru veidošanai.

Daudzi RI administratīvie jautājumi tiek risināti ar gubernatora palīdzību, kas apgabalā ir vienīgā RI amatpersona. Tās pienākums ir piemērot RI satversmi, statūtus un darbības pamatprincipus un pildīt visus amata pienākumus RI padomes vispārējā kontrolē un pārraudzībā.

Gubernatora darba galvenais nolūks ir palīdzēt katram klubam Rotari mērķu sasniegšanā un veicināt sirsnīgas attiecības starp apgabalu un klubiem, un klubiem un RI.

Gubernatoram jāizdod mēneša vēstules, kas adresētas visiem attiecīgā apgabala klubu prezidentiem un sekretāriem.

Gubernatoram oficiālā vizītē jāapmeklē katrs apgabala klubs, un tas jā dara pēc iespējas ātrāk Rotari gada sākumā. Pēc tam gubernatoram jāiesniedz ziņojumi RI padomei par klubu darbībā iegūto pieredzi. Jāpiebilst, ka citi noteikumi var pastāvēt tajos apgabalos, kas strādā saskaņā ar RI jauno apgabala plānu (skat. turpmāk). Apmeklējot klubus, apgabala gubernatoram jābūt nevis kontrolierim, bet padomdevējam un iedvesmojošam sabiedrotajam. Viņš/viņa dalās savā prasmē ar klubiem, iegūstot no tiem jaunu pieredzi, ko savukārt atkal nodod tālāk. Gubernators vēlas paplašināt zināšanas par Rotari un

veicināt aktivitātes, kas saskan ar Rotari mērķi, kā arī izplata informāciju par Rotari starptautisko darbību (t.sk. Rotari fondu).

Trīs mēnešu laikā pēc sava amata atstāšanas bijušā gubernatora pienākums ir visiem apgabala klubiem iesniegt revidentu pārbaudītu gada pārskatu par apgabala finansēm. Šo gada pārskatu izskata un apstiprina nākamajā apgabala konferencē (skat. turpmāk).

Apgabala organizācijas struktūra, apgabala padome, u.c.

Lai atvieglotu apgabala gubernatora darbu, viņa rīcībā ir dažādas komitejas. Tādā pašā nolūkā gubernators parasti izraugās arī apgabala padomi. RI rekomendē katrā apgabalā izveidot konsultatīvo padomi (*PDG-Council*), kurā ietilpst bijušie gubernatori - attiecīgā distrikta klubu biedri. Šo padomi apgabala gubernators sasauca un vada vismaz divreiz gadā, lai apmainītos ar informāciju un diskutētu iespējamās problēmas. Tomēr šīs padomes darbība nedrīkst ierobežot gubernatora autoritāti un atbildību. Parasti gubernators izraugās apgabala sekretāru, kasieri u.c. palīgus dažādu uzdevumu veikšanai. Balsstiesīgie pārstāvji, kas piedalās un balso apgabala konferencē, ar vairākuma lēmumu nosaka tās komitejas sastāvu, kas nominē apgabala gubernatoru. Konferencēs laikā ievēlē arī divus revidentus un divus revidentu aizstājējus. Par lēmumiem un vēlēšanām apgabala konferencē un apgabala asamblejā skatīt nodaļu par apgabala konferenci.

Jaunais apgabala vadības plāns

1996.gada februārī RI valde nolēma, ka no 1997.gada 1.jūlija Rotari apgabali pēc vēlēšanās varēs izmantot jaunu organizācijas plānu. Šī plāna mērķis ir efektīvizēt apgabala organizācijas darbu, sagaidot 21.gadsimtu. Lielākās atšķirības no iepriekšējā modeļa ir šādas:

- tiek ieviesti gubernatora vietnieki. Viņu galvenais uzdevums ir, no vienas puses, atslogot gubernatoru no administratīvajiem pienākumiem un, no otras puses, uzturēt ciešākus kontaktus ar klubiem, nekā to būtu iespējams veikt apgabala gubernatoram vienam pašam;
- apgabalā ieceļ īpašu apgabala instruktoru (*District Trainer*), kas atbildīgs par izglītības pasākumiem; tādējādi mācības visā apgabalā iegūst vienotu formu. Pēc apmācības šī persona sadarbibā ar DG un DGN ir atbildīga par visu klubu amatpersonu apmācīšanu;
- apgabala gubernatoram ir tiesības klubu apmeklējumus izkārtot visā darba gada laikā;
- apgabalā veidojas "zināšanu banka", kas lieti noder pirms jaunu apgabala gubernatoru nominēšanas.

Apgabala asambleja

Apgabala asambleja ir viena no svarīgākajām pulcēšanās reizēm Rotari gadā. Tajā piedalās visu apgabala klubu jaunprezidenti un sekretāri, nominētie gubernatori, kā arī citas personas saskaņā ar īpašiem noteikumiem. Asambleju vada nākamajam gadam

nominētais gubernators un apgabala instruktors (*District Trainer*) sadarbībā ar apgabala gubernatoru.

Asamblejas mērķis ir priekšlasījumus, grupu darbā un diskusijās radīt motivāciju un dot zināšanas par Rotari, kā arī sniegt ieskatu organizācijas administrēšanā, lai topošie prezidenti, sekretāri un citas amatpersonas gūtu dziļāku izpratni par savu atbildības lauku un labākas iespējas sekmīgi pildīt uzticētos pienākumus.

Klubu jaunprezidentiem ir jāpiedalās apgabala asamblejā un tālākminētajā seminārā, ja vien nākamajam gadam nominētais gubernators nav viņu atbrīvojis no dalības. Ja šāda atļauja ir dota, prezidentam jānosūta īpaši izraudzīts kluba pārstāvis, kura pienākums ir atskaitīties kluba jaunprezidentam.

Jaunprezidentu seminārs (PETS)

Lai sniegtu informāciju un zināšanas apgabala klubu jaunprezidentiem, katru gadu, ja iespējams, viena mēneša laikā pēc Starptautiskās Asamblejas, tiek noturēts mācību seminārs saskaņā ar RI padomes dotajiem norādījumiem.

Mācību semināru (*PETS - President-Elect Training Seminar*) sadarbībā ar apgabala gubernatoru vada nākamajam gadam nominētais gubernators un apgabala instruktors (*District Trainer*).

Apgabala konference

Apgabala konference ir gada lielais Rotari pasākums apgabalā. Konference ir atvērta visiem apgabala rotariešiem un viņu ģimenēm. Daļu programmas var piedāvāt arī pārējai sabiedrībai. Lai arī gaidīti ir pārstāvji no masu saziņas līdzekļiem. Daudzos jautājumos konference ir apgabala lēmējorgāns, tāpēc katrs klubs izvirza vienu balsstiesīgo deleģātu. Lēmumus un vēlēšanas, kas ir apgabala konferences vai apgabala asamblejas kompetencē, nepieciešamības gadījumā apgabala klubi var veikt, arī balsojot pa pastu.

RI prezidents uz konferenci nosūta savu personīgo pārstāvi, jo saprotamu iemeslu dēļ prezidents nevar piedalīties visās apgabalu konferencēs, kas gada laikā tiek noturētas pasaulē. Prezidenta pārstāvis, kuru pavada dzīvesbiedrs/dzīvesbiedre, ir pieredzējis rotarietis ar Rotari starptautiskā darba pieredzi un, lai uzsvērtu internacionālo vienotību, parasti nāk no kādas citas valsts. Saskaņā ar RI prezidenta direktīvām pārstāvis saka vairākas uzrunas, no kurām viena ir 20-25 minūtes gara. Viņš/viņa dibina arī jaunus kontaktus un par gūto pieredzi ziņo RI prezidentam. Ziemeļvalstu apgabalus pēc savstarpējas vienošanās pārstāv viens no attiecīgā gada gubernatoriem ar dzīvesbiedru/dzīvesbiedri.

Apgabala konference sastāv no divām daļām: 1) apgabala gada sapulce ar vēlēšanām un finansiālajiem jautājumiem, darba kārtības jautājumu izskatīšanu un priekšlikumiem

Likumdevēja padomei; 2) Rotari informācija, kas parasti tiek organizēta priekšlasījumu, grupu darba un diskusiju formā par vienu vai vairākām Rotari darbības sfērām, Rotari fondu un jauniešu apmaiņu. Dažkārt galveno uzmanību pievērš kādam aktuālam starptautiskam jautājumam vai sabiedrībā svarīgai problēmai.

Apgabala konferencē vismaz deviņas stundas jāvelta plenārsēdēm un diskusiju grupām ar skaidri definētu Rotari tematiku. Saskaņā ar RI valdes 1997.gada jūnija lēmumu, apgabala konferencē īpaši jāuzsver Rotari gada oficiālā tēma.

Uz apgabala konferenci bieži mēdz aicināt attiecīgā gada Rotari stipendiātus, apmaiņas jauniešus un studiju grupas (GSE). Klātesošos iepazīstina ar dažādiem apgabala un klubu pasākumiem.

14. ROTARI KLUBS

Katrs Rotari klubs ir *Rotary International* biedrs un līdz ar to ir uzņēmies saistības darboties atbilstoši RI satversmei, darbības noteikumiem un Rotari kluba statūtiem. Katrs klubs pats var formulēt savus darbības noteikumus, bet tie nedrīkst būt pretrunā ar iepriekšminētajiem pamatdokumentiem. Tā ir kluba priekšrocība, ja tā darbības noteikumi ir ļoti līdzīgi RI ieteiktajiem klubu darbības noteikumiem.

Kluba patentu paraksta RI prezidents un ģenerālsekretārs, kā arī apgabala gubernators.

Katrs klubs izveidojas un darbojas noteiktā rajonā, kas kluba pamatlikumā ir noteikts par tā teritoriju. Līdz ar dalību RI klubs nav saistīts tikai ar vietējo sabiedrību, bet ir daļa no pasauli aptverošas kopības. Ja klubs darbību ierobežo vienīgi savas mājvietas robežās, kas devusi tam savu vārdu, tas tikai daļēji pilda savus pienākumus. Tas pats attiecas arī uz katru rotarieti. Rotari nevar un nedrīkst būt aprobežotu nacionālistu vai egoistisku profesionāļu tikšanās vieta. Kluba durvīm un logiem jābūt atvērtiem visai pasaulei. Dalība Rotari kustībā tādēļ dod bagātīgas iespējas iepazīt starptautiskas sapratnes un labas gribas vērtību, un sekmēt aktīvu personisko ieguldījumu Rotari garā.

Rotari stūrakmeņi ir katrs atsevišķais rotarietis un klubs. Tieši draudzīgas attiecības biedru starpā veido tos sapratnes tiltus, kas vēlāk izplatās pa visu valsti un tālāk pasaulē. Dalība Rotari kustībā nav savienojama ar tieksmi pēc statusa. Cilvēks kā indivīds un savas profesijas pārstāvis - tie ir kritēriji, kas nosaka piemērotību būt par rotarieti. Mazliet pārfrāzējot ASV prezidenta Džona F.Kenedija slavenos vārdus, rotarietiem sev jāpaujā nevis: "Ko Rotari var dot man?", bet gan: "Ko es varu darīt Rotari labā?"

Klasifikācijas sistēma

Aktīvais biedrs

Dalība Rotari balstās uz klasifikācijas principa. Praktiski tas nozīmē, ka Rotari klubā pārstāvēts tik daudz profesiju vai nozaru, klasifikāciju, cik klubā ir biedru. Vajadzētu censties, lai Rotari sastāvs šķērsgrīzumā attēlotu to sabiedrību, kādā klubs darbojas. Princips "no katras profesijas pa vienam pārstāvim" tomēr nenozīmē, ka noteiktos apstākļos klasifikācijā nevar iekļaut arī vairākus vienas un tās pašas profesijas pārstāvjus. Šie izņēmumi attiecas uz tādām klasifikācijām kā reliģija, masu mediji un diplomātiskais korpuss, kur pārstāvjus var uzņemt no dažādām konfesijām, dažādiem medijiem un diplomātus no dažādām valstīm.

Vecbiedrs

Vecbiedram ir tādas pašas tiesības, privilēģijas un pienākumi kā aktīvajam biedram, izņemot to, ka tas nepārstāv nevienu klasifikāciju un tam nav tiesību ierosināt uzņemt aktīvo papildus biedru.

Aktīvo biedru, kas zaudējis klasifikāciju ne savas vainas dēļ, kluba valde var ievēlēt par vecbiedru. Klasifikācija tad atbrīvojas un ir jāaizpilda no jauna.

No profesionālās vai uzņēmējdarbības pensionētu personu var ievēlēt klubā, tai uzreiz kļūstot par vecbiedru. Tomēr tas iespējams tikai tad, ja viņa/viņš profesionāli aktīvajā laikā atbilda vispārējām prasībām, kādas izvirza dalībai Rotari klubā.

Goda biedrs

Personu, kas godam kalpojusi Rotari ideāliem, var ievēlēt par goda biedru. Šim biedram nav jāmaksā iestāšanās maksa un biedra nauda, viņam nav klasifikācijas vai balsstiesību, un viņš klubā nevar ieņemt amatus. Goda biedrs var apmeklēt visas kluba sanāksmes un bauda visas kluba piedāvātās privilēģijas, bet citus klubus viņš var apmeklēt tikai kā cita rotarieša viesis. Šī veida biedrs neietekmē kluba apmeklējuma procentus.

Goda biedra statusu piešķir uz vienu gadu, bet to, protams, var pagarināt.

Ja klubs vēlas izrādīt cieņu un novērtējumu kādam no saviem biedriem, tad nevajadzētu to darīt, izraugot šo personu par goda biedru. Piemērotāk ir viņu izraudzīt par, piem., *Paul Harris Fellow* (skat. nodaļu par Rotari fondu).

Ievēlēšana

Katram biedram ir tiesības ierosināt jauna biedra ievēlšanu brīvā klasifikācijā. Kandidātam jābūt pieaugušajam ar krietnu raksturu un labu profesionālo slavu patstāvīgā un vadošā amatā. Izraudzītā kandidāta darba vai dzīvesvietai jāatrodas kluba teritoriālajās robežās vai tajā pašvaldībā, kur klubs atrodas, vai arī kaimiņu kluba teritoriālajās robežās. Jauna biedra ievēlēšanas kārtību nosaka kluba darbības noteikumi. Tiem jābūt līdzīgiem RI ieteiktajiem klubu darbības noteikumiem, XI§.

Principā nepastāv noteikumi par to, ka viena Rotari kluba biedrs savu dalību varētu pārcelt uz citu klubu. Ja kāds rotarietis maina dzīvesvietu un pārceļas uz cita kluba teritorijā esošu darba vai dzīvesvietu, tad šī biedra klubam vajadzētu rakstiski paziņot attiecīgajam klubam par radušos iespēju paplašināt savu biedru loku.

Kluba apmeklējuma noteikumi

Pamatnoteikums ir šāds: biedru automātiski izslēdz no kluba, ja viņš četras reizes pēc kārtas nav apmeklējis kārtējās kluba nedēļas sapulces un šie kavējumi netiek kompensēti ar cita Rotari kluba apmeklējumu četrpadsmit dienu laikā pirms vai pēc kārtējās kluba sapulces, vai arī kavējumam nav attaisnojošu iemeslu, kurus atzinusi kluba valde.

NB! Kluba apmeklējumā ieskaitāma arī piedalīšanās kluba valdes un komiteju sēdēs, dalība Apgabala konferencē, Apgabala asamblejā, Jaunprezidentu mācību seminārā u.tml. Rotari pasākumos.

Biedrs zaudē piederību klubam, ja viņa apmeklējums pirmā vai otrā pusgada laikā procentuāli ir zemāks par 60%. Turklāt pusgada laikā jāapmeklē vismaz 30% no sava kluba sapulcēm. No šīm prasībām atbrīvot var kluba valde.

Biedrs, kas sapulcē pavada mazāk nekā 60% no tās kopējā laika, uzskatāms par neieradušos.

Atbrīvojums no apmeklējuma

Biedru, kas slimības vai vājas veselības dēļ nespēj izpildīt apmeklējuma noteikumus, kluba valde var atbrīvot no kluba apmeklējuma slimības laikā. Tas pats attiecas arī uz gadījumiem, kad biedrs ilgāk par divām nedēļām uzturas valstī, kur Rotari klubi nepastāv. Šajos gadījumos biedru prombūtne neiespaido kluba apmeklējuma statistiku.

Rotari kluba statūtu VII§ minēti vairāki piemēri, kādos gadījumos apmeklējumu var ieskaitīt kluba reģistrā arī tad, ja biedrs Rotari (t.sk. sava kluba valdes) uzdevumā ceļo un piedalās dažādās sanāksmēs un pasākumos.

Ieteicamo Rotari klubu darbības noteikumu IX§ un Darbības rokasgrāmatas komentāros minētas vairākas iespējas rotarieti izņēmuma kārtā uz laiku atbrīvot no apmeklējuma pamatotu iemeslu dēļ. Ar šādu atļauju palīdzību tiek novērsta biedru zaudēšana, tomēr klubam nav tiesību reģistrēt šos biedrus kā klātesošus; ja vien šis biedrs neapmeklē kāda cita kluba sapulci, tad viņu reģistrē kā neieradušos.

Atcerieties!

Katra kluba vadībai jā rūpējas, lai darbības virziens, programmas izvēle un kluba gars būtu tādi, ka apmeklējuma noteikumi mazāk tiktu uzskatīti par pienākumu, bet vairāk par priekšrocību un tiesībām.

Sievietes un Rotari

Kad 1905.gadā nodibinājās pirmais Rotari klubs, par biedriem tajā varēja kļūt tikai vīrieši. Lielās izmaiņas, kas sabiedrībā notikušas kopš tā laika, aizvien vairāk aktualizējušas jautājumu par sieviešu dalību kustībā. Saskaņā ar Likumdevēja padomes lēmumu, kopš 1989.gada Rotari klubi par biedriem var ievēlēt arī sievietes pēc tiem pašiem principiem kā vīriešus. Izšķirošā loma ir nevis dzimumam, bet klasifikācijai un kvalifikācijai.

2002.gadā pasaulē bija ap 129 000 rotariešu - sieviešu; zviedru klubos kopā ir ap 30 000 biedru, no kuriem aptuveni 14% ir sievietes. 2001.-2002.gadā Zviedrijā gubernatoru amatus pirmoreiz ieņēma divas sievietes.

Šeit jāpiemin arī viena no lielākajām sieviešu organizācijām pasaulē *Inner Wheel*. Par šīs organizācijas biedru var kļūt katra sieviete, kas precējusies ar Rotari kluba biedru vai ir rotarieša tuva radniece. Pirmie *Inner Wheel* klubi izveidojās Anglijā 1924.gadā, par paraugu izmantojot Rotari ideālus un principus. 2002.gadā *Inner Wheel* organizācijas rindās bija 104 000 biedru 4000 klubos ap 100 valstīs un ģeogrāfiskajos rajonos. Zviedrijā darbojas 170 klubi ar aptuveni 71000 biedru.

Valde

Katru klubu vada valde, kas sastāv no kluba prezidenta, jaunprezidenta un viceprezidenta, kā arī sekretāra, kasiera un vecprezidenta. Atkarībā no nosacījumiem kluba darbības noteikumos, valdē var ietilpt vēl citi locekļi. Kārtībniekam nav obligāti jābūt valdes loceklim.

Valdes sēdes jāsasauca reizi mēnesī.

Amatu rotācijas princips veicina jaunu spēku pieplūdumu klubā, tomēr ir svarīgi, lai kontinuitāte netiktu izjaukta, vienlaicīgi nomainot visus vadošo amatu veicējus. Tāpēc būtu lietderīgi, ja, piem., kasieris, kārtībnieks un jauniešu apmaiņas kontaktpersona savus amatus ieņemtu ilgāk par vienu gadu. Saskaņā ar RI rekomendācijām, kluba funkcionāriem savos amatos nevajadzētu darboties ilgāk par trim gadiem.

Pieredze liecina, ka ļoti daudzi klubi nepievērš vajadzīgo uzmanību viesu saņēmēja izraudzīšanai un līdz ar to - kluba sapulču dalībnieku personīgai un laipnai sagaidīšanai, vienai, vai tie būtu kluba biedri vai viesi. Laipna dalībnieku uzņemšana ievērojami veicina labvēlīgas gaisotnes veidošanos kluba sapulcēs. Sprotams, ka viesu saņēmējs nevar personīgi parūpēties par ikkatra viesu labsajūtu visā tikšanās reizes gaitā, tomēr viņš var veicināt kontaktu veidošanos starp rotariešiem ar līdzīgām klasifikācijām un interesēm. Katrā ziņā, viesu saņēmēja darbs ievērojami atslēdz kārtībnieka pienākumus.

Kluba prezidents

Prezidentu ievēlē uz vienu Rotari gadu. Viņam/viņai obligāti jāpiedalās apgabala asamblejā un jaunprezidentu mācību seminārā (PETS), kura mērķis ir dot vajadzīgās zināšanas pirms stāšanās amatā. (Skat. rokasgrāmatas nodaļu par Rotari apgabaliem). Prezidents vada kluba sanāksmes un valdes sēdes, kā arī kluba asambleju, un viņam dota liela rīcības brīvība iniciatīvas bagāti attīstīt kluba darbu un atbalstīt Rotari programmu.

Jaunprezidents un viceprezidents

Ja kluba prezidents nevar ierasties uz kluba sanākumi, tās vadību pirmais pārņem viceprezidents.

RI iesaka darbu klasifikācijas komitejā pārraudzīt un koordinēt ar jaunprezidentu vai viceprezidentu.

Sekretārs

Sekretāram jāpiedalās apgabala asamblejā, jāatbild par biedru sarakstu un kluba apmeklējuma reģistru, jāizsūta aicinājumi uz sapulcēm, jāprotokolē un jāiesniedz dažādi ziņojumi, t.sk. RI: regulāras atskaites par biedriem, ikmēneša ziņojumi gubernatoram par kluba apmeklējumu, u.c. Īpaši jāuzsver, ka šīm atskaitēm un ziņojumiem noteiktie iesniegšanas termiņi (t.sk. dati Rotari biedru saraksta redaktoram) nebūt nav pašmērķis, bet balstīti uz praktisku nepieciešamību. Šo termiņu neievērošana rada papildus darbu un izmaksas RI un apgabaliem, un šiem līdzekļiem patiesībā varētu atrast labāku pielietojumu.

Kasieris

Kasieris atbild par kluba kārtējo iemaksu un izmaksu veikšanu, kluba naudu, fondiem un grāmatvedību; viņa uzdevums ir arī iesniegt kārtējās atskaites kluba valdei. Kasieris izstrādā kluba budžeta projektu, ko apstiprina gada sapulcē.

Kluba asambleja

Kluba asambleja nozīmē to, ka prezidents ielūdz valdes locekļus un komiteju priekšsēdētājus uz diskusiju par kluba darbu. Prezidents informē par apgabala konferencē pieņemtajiem lēmumiem un pasākumiem, apgabala asambleju un ievēlēto prezidentu mācību semināru, savukārt komitejas ziņo par savu darbu. Tiek izskatīti un apspriesti informācijas materiāli no RI.

Gada plānošana

Ievēlējtajai valdei un izraudzītajām komitejām savu darbu jāsāk plānot jau laicīgi pirms jaunā Rotari gada sākuma. Plānojot ilglaicīgi, klubs īpašu uzmanību var pievērst darbam ar projektiem un programmām.

Gada plānošanā jāņem vērā iespēja bez īpaša iemesla gada laikā atcelt divas kluba sapulces. Tomēr jāievēro, ka kluba sapulces drīkst izpalikt ilgākais divas nedēļas pēc kārtas.

Komitejas

Pirms darba gada sākuma prezidents ar valdes apstiprinājumu izrauga šādas pastāvīgās komitejas:

- kluba dienesta komiteja;
- profesionālā dienesta komiteja;

- sabiedriskā dienesta komiteja;
- starptautiskā dienesta komiteja.

Nepieciešamības gadījumā var izraudzīt vēl komisijas un apakškomisijas.

Ieteiktajos Rotari klubu darbības noteikumos atrodami daudzi padomi par komiteju struktūru un darba organizēšanu.

Ir ļoti svarīgi, lai komitejas darbotos labi. Komiteja, kas neko nepaveic, reizēm var būt tikai par šķērslī Rotari; tad jau labāk, lai šādas komitejas vispār nav. Efektīva un entuziasma pilna komiteja turpretī ir viena no Rotari kustības vitalākajām daļām.

Uzsāciet darbu komitejās jau laicīgi pirms darba gada sākuma! Noderīgu informāciju sniedziet tādā veidā, lai tā dotu zināšanas. Tad radīsies arī degsme un motivācija efektīvam darbam!

Kluba dienests

Par kluba dienestu sauc visu, kas tiek darīts, lai klubs darbotos labi. Tāpēc kluba dienesta komitejas priekšsēdētāja amats ir viens no kluba svarīgākajiem posteņiem līdzās tādiem uzdevumiem kā prezidents un sekretārs.

Programmai jābūt ilglaicīgai, vienlaikus nezaudējot elastīgumu. Programmā jāparedz vieta jaunumiem un dažādiem Rotari darba aspektiem. Ļoti vērtīgas ir tematiskās programmas un sērijas, kas var rosināt plašākas diskusijas. Šad un tad vajadzīgas arī nopietnākas programmas. Mums Rotari jāprot arī priecāties, darbu caurvijot ar priecīgo nopietnību. Dalībai Rotari kustībā jābūt gan patīkamai, gan jēgpilnai. Lielisks veids, kā labāk izplatīt informāciju par Rotari, ir programmā regulāri iekļaut punktu "Rotari trīs minūtēs".

Vairākas reizes Rotari gadā jāorganizē saistošas vakara programmas biedru ģimenēm. Šādos pasākumos iegūtajai kopības izjūtai ir būtiska nozīme.

Nedēļas apkārtraksta uzdevums ir radīt interesi par biežāku kluba apmeklējumu, darīt zināmu nākamās sapulces programmu un sniegt pārskatu par iepriekšējās tikšanās reizes interesantākajiem mirkļiem, kā arī veicināt, lai visi biedri (un viņu ģimenes!) saņemtu informāciju par Rotari, kluba jaunumus un ziņas par Rotari programmām visā pasaulē.

Profesionālais dienests

Profesionālā dienesta komitejas uzdevums ir veicināt un īstenot plānus, kas vērsti uz profesionālās atbildības nostiprināšanu. Profesionālais dienests Rotari kustībā ieguvis dabisku un fundamentālu statusu, jo kustība balstās uz dažādu profesiju pārstāvju kompetenci un ētisko ievirzi. Komitejai jāiedvesmo biedri realizēt kalpošanas idejas profesionālajā darbā. Iknedēļas sapulcēs iespējams regulāri tikties ar biedriem un virzīt viņus uz šo mērķi. Pastāvīga uzmanība jāpievērš RI deklarācijai, kas adresēta

rotariešiem profesionālajā dzīvē, un četru jautājumu testam.
Skat. nodaļu "Profesionālais dienests" Rīcības rokasgrāmatā.

Sabiedriskais dienests

Sabiedriskajam dienestam jārada, jāizvērtē un jāīsteno jaunas idejas, kas stiprina Rotari tā uzdevumā - kalpot sabiedrībai.

Komitejas priekšsēdētājs pārrauga un atbild par kluba darbību sabiedriskajā dienestā.

Aptveroša likumdošana sociālajos jautājumos, uzlaboti komunikāciju līdzekļi, tāpat arī sabiedrības aizvien lielākā organizētība - tas viss gadu gaitā Zviedrijas pilsoņus ietvēris smalkā sociālās drošības tīklā. Taču neskatoties uz to, cilvēkiem vēl joprojām ir vajadzīga aktīva brīvprātīgo palīdzība. Saskarsmes trūkums rada vientulības problēmas vecākās paaudzes cilvēkiem, sabiedrībā aktualizējusies kriminalitāte un dažāda veida atkarības problēmas. Pie sabiedriskā dienesta pieder arī bērnu un jauniešu jautājumi, kā arī apkārtējās vides problēmas - gan vietējā mērogā, gan globāli. Vēl viens uzdevums ir apziņot pieaugušos ar apgrūtinātu lasīt un rakstītprasmi un mēģināt viņiem palīdzēt.

Arvien mainīgajā pasaulē nepieciešamība pēc brīvprātīgas palīdzības nepārtraukti mainās un rodas atkal jaunas prasības. Bet Rotari uzdevums kalpot sabiedrībai un tās locekļiem paliek nemainīgs.

Starptautiskais dienests

Rotari mērķis ir veicināt starptautisku sapratni, labu gribu un mieru, veidojot un attīstot biedriskas attiecības starp dažādu profesiju pārstāvjiem, kurus visā pasaulē vieno kalpošanas ideja.

Starptautiskā dienesta komitejai jānodarbojas ar informāciju par starptautiskiem jautājumiem. Komiteja ir atbildīga par kontaktpersonām (vēlams, izraudzītām darboties vairākus gadus) darbā ar Rotari fondu un Rotari Ārstu banku, jauniešu apmaiņai, Jaunattīstības valstu fondam un Kurta Belfrages Piemiņas fondam. Komitejai jāpiedalās arī piemērotu kandidātu atlasē stipendijām un jauniešu apmaiņai, jāuzņemas iniciatīva un jāatbalsta apmaiņas projekti ar ārzemju klubiem, jāatbalsta studiju grupu apmaiņa un jāuzmundrina biedri ārzemju braucienu laikā apmeklēt Rotari klubus.

15. ROTARI ARHĪVS

Starptautiskā Rotari Zviedrijas arhīvs tiek veidots visos organizācijas līmeņos, piedaloties gan centrālajai vadībai, gan apgabaliem un gubernatoriem, gan klubiem.

«Padomus arhīva veidošanai» (*«RRd om arkivering»*, zviedru val.) var atrast internetā www.srs.rotary.se/SRS/Dokument

Zviedrijas Rotari centrālais arhīvs

Regulāri tiek nodots glabāšanai Valsts arhīvam.

Apgabala un gubernatora arhīvs

Katra gubernatora arhīvs ir neatņemama Starptautiskā Rotari vēstures sastāvdaļa Zviedrijā.

Sava amata pildīšanas laikā gubernators ir atbildīgs par savu un savu priekšgājēju arhīvu. Skat. «Padomus arhīva veidošanai». Kur gubernatora arhīvs tiek nodots drošā glabāšanā, tas ir mazāk svarīgi, galvenais - lai tas vispār notiktu.

Kluba arhīvs

Katrs klubs ir atbildīgs par savu arhīvu. Klubam ieteicams izvēlēties arhivāru, kas rūpējas par kluba vēsturisko materiālu saglabāšanu, ik gadu mainoties prezidentiem un citām amatpersonām. Tādējādi arhivārs nodrošina kluba vēstures saglabāšanu.

Ja materiālus uzglabā citā arhīvā, ieteicams nokopēt patentdokumentus, statūtus u.c., kas varētu būt vajadzīgi kluba ikdienas darbā, skat. «Padomus arhīva veidošanai».

Vēsturiskie materiāli jāuzglabā mitruma un ugunsdrošā vietā, vai nu pašu arhīvā vai arī izvēloties uzglabāšanai piemērotu institūciju, piem., Valsts arhīvu, lēņa arhīvu, pašvaldības vai tautas kustību arhīvu.

Dokumentus iedala četrās grupās:

1. Dokumenti un fotogrāfijas ar vispārēju vēsturisku vērtību, kuros dokumentēta Rotari darbība.
2. Grāmatvedības dokumenti, kas saskaņā ar likumu jāzaglabā desmit gadus.
3. Citi materiāli, kas izmetami līdz ar aktualitātes zaudēšanu.
4. Inventārs un aktuālā literatūra, ko praktisku iemeslu dēļ vēlams uzglabāt arhīvā.

Vēsturiskie materiāli (saglabājami nākotnei)

* Gada sapulču, valdes un komisiju protokolu oriģināli.

* Nedēļas apkārtaksts, korespondence (salīdz. tālāk ar materiāliem, kas izmetami līdz ar aktualitātes zaudēšanu).

* Statūti, patentdokumenti.

- * Grāmatvedības dokumenti, tādi kā galvenā grāmata, kases grāmata vai tai atbilstoši dokumenti.
- * Citi dokumenti, kas satur ziņas par klubu, tā darbību un biedriem.
- * Viesu grāmatas, kluba apmeklējuma kopsavilkumi.
- * Fotogrāfijas, filmas un skaņu ieraksti par kluba darbību.

Materiāli un inventārs

- * Kluba karodziņi.
- * Citu klubu karodziņi.
- * Citi priekšmeti.

Literatūra (uzglabājama ikdienas arhīvā)

- * Brošūras.
- * Rotari Kongresa ziņojumi un materiāli.
- * Rotari kluba statūti un darbības noteikumi.
- * Attiecīgā gada Katalogs.
- * Oficiālais saraksts (*Official Directory*).
- * Attiecīgā gada Darbības rokasgrāmata (*Manual of Procedures*).
- * Zviedru Rotari rokasgrāmata.
- * Attiecīgā gada Zviedru Rotari saraksts (*Svensk Rotari Matrikel*).
- * Cita Rotari literatūra.

Klubiem iesaka savā pulcēšanās telpā iekārtot «grāmatu kasti» un rūpēties par literatūras cirkulēšanu biedru starpā.

Arhīva materiāli, kas izmetami līdz ar aktualitātes zaudēšanu

1. Grāmatvedības specifikācijas, kas pārsniegušas noteikto glabāšanas termiņu.
2. Pārpalikušie iespieddarbu eksemplāri.
3. Rī un gubernatora apkārtraksti u.tml., kas nav vajadzīgi ikdienas darbā. Šeit neietilpst korespondence.
4. Ikdienas sarakste par nesvarīgiem, sīkiem jautājumiem, piem., materiālu pasūtīšanu, nākotnei mazāk nozīmīgas pateicības kartītes, u.t.t.

Nosūtītāja atbildība

Attiecībā uz nosūtītajiem dokumentiem (apkārtraksti, nelieli iespiedmateriāli, u.c.) piemēro šādu principu: nosūtītājs ir atbildīgs par viena eksemplāra arhivēšanu nākotnei. Klubam tātad ir jāarhivē viens sava nedēļas apkārtraksta eksemplārs, savukārt gubernators saglabā savas mēneša vēstules arhīva eksemplāru.

16. ROTARI MOTO UN TĒMAS

Rotari moto un tēmas kalpo par Rotari mērķu ilustrāciju un darbības vadmotīvu attiecīgajā gadā, kā tas noteikts RI satversmes IV§.

Rotari moto

Rotari pirmajā kongresā (*Convention*), kas notika Čikāgā 1910.gadā, Artūrs Fredriks Šeldons (*Arthur Frederick Sheldon*) ierosināja frāzi "*He Profits Most Who Serves His Fellows Best*". Nākošajā gadā Bendžamins Franklins Kolinss (*Benjamin Franklin Collins*) šo pašu domu ietēra vārdos "*Service, Not Self*", kam vajadzēja kalpot par kluba principu. Šie divi izteicieni tika apvienoti frāzēs "**He Profits Most Who Serves Best**" (**Tas pelna visvairāk, kurš kalpo vislabāk**) un "**Service Above Self**" (**Pašaižiedzīgi kalpot**), un pavisam drīz visi klubi tās pieņēma.

Taču vēl bija jāpaiet četrdesmit gadiem, līdz šīs sentences kļuva par Rotari moto: tas notika 1950.gada Detroitas kongresā. 1980.gadā likumdevēja padome Singapurā nolēma, ka šie divi izteicieni turpmāk būs Rotari moto, no kuriem "**Pašaižiedzīgi kalpot**" būs oficiāls galvenais moto, izmantojams Rotari literatūrā un citur.

Rotari tēmas

Kopš 1950.gadu vidus katrs RI prezidents formulē gada tēmu, lai isā un kodolīgā veidā atgādinātu savu galveno ideju visiem pasaules rotariešiem.

Līdz šim vienīgais zviedru RI prezidents Ernsts G.Breitholcs (*Ernst G.Breitholtz*, 1971-72) bija izvēlējis tēmu «Labestība sākas no tevis» (*«Good Will Begins with You»*).

RI prezidents Persijs C. Hodžsons (*Percy C Hodgson* (1949-50)) iepazīstināja ar saviem mērķiem "*Objectives of our team for 1949-50*", kas bija izveidots kā darba programma un pārbaudes saraksts klubiem:

1. Katru jaunu biedru pirms uzņemšanas Rotari klubā pietiekami informēt par tā pienākumiem un uzdevumiem - piemēroti ievest klubā un iesaistīt kluba darbā jau pirmajā gadā.
2. Profesionālā dienesta principu labāku izpratni un pielietošanu, kas ietverti frāzē "Kalpošana ir mans pienākums".
3. Dot pienesumu starptautiskai izpratnei un mieram, intensificējot mūsu starptautiskā dienesta programmu.
4. Izcila apgabala konference katru gadu.

Iepriekšējo gadu RI prezidenti un viņu izvēlētās tēmas:

1985-86	Edward F. Cadman	<i>You are the Key</i> - Tu esi atslēga
1986-87	M.A.T. Caparas	<i>Rotary Brings Hope</i> - Rotari nes cerību
1987-88	Charles C. Keller	<i>Rotarians - United in Service, dedicated to Peace</i>
1988-89	Royce Abbey	<i>Put Life into Rotary - Your Life</i>
1989-90	Hugh Archer	<i>Enjoy Rotary</i> - Gūsti prieku Rotari
1990-91	Paulo V.C.Costa	<i>Honor Rotary with Faith and Enthusiasm - Godini Rotari ar ticību un entuziasmu</i>
1991-92	Rajendra K.Saboo	<i>Look Beyond Yourself</i> - Raugies tālāk par sevi
1992-93	Clifford L.Dochterman	<i>Real Happiness is Helping Others</i> - Īsta laime ir palīdzēt citiem
1993-94	Roberth R.Barth	<i>Believe in What You Do - Do What You Believe in</i> - Tici tam, ko tu dari, - dari to, kam tu tici
1994-95	William H.Huntley	<i>Be a Friend</i> - Esi draugs
1995-96	Herbert G.Brown	<i>Act with Integrity, Serve with Love, Work for Peace</i> - Darbojies godīgi, kalpo ar mīlestību, strādā mieram
1996-97	Luis Vicente Giay	<i>Build the Future with Action and Vision</i> - Ar darbu un vīziju cel nākotni
1997-98	Glen W.Kinross	<i>Show Rotari Cares</i> - Rādi, ka Rotari rūpējas!
1998-99	James L.Lacy	<i>Follow your Rotary dream</i> - Īsteno savu Rotari sapni!

1999-2000	Carlos Ravizza	<i>Act with Consistency, Credibility, Continuity</i>
2000-2001	Frank J.Devlyn	<i>Create Awareness, Take Action</i> - Veido sapratni, rīkojies
2001-2002	Richard D. King	<i>Mankind Is Our Business</i> - Cilvēks - mūsu rūpe
2002-2003	Bichai Rattakul	<i>Sow the Seeds of Love</i> - Sēsim mīlestību
2002-2003	Jonathan B. Majiyagbe	
Pilns visu RI prezidentu un gada tēmu saraksts atrodams Oficiālajā sarakstā (<i>Official Directory</i>).		

17. ROTARI LITERATŪRA

Lai sekmīgi darbotos Rotari kustībā, nepieciešamas zināšanas un jaunākā informācija par Rotari. It īpaši tas attiecas uz apgabalu un klubu amatpersonām.

Tādēļ tiek izdots un pastāvīgi papildināts bagātīgs piemērotas informatīvās literatūras klāsts, ko galvenokārt dara RI galvenais birojs Evanstonā un Rotari pakalpojumu birojs Cīrihē. Daļu no šiem izdevumiem iepriekšminētie biroji izsūta gubernatoriem un/vai klubiem bez īpašas pasūtīšanas un maksas.

Daļu literatūras var pasūtīt Zviedrijas Rotari dienesta birojā Stokholmā. Par dažiem izdevumiem noteikta simboliska maksa.

Svarīgākais periodiskais izdevums ir THE ROTARIAN, kas nāk klajā katru mēnesi un ko par biedru naudu saņem katrs rotarietis. Ņemot vērā valodas barjeras, RI devis atļauju dažos valodu reģionos izdot un izplatīt rediģētus "nacionālos" izdevumus, kas atbilst THE ROTARIAN.

Ziemeļvalstīs nāk klajā izdevums ROTARY NORDEN, kuram 15. un 16. zonas apgabalu gubernatori izraugās īpašu Ziemeļvalstu valdi un redakcijas komiteju (viens redaktors no katras valsts).

THE ROTARIAN un atbilstošie izdevumi citās valodās ir RI valdes uzskatu paudēji un izplatītāji. Saskaņā ar RI, tiem jākalpo šādiem mērķiem:

- analizēt un atbalstīt RI prezidenta tēmu un no tās izrietošo praktisko Rotari darbu;
- informēt par RI pasākumiem, piem., kongresu, kā arī dažādajiem "Rotari mēnešiem" un to saturu;
- būt par mācību un informācijas avotu klubiem un apgabaliem;
- ar praktiskiem piemēriem no visas pasaules iedvesmot klubus dažādiem kalpošanas veidiem;
- atbalstīt Rotari starptautisko sadarbību;
- kalpot par vispārēju uzziņu un stimulējošu diskusiju forumu. Tomēr jāraugās, lai debates neiegūtu tādu ievirzi, kas varētu būt aizskaroša kādam rotarietim vai klubam;
- atvieglot Rotari funkcionāru vadības uzdevumu pildīšanu un sadarbībā ar citām Rotari avīzēm, apgabalu un klubu publikācijām veidot kontakttīklu Rotari pasaulē;
- radīt lasītājos interesi par Rotari - būt izdevumam, kas ir interesi rosinošs, enerģisks, aktuāls un atbilstošs rotariešiem un viņu darbībai.

18. NODERĪGAS ADRESES UN INFORMĀCIJA Eiropas / Āfrikas servisa birojs Cīrihē

Starptautiskā Rotari galvenā mītne atrodas Evanstonā, Ilinoisas pavalstī (ASV). Dažādās pasaules vietās darbojas vēl septiņi servisa biroji, kā arī birojs Anglijā (*RIBI Office - Rotary International in Great Britain and Ireland*).

Zviedrijas un Latvijas klubu apkalpo Eiropas un Āfrikas servisa birojs Cīrihē.

Pie tā jūs varat vērsties ar jautājumiem par RI un Rotari fondu. Birojs rūpējas par visu, kas saistīts ar maksājumiem RI un RF, pusgada atskaiti «*Semi-Annual Report Membership Data Reporting Form (SAR)*», kā arī Oficiālā Saraksta (*Official Directory*) datiem. Datus var ievadīt RI datu bāzē caur mājas lapu www.rotary.org

Biroja adrese:

Rotary International
Witikonstrasse 15
CH-8032 Zürich Schweiz

Vadītājs:

Jürg Kobler
Tel. 0041- 1 387 7111
E-pasta adrese: jurg.kobler@rotaryintl.org

Klubu un apgabala administrācija:

Graham Reoch (angļu val.)
Tel. 0041- 1 387 7120
E-pasta adrese: graham.reoch@rotaryintl.org

Zviedrijas un Latvijas kontaktpersonas:

Gudrun Kajblad (zviedru, angļu val.)
Tel. 0041- 1 3877126
Fakss: 0041- 1 422 5041
E-pasta adrese: gudrun.kajblad@rotaryintl.org

Helena Giuralarocca (zviedru, angļu val.)
Tel. 0041- 1 387 7130
Fakss: 0041- 1 422 5041
E-pasta adrese: helena.giuralarocca@rotaryintl.org

Pagaidu papildspēki: šobrīd birojā strādā arī Kamila Edlunda (*Camilla Edlund*). Tāpēc ar vispārīgiem jautājumiem ieteicams vērsties pie Helēnas Giuralaroccas vai Kamilas

Edlundas.

Camilla Edlund (zviedru, angļu val.)

Tel. 0041- 1 387 71 19

Fakss: 0041- 1 422 5041

E-pasta adrese: camilla.edlund@rotaryintl.org

Finances:

Janet Treichler (angļu val.)

Tel. 0041- 1 387 7183

Fakss: 0041- 1 422 5041

E-pasta adrese: janet.treichler@rotaryintl.org

Rotari fonds un PHF:

Marta Wild (angļu val.)

Tel. 0041- 1 387 7144

Fakss: 0041- 1 422 5041

E-pasta adrese: marta.wild@rotaryintl.org

Stipendijas:

Pia Aepli (angļu val.)

Tel. 0041- 1 387 7186

Fakss: 0041- 1 422 5041

E-pasta adrese: pia.aepli@rotaryintl.org

Paul Harris Fellow

Veidlapu var lejupielādēt no

www.rotary.org/newsandinfo/downloadcenter/pdfs/123en.pdf

Paul Harris Fellowship Application

Atsevišķa veidlapa jāiesniedz par katru no izvirzītajiem Paul Harris Fellow biedriem.

Lūdzu aizpildīt veidlapu skaidri salasāmiem drukātiem burtiem un nosūtīt to Martai Vaildai (*Marta Wild*) [kopā ar maksājuma uzdevuma kopiju.](#)

Pieteikuma veidlapas var lejupielādēt no

www.rotary.org/newsandinfo/downloadcenter/pdfs/123en.pdf

Papildinformāciju meklēt Rotari mājas lapā www.rotary.org

Kā pasūtīt biedru kartes, Darbibas rokasgrāmatu (*Manual of Procedures*) un citus materiālus no RI Kataloga 2002-2003

No 2002.gada 1.janvāra stājas spēkā noteikumi, ka pasūtījumi no RI veicami ar priekšapmaksu. Šāda kārtība ieviesta tāpēc, ka daudzi klubi no visas pasaules nav samaksājuši par viņiem izsūtītajiem materiāliem. Sekas par pastāvošo noteikumu

neievērošanu, kā parasti, skar visus.

Pasūtījumi ar interneta palīdzību

Pasūtījumus ar interneta palīdzību varat veikt mājas lapā

<http://shop.rotary.org/catalog>

Šajā mājas lapā jūs atradīsiet dažādus izstrādājumus, bet visvienkāršāk tos aplūkot iespējamajā Katalogā 2002-2003.

Maksājumi veicami ar kredītkarti *VISA vai Master Card*. Cenā iekļauta produkta izgatavošana un transportēšanas izmaksas. Cenas norādītas ASV dolāros. Aktuālais valūtas kurss atrodams mājas lapā www.srs.rotary.se

Pasūtot jānorāda savs biedra, kluba un apgabala ID numurs. Jūsu ID numurs redzams izdrukā no RI datu bāzes, kas nosūtīts jūsu klubam kopā ar pusgada atskaites formu. Apgabala un kluba ID numuri atrodami Zviedru Rotari biedru sarakstā (*Svensk Rotarymatrikel*) (pa labi no kluba nosaukuma). Ja vēlaties pasūtīt vairākus vienas un tās pašas publikācijas eksemplārus, pēc artikula numura norādīšanas nospiediet pogu «Update», lai iegūtu iespēju mainīt skaitu - tas nav norādīts mājas lapas instrukcijās.

Bezmaksas materiālus visvienkāršāk pasūtīt pa internetu.

Pasūtījumi ar pasūtījuma veidlapas palīdzību

Ja pasūtījumam vēlaties izmantot pasūtījuma veidlapu, nosūtiet to kopā ar priekšapmaksu apliecināšu dokumentu uz Čīrihi. Pasūtījuma veidlapa atrodama 2002.-2003.gada Katalogā vai mājas lapā www.srs.rotary.se, skat. SRS un *Dokument/Mallar*.

Oficiālais saraksts (Official Directory)

Oficiālais saraksts ir vienīgā publikācija, ko NEVAR pasūtīt ar interneta palīdzību, tāpēc, ka tajā iekļautas visu Rotari klubu adreses. Oficiālais saraksts pieejams gan papīra, gan CD formātā.

Jautājumi

Neatkarīgi no tā, vai pasūtījumi tiek veikti ar veidlapas vai interneta palīdzību, tie visi nonāk Čīrihes biroja pasūtījumu nodaļā. Esat laipni aicināti ar jautājumiem vērsties šajā nodaļā (angļu vai vācu val.), izmantojot šādu e-pasta adresi vai faksa numuru:

E-pasta adrese: europafrica.orderdesk@rotaryintl.org

Fakss: 0041- 1 422 5041

Izņēmuma gadījumos iespējams zvanīt arī Eeva Ammann, tel. 0041- 1 387 7187 (angļu vai vācu val.).

Latvijas Rotari klubi (2003.gada janvārī)

1. Cēsu RK (dibināts 2000.gada jūnijā, dibinātājprezidents V. Ādamsons).
Satiekas pirmdienās plkst.12.00 viesnīca «Katrīna», M. Katrīnas ielā 8.
2. Gulbenes RK (dibināts 2000.gada jūnijā, dibinātājprezidents D.Veikšāns).
Satiekas pirmdienās plkst.18.00 klubā «Jesenija», Rīgas ielā 65.
3. Jelgavas RK (dibināts 1998.gada augustā, dibinātājprezidents V.Valainis).
Satiekas ceturtdienās plkst. 18.00 Vides veselības centrā, Zemgales prosp.3.
4. Jūrmalas RK (dibināts 1999.gada maijā, dibinātājprezidents A.Vētra). Satiekas
trešdienās plkst. 19.00 restorānā «Haizivs & Bullis», Bulduru prospektā 31, Jūrmalā.
5. Kuldīgas RK (dibināts 1996.gada martā, dibinātājprezidents U. Ķinis).
Satiekas otrdienās plkst.18.15 kafējnīcā «Namiņš», Kalna ielā 25a.
6. Liepājas RK (dibināts 1996.gada maijā, dibinātājprezidents A.Vavilovs).
Satiekas ceturtdienās plkst. 18.00 viesnīcā «Līva», Lielā ielā 11.
7. Ogres RK (dibināts 1997.gada oktobrī, dibinātājprezidents E.Bartkevičs).
Satiekas ceturtdienās plkst. 18.30 restorānā «Policijas Akadēmija», Brīvības ielā 12.
8. Rīgas RK (dibināts 1932.g., atjaunots 1992.g., atjaunotājprezidents O. Krauklis).
Satiekas ceturtdienās plkst. 18.00 viesnīcā «Hotel de Rome», Kaļķu ielā 28.
9. Rīgas Hanzas RK (dibināts 1996.gada martā, dibinātājprezidents V. Kulbergs).
Satiekas pirmdienās plkst. 12.00 viesnīcā «Gutenbergs», Doma laukumā 1.
10. Rīgas Starptautiskais RK (dibināts 1998.gada augustā, dibinātājprezidents
B. Lagerstedt). Satiekas piektdienās plkst. 12.30 viesnīcā «Konventa sēta»,
Kalēju ielā 9/11.
11. Rīgas Rīdzenes RK (dibināts 1996.gada oktobrī, dibinātājprezidents Ā. Auders).
Satiekas otrdienās plkst. 19.00 viesnīcā «Grand Palace Hotel», Pils ielā 12.
12. Salaspils RK (dibināts 1999.gada dec., dibinātājprezidents V.Tihomirovs).
Satiekas pirmdienās plkst. 18.00 restorānā «Pomerance», Līvzemes ielā 11-13.
13. Talsu RK (dibināts 1997.gada aprīlī, dibinātājprezidente I.Kļaviņa).
Satiekas trešdienās plkst. 19.30 kafējnīcā «Velves», Mīlenbaha ielā 19.
14. Valkas RK (dibināts 1999.gada janvārī, dibinātājprezidents V. Krieviņš).
Satiekas pirmdienās plkst. 17.00 kafējnīcā «NBA», Ausekļa ielā 44.
15. Valmieras RK (dibināts 1996.gada jūnijā, dibinātājprezidents K.Greiškalns).
Satiekas pirmdienās plkst. 12.00 restorānā «Dzirnezers», Rīgas ielā 4.
16. Ventspils RK (dibināts 1999.gada novembrī, dibinātājprezidents V. Strazdiņš).
Satiekas trešdienās plkst. 12.00 kafējnīcā «Diāna», Lielais prospekts 42a.

PIEZĪMĒM

PIEZĪMĒM

